

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav pro archeologii pravěku a středověku

studijní program Archeologie pravěku a středověku

Bakalářská práce

Iva Kučerová

**Archeologická sbírka malíře Miloše Maliny.
Případová studie k přínosu a vypovídací hodnotě
starých regionálních soukromých sbírek.**

Archaeological collection of the painter Miloš Malina.

A case study on benefit and relevance of
old regional private collections.

Praha 2024

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Bláhová, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Petr Nový

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat PhDr. Zuzaně Bláhové, Ph.D.
za vedení mé bakalářské práce a za pomoc a trpělivost při jejím psaní.

Také bych chtěla poděkovat Mgr. Petru Novému za pomoc při hledání
v muzejních archivech a depozitářích.

Zároveň děkuji své rodině za podporu.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 15. 8. 2024

.....

Iva Kučerová

Abstrakt:

Bakalářská práce mapuje archeologický život malíře Miloše Maliny a zasazuje jeho sběratelskou činnost do kontextu soudobého archeologického bádání. Zamýšlí se nad přínosem Malinovy sbírky k poznání osídlení v lokálním a regionálním měřítku, nad problémy kritiky pramenů a nad další odbornou využitelností fondu. Pomocí kartografických metod vyhodnocuje distribuci nalezišť, přičemž se soustředí na sběratelův akční rádius i frekvenci jednotlivých návštěv. Rámcově porovnává zastoupení období a kultur se stávajícím stavem poznání a posuzuje sběratelovy preference. Součástí práce je rozsáhlá databáze Malinovy archeologické sbírky vypracovaná na základě fyzické revize fondu v depozitáři Středočeského muzea v Roztokách u Prahy (s využitím přírůstkové knihy SMR).

Klíčová slova: Čechy střední, Miloš Malina, archeologie, soukromá sbírka, pravěk, středověk

Abstract:

This bachelor thesis investigates the archaeological life of the painter Miloš Malina and places his collecting activities into the context of contemporary archaeological research. It also assesses the contribution of his collections to our understanding of both local and regional settlement and examines his work as a valid historical source, including possible further professional use of this collection. The second part of this thesis uses cartographic methods to review the distribution of sites, focusing on the collector's range and frequency of individual visits or surveys. It also compares the representation of periods and cultures with the current state of knowledge and assesses Malina's preferences. In its final part, the thesis contains an extensive database of Malina's archaeological collection, which was created thanks to the on-site re-examination of the collection in the depository of the Central Bohemian Museum in Roztoky u Prahy (reflecting the Museum's Books of Acquisitions).

Keywords: Central Bohemia, Miloš Malina, archaeology, private collection, prehistory, Middle Ages

OBSAH:

1. Úvod	7
2. Východiska, metody a materiál	8
2.1. Sběratel	8
2.1.1. Stručné představení Miloše Maliny	8
2.1.2. Amatéři v české archeologii	12
2.1.3. Miloš Malina jako archeolog	19
2.2. Sběrka	28
2.2.1. Vznik a vývoj sbírky	28
2.2.2. Stav sbírky v době předání do muzea a dnes	30
2.2.3. Postup při revizi sbírky	32
3. Analýza sbírky, diskuse	33
3.1. Geografický původ nálezů	33
3.2. Časová osa (kalendárium)	39
3.3. Archeologická chronologie sbírky	48
3.4. Katalog lokalit	50
3.5. Kritika pramenů	76
3.6. Vybrané příklady lokalit	78
3.6.1. Klobouček na Zlíchově (k. ú. Hlubočepy)	78
3.6.2. Zámka (k. ú. Bohnice)	80
4. Vyhodnocení, přínos zpracování	82
5. Seznam použité literatury	85
6. Přílohy	91
Příloha 1: Při návštěvě v Čelákovících...	91
Příloha 2: Hrob pozdně římský v Čelákovících	92
Příloha 3: Bohatý předhistorický hrob bojovníka v Čelákovících	94
7. Obrazová příloha	95

Seznam zkratk:

cit.	Citováno
č.	číslo
inv. č.	inventární číslo
k. č.	katalogové číslo
k. ú.	katastrální území
okr.	okres
NM	Národní muzeum
přír. č.	přírůstkové číslo
RNM	Registratura Národního muzea
SMR	Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
v.v.i.	Veřejná výzkumná instituce

1. Úvod

Ve své bakalářské práci se věnuji archeologické části rozsáhlé sbírky, kterou na počátku 90. let 20. století odkázal ve své pozůstalosti Středočeskému muzeu v Roztokách u Prahy malíř a sběratel Miloš Malina. Tato část jeho sbírky nikdy nebyla komplexně zpracována a nálezy nebyly odborně publikovány. Hlavním důvodem je jistě množství artefaktů (přes čtyři tisíce) a jejich nepřilíš dobré označení a uspořádání. Při zpracovávání této sbírky jsem se nejen snažila postupným procházením jednotlivých krabic a krabiček připravit artefakty pro druhý stupeň muzejní evidence, ale zároveň bylo mým cílem zmapovat sběratelův archeologický život a dát tak jednotlivé nálezy do kontextu soudobého archeologického terénního bádání. Malinova sbírka doplňuje kolekce artefaktů z jednotlivých nalezišť, které jsou uloženy i v Národním muzeu a v Muzeu hlavního města Prahy. Jsem přesvědčena, že Miloše Malinu lze zařadit do skupiny amatérských archeologů, kteří ve své době, hlavně v období mezi světovými válkami, přispěli k záchraně a poznávání archeologického dědictví na území Prahy a v jejím bezprostředním okolí. Jedním z cílů této práce je i napomoci zpřístupnění této sbírky, která v některých případech výrazně rozšiřuje a obohacuje pramennou základnu konkrétních archeologických nalezišť, dalšímu bádání a řešení vědeckých otázek nejen v regionálním kontextu.

Při zpracovávání takto starých sbírek nutně dochází ke ztrátě informací, nemělo by však skončit jako pouhé zapsání jednotlivých artefaktů pod inventární čísla. Osobní sbírky jsou svázané pevně s osobou sběratele. Pochopením jeho motivace a odhalením jeho pracovních metod a postupů je možné výrazně zvýšit vypovídací hodnotu takové sbírky.

2. Východiska, metody a materiál

2.1. Sběratel

2.1.1. Stručné představení malíře a sběratele Miloše Maliny

Miloš Malina se narodil 14. října 1904 do středostavovské pražské rodiny. Jeho otec Josef, houslový virtuóz, byl majitelem hudební školy. Matka Eleonora roz. Schnirchová, vynikající klavíristka, podporovala svého syna v malování i sběratelství. Jejím strýcem byl slavný sochař Bohuslav Schnirch z generace umělců Národního divadla. Umění se věnovali i další členové rodiny. Po absolvování obecné a měšťanské školy pokračoval M. Malina na tehdejší Umělecko-průmyslové škole v Praze v oddělení pro figurální a ornamentální kreslení, přičemž byl spíše průměrným studentem. Dva roky pak studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u Maxe Švabinského, který jej ale nakonec v roce 1926 vyloučil – nepovažoval jej za dostatečně talentovaného. Přesto se Miloš Malina věnoval malování celý život, od roku 1931 byl členem spolku Mánes, kde také vystavoval a jeho práce byly kritikou kladně hodnoceny. V jeho sbírce jsou obrazy Václava Špály či Emila Filly, které od nich získal výměnou za své vlastní práce. Také své cesty za archeologií spojoval s malováním, do terénu chodil vybaven nejen skicářem, ale i lopatkou a nožem (*Hůlková 2015, 17*).

Jeho zájmy byly nicméně mnohem širší, věnoval se například astronomii, fotografování, četl filozofickou literaturu, v mládí byl členem skautského oddílu (*Hubáčková 1989*). Jeho největší vášní bylo ovšem sběratelství – sbíral starožitnosti (sklo, porcelán, keramiku, cínové výrobky a nábytek), lidové umění (podmalby na skle, výklenkové plastiky a betlémy), národopisné a žánrové pohlednice, knihy i archeologické artefakty. Věnoval se restaurování předmětů a rekonstrukci „předhistorických“ nádob – byla to pro něj další možnost, jak projevit

své tvůrčí sklony. Starožitnosti často zakomponoval do svých obrazů, například vázu do zátiší s květinami. V archeologické části jeho sbírky je i několik desítek rekonstruovaných nádob.

Po odchodu ze školy si hledal zaměstnání. Pro nakladatelství Aloise Srdce v Praze navrhoval obálky knih. Pro architekta a akademického malíře Jaroslava Majora, který maloval fresky ve vesnických kostelech, dělal pomocné práce za nízkou mzdu s nadějí, že ho architekt později pustí k lépe placené práci. V létě roku 1927 jej architekt odvezl do kostela v Ořechově u Brna a nechal ho tam, aby si s projektem sám nějak poradil. Miloš Malina se po několika týdnech práce zřítíl z lešení a skončil v brněnské nemocnici s rozdrčeným loktem pravé ruky (kromě jiných zranění). S architektem Majorem se neúspěšně soudil o odškodnění. Snažil se ruku rozhybat pravidelným cvičením a také tím, že jezdil na výlety za archeologickými vykopávkami. Na podzim roku 1929 šel na zlíčovské hradiště Klobouček poprvé od úrazu se svým malířským vybavením a pokoušel se znovu malovat.

Od roku 1930 se pak již plně věnoval malování, našel si ateliér a usiloval o přijetí do spolku Mánes, což se mu v roce 1931 povedlo. Snažil se žít soukromou výukou malování, postupně získával žáky a chodil s nimi malovat do plenéru – převážně do Troje nebo do Šárky.

Na Trojském ostrově postavil pro svoji matku v zahrádkářské kolonii odvážně pojatou dřevěnou chatku, nakonec jej však ostatní zahrádkáři přinutí ji přestěhovat. Hledal místo, kam by ji přesunul, na sever od hranic Prahy, kam ve 20. letech chodil nejen malovat, ale i za archeologickými vykopávkami. Nakonec našel vhodnou parcelu v Brnkách (okr. Praha-východ) a chatu tam v roce 1937 přesunul. I tam chodil často malovat do plenéru, ať sám nebo se svými žáky.

V roce 1945 ho požádal Emil Filla, když se vrátil z koncentračního tábora v Buchenwaldu, aby mu pomohl vést ateliér na znovuotevřené Vysoké škole umělecko-průmyslové. Po roce 1948 ale začal Malinův málo ideologický přístup k výuce umění vadit a byl ze školy vyhozen – oficiálně proto, že byl příliš starý (46 let). Malina začal řešit své dlouho přehlížené psychické problémy a odjel na zotavenou do sanatoria ve Filipově u Rumburka. Později přijal práci instruktora výtvarného kroužku spojařů, který se scházel v Radiopaláci na Vinohradech. Po první výstavě tohoto spolku ho vyhledali zástupci výtvarného kroužku z Výzkumného ústavu elektrotechnického v Hloubětíně, aby učil malovat i je.

V roce 1961 byl svědkem smrtelné nehody v ulici před ateliérem a trvalo mu několik let, než se z tohoto zážitku vzpamatoval a dokázal vyjít alespoň na delší procházku po Praze. V té době se však začaly objevovat první příznaky nemoci jeho manželky, která nakonec v roce 1971 zemřela. Aby zmírnil zármutek, začal se Malina intenzivně věnovat rekonstrukci prehistorických nádob ze střeptů (*Krásná b. d.*, 39–44).

Ke konci 80. let 20. století Miloš Malina jednal se zástupci roztockého muzea o tom, že by jim odkázal celou svou sbírku. S muzeem byl v kontaktu od jeho vzniku na konci 50. let 20. století (dle záznamů v přírůstkové knize daroval postupně do roku 1990 muzeu asi 40 předmětů). Dle slov Pavla Sankota¹ byly Malinův byt i ateliér přímo „nacpané“ předměty, které sbíral. Jeho sběratelství bylo až chorobnou posedlostí, souviselo zřejmě s duševní poruchou. Často prý neodbytně přemlouval náhodné známé, aby mu prodali nějakou starožitnost, která se mu zalíbila. Neváhal utrácet vysoké částky za umělecké předměty, jinak byl ale až nezdravě šetrný. V roce 1990 se konala jeho poslední výstava, na které vystavil jak obrazy z pražských

¹ Děkuji PhDr. Pavlu Sankotovi za laskavé sdílení vzpomínek na Miloše Malinu.

archeologických lokalit, tak své nálezy. Zemřel v Praze 1. 4. 1991 (*Sklenář 1992*). Je pohřben na Vinohradském hřbitově a roztocké muzeum je správcem jeho hrobu.

V roce 1993 Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl o tom, že celá Malinova sbírka může přejít do vlastnictví Středočeského muzea v Roztokách u Prahy, a vyčíslil její hodnotu na 14,5 milionu korun. Celá pozůstalost čítala několik desítek tisíc předmětů a mnohé z nich jsou součástí expozice a výstav muzea. Odkaz takového rozsahu je velmi neobvyklý a muzeu trvalo několik let, než byla pozůstalost roztríděna a zapsána do 1. stupně evidence. Pro některé větší kusy sbírky (nábytek) bylo potřeba vytvořit místo rozšířením depozitáře (*Hůlková 2019, 63*). Část sbírky, převážně fotografie a pohlednice uložené v přízemí roztockého zámku, byla zničena během povodně v roce 2022.

2.1.2. Amatéři v české archeologii

Archeologie se jako samostatná věda etablovala v průběhu 19. století. Její vývoj vedl od pouhého sbírání a shromažďování artefaktů ke skutečně odborné exkavaci, terénní dokumentaci, evidenci a vyhodnocování. Důležitými milníky v dějinách oboru bylo v Čechách založení dnešního Národního muzea (1818), vznik Archeologického sboru v rámci Společnosti NM (1943), jmenování J. E. Vocela prvním (mimořádným) profesorem archeologie na pražské univerzitě (1850), či založení odborného časopisu *Památky archeologické* (1854). Nelze zde však vyjmenovat všechny instituce, události a osobnosti s jejich zásluhami na poli archeologie (více např. *Sklenář 2014, Sklenář 2018, Sklenář 2020, Sklenář 2017*).

Lidé pracující na polích odedávna nacházeli zajímavé předměty, o jejichž původu a účelu vznikaly různé pověry a legendy. Ve 30. letech 19. století se začala v Čechách budovat rozsáhlá železniční síť a na pražských předměstích vyrůstaly velké tovární komplexy poháněné parními stroji, stavěly se silnice. To všechno znamenalo nejen zásahy do terénu na místě staveb, ale také zvýšenou poptávku po stavebním materiálu. Všude proto vznikaly i různé pískovny, šterkovny, cihelny a kamenolomy. Nálezy archeologických artefaktů v pražské oblasti se tím začaly lišit od zbytku Čech, kde stále převládaly nálezy získané při polních pracích (*Sklenář 2005a, 24–25*). Ani postupně vrůstající počet profesionálních (terénních i akademických) archeologů nestačil sledovat tolik lokalit. Je tedy třeba upozornit na nemalý počet amatérských badatelů, kteří se různou měrou zasloužili (nejen) o rozšiřování pramenné základny záchranou artefaktů z nenávratně devastovaných archeologických nalezišť.

Jedním z těch nejznámější je určitě Václav Krolmus, jehož akční rádius se částečně překrývá s Malinovou oblíbenou oblastí severně od Prahy. Krolmus záměrně vyhledával a zkoumal různá archeologická naleziště v Praze i širším okolí. Jeho zájem o archeologii byl všeobecně známý, a proto se na něj v červenci roku 1846 obrátil stavitel železniční tratě z Prahy do Děčína Josef Emanuel Schnirch (shodou okolností pradědeček Miloše Maliny) poté, co se v nakopané hlíně v prostoru stavby v Bubenči začaly objevovat pravěké nádoby (*Sklenář 2012*, 78–80). Krolmus nálezy pečlivě popisoval a předával do NM, kde se ale postupně poztrácely. Až do roku 1859 podnikal vycházky a výzkumy – v Praze i na území mimo dnešní hlavní město, na Berounsko, přes Brandýs nad Labem až ke Mšenu i v okolí Kralup nad Vltavou a Roztok (*Sklenář 1984*, 130–131).

V 60. letech 19. století pokračoval v archeologické terénní práci na území Prahy další duchovní na odpočinku – František Petera Rohoznický. Ten byl svědkem stavby Smíchovského nádraží, ale také třeba výstavby železnic a továren v Libni. S Krolmusem mají mnoho společného – jako romantici byli nastupující mladší generací archeologů opomíjeni a jejich výzkumy (resp. záznamy o výzkumech a nálezech) se dočkaly pozornosti až zase ke konci 19. století a později (*Sklenář 2012*, 192–198).

V 70. a 80. letech 19. století se v Praze v cihelnách věnovali výzkumu pleistocénu a paleolitu Antonín Frič (zoolog a paleontolog) či Gustav Karl Laube (geolog a paleontolog). Dělníci v pražských cihelnách byli náležitě poučeni a finančně motivováni, aby nosili nálezy „diluviálních“ zvířat, a hlavně lidských ostatků ze stejných vrstev. Dělníci našli a přinesli hned několik lebek, které pak byly považovány za paleolitické. Trvalo dlouho, než byl tento omyl vyvrácen antropology (*Sklenář 2005a*, 34–35).

Koncem 19. století také začíná v Praze působit první generace profesionálních archeologů a s rostoucím počtem odborníků se začaly projevovat i rozdíly v názlehu na archeologii a její pojetí. V dějinách oboru jde o velmi důležité období (*Sklenář 2013*). Na jedné straně vznikala rozsáhlá pramenná základna v Národním muzeu zásluhou Josefa Ladislava Píče a jeho skupiny spolupracovníků (muzejní škola). Na druhé straně pak stáli zástupci univerzitní školy, jejímiž hlavními představiteli byli Lubor Niederle, druhý profesor archeologie na FF UK, vůdčí osobnost tzv. univerzitní školy, pozdější první ředitel Státního archeologického ústavu v Praze v letech 1919–1924 (*Sklenář 2005b*, 405–408). Jeho nejbližšími spolupracovníky byli Jindřich Matiegka – zakladatel české moderní antropologie, vystudovaný lékař a později profesor a ředitel kabinetu pro antropologii a demografii na FF UK (*Sklenář 2005b*, 368–370), a Karel Buchtela – právník, zkušený terénní archeolog (studium archeologie nedokončil), druhý ředitel Státního archeologického ústavu v letech 1924–1939 (*Sklenář 2005b*, 99).

V roce 1888 vznikla také Společnost přátel starožitností českých, která sdružovala amatéry a měla být hlavně archeologickým spolkem ve starším, širším smyslu archeologie. Jejím prvním starostou byl Čeněk Ryzner, roztocký lékař a uznávaný amatérský archeolog. V roce 1897 byl za správce archeologické sbírky Společnosti vybrán Josef Antonín Jíra (*Sklenář 2005a*, 38–39).

J. A. Jíra² byl jedním z nejvýraznějších představitelů archeologické scény v Praze v posledním desetiletí 19. století a v 1. třetině 20. století. Přišel do Prahy studovat medicínu, ale archeologie ho zcela pohltila; zapsal se ke studiu, to však z existenčních důvodů nedokončil. Rád vyrážel s přáteli do terénu, obcházel pískovny a cihelny, hlavně na levém vltavském břehu v prostoru dnešních Dejvic, Střešovic, Sedlce a Podbavy – a začal budovat svoji rozsáhlou

² Jeho archeologické práci i nálezům bylo věnováno 20. číslo časopisu *Archaeologica Pragensia* z roku 2010.

sbírku. Výzkumy konal i jménem Společnosti. Už v 90. letech 19. století se střetl se spolupracovníky J. L. Píče, kteří si stěžovali, že jim krade nálezy z jejich výzkumů. Po policejní intervenci slíbil, že toho nechá, ale slib nedodržoval. Muzejníkům vadilo, že uplácí dělníky, aby mu nosili nálezy, nebo alespoň zprávy o nich. Pracovníci muzea se naopak snažili získávat nálezy zdarma jako dar muzeu. Do nepříjemného sporu se dostal s Janem Felcmanem z tzv. Píčovy družiny, který sám působil na severozápadě Prahy a v okolí, a tudíž na sebe s Jírou naráželi pravidelně. Spor vygradoval ostrým článkem v Památkách archeologických na Jírovu adresu (*Anonym 1898–1899*). Konflikty měl i s „muzejním sluhou“ (terénním technikem a laborantem) Václavem Landou. Zdá se, že se Jíra uměl dobře pohybovat ve vysoce konkurenčním prostředí pražských badatelů. Uzavíral gentlemanské teritoriální dohody, mj. s Eduardem Štorchem, které ale často porušoval. Během let se mu podařilo vybudovat rozsáhlou a na svou dobu moderní sbírku, která se později stala základem sbírek Muzea hl. města Prahy. Byl také uznávaným odborníkem na český neolit – vypracoval jeho základní časovou osu, tak jak ji známe dnes. Tím se zároveň vymezil proti Píčovu pojetí pravěku. Jíra se nakonec po první světové válce stal profesionálním archeologem. V roce 1920 byl jmenován státním konzervátorem a pracoval přímo v nově založeném Státním archeologickém ústavu (*Hlava 2020, 62–74*).

V prvních dvou desetiletích 20. století na území Prahy působili amatérští archeologové, jejichž přínos oboru byl velmi různorodý, nicméně nezpochybnitelný – Eduard Štorch, Josef Florián Babor, Jan Axamit, Jaroslav Pertrbok či malíř Stanislav František Hlavsa – také členové Praehistorického odboru Společnosti přátel starožitností (*Sklenář 2005a, 41–43*).

Když přišel Eduard Štorch do Prahy, měl již za sebou první výzkumy v Mostě. V roce 1905 Štorch s Baborem zkoumali v Kobylisích kostrový hrob, který datovali do paleolitu (*Babor*

– Štorch 1907). Babor později opravil datování na mezolit. O svém nálezu informovali v časopise Vesmír v roce 1907, ale nebyla mu věnována větší pozornost a záhy upadl v zapomnění. Josef Antonín Jíra se spolu s dalšími badateli domníval, že patří k pohřebišti kultury se šňůrovou keramikou, které bylo v místě objevu odkryto již dříve. Eneolitické stáří hrobu se dnes pokládá za prokázané (Sklenář 2005a, 43). Tento případ dobře ilustruje Štorchův přístup k archeologickému bádání. Díky nadšení, s jakým nálezy vyhledával v překotně se rozrůstajících předměstích Prahy, ho místní lidé neváhali kontaktovat, když se něco neobvyklého objevilo. Vykopávky většinou nebyly odborně vedené, nejspíš to ani nebylo možné, vesměs šlo o záchranu narušených situací nebo jen nálezy odevzdané od dělníků. Nálezy mu nosily děti z jeho „tlupy“, samy je zachraňovaly z různých výkopů i z hromad hlíny, která byla z Libně při výstavbě vyvážena na pole. Kolem roku 1910 čítala Štorchova sbírka přes 70 nádob a 3000 střepů pravěké a raně středověké keramiky i jiných předmětů. Štorch se dokonce rozhodl nabízet školám jím sestavené soubory pravěké keramiky pro studijní účely (Sklenář 2003, 220–231).

V roce 1913 se Eduardu Štorchovi dostal do rukou unikátní nález, který neváhal popsat a uveřejnit, takzvaný libeňský hrot (vavřínový list). Ten mu přinášel v dalších letech jen samé nepříjemnosti, když se snažil objasňovat okolnosti nálezů a sám sebe obhajovat před obviněním z podvodu (Sklenář 2003, 221; Šída 2008). Nakonec znechucen kritikou z řad profesionálů zanechal archeologie, v roce 1925 prodal svou sbírku z větší části Národnímu muzeu³ a rozhodl se plně věnovat práci s dětmi a psaní dobrodružných knih. V roce 1939 odešel do výslužby a věnoval se už jen psaní románů a archeologickým sběrům s dětmi v Lobči u Mšena, odkud pocházela jeho manželka a kde objevil neolitickou lokalitu s hojným výskytem štípané industrie.

³ Přír. č. NM 28/1925

Později se do NM dostaly další nálezy – v roce 1946 soubor bronzových jehlic z Nečína⁴ (inspirace pro román *Bronzový poklad*) a obsah tří neolitických jam z Lobče⁵ (*Bláhová-Sklenářová – Vělová 2023*).

Spory, které ve své době vedli Josef Antonín Jíra a Eduard Štorch mají společný původ v konfliktu, který provází (nejen) českou archeologii dodnes. Proti sobě stáli na jedné straně profesionální archeologové, kteří měli univerzitní vzdělání v oboru, a na straně druhé amatéři, kteří archeologii věnovali nemalou část svého mimopracovního života. Například J. A. Jíra byl zpočátku typickým amatérským sběratelem, který postupoval poněkud lovecky a atraktivní nálezy se snažil „vyfouknout“ muzejníkům (které považoval prostě za loveckou konkurenci) téměř pod rukama. Byl jedním z mnoha, kteří se tehdy pohybovali po území Prahy i v jejím okolí a aktivně procházeli místa, kde se kopalo do země.

Již v 19. století z řad nejzkušenějších amatérů vycházeli konzervátoři památkové péče (*Sklenář 2011*). Tak i J. A. Jíra po skončení 1. světové války vstoupil do služeb Čs. republiky jako zaměstnanec nově zřízeného Státního archeologického ústavu, který předával praktické zkušenosti a znalosti první generaci vystudovaných archeologů. I když částečně pokračovala činnost amatérských sběratelů a archeologů, postupně jich ubývalo (*Sklenář 2005a*, 59). Ze starší generace to byl například Jan Axamit (1870–1931), další generace byla v Praze a jejím okolí reprezentována mj. Ladislavem Hájkem, Františkem C. Friedrichem, Aloisem Jenišťou, a právě Milošem Malinou. Ti využívali toho, že byl stále nedostatek kvalifikovaných archeologů a nebylo možné odborně pokrýt všechny výkopy, při nichž byly narušovány archeologické

⁴ Přír. č. NM 3/1945

⁵ Přír. č. NM 19/1949

lokality. Na jedné straně je tak potřeba vyzdvihnout skutečnost, že byly zachráněny nálezy a informace z míst, kde jsou dnes archeologické situace nenávratně zničeny výstavbou nebo těžbou. Na straně druhé amatérské sbírky té doby skutečně často trpí nedostatkem řádné terénní dokumentace a evidence.

Situaci radikálně změnila až právní úprava provádění archeologických výzkumů – nejprve vládní nařízení č. 274/41 ze 12. 6. 1941, roku 1958 pak komplexní památkový zákon č. 22/1958 Sb., který provádění archeologických výzkumů jednoznačně podmínil povolením a amatérské vykopávky se staly nelegálními (*Sklenář 2011, 59–60*).

2.1.3. Miloš Malina jako archeolog

Jak už bylo řečeno, pro Miloše Malinu byla archeologie jen jedním z koníčků, kterým se od mládí věnoval. V rozhovoru pro páteční přílohu Volno deníku Československý sport ze dne 8. 12. 1989 se chlubí nejen svou sportovní zdatností, ale také tím, že v roce 1921 v Krči vykopal „mamutí stoličku a kost z diluviálního nosorožce“ (Hubáčková 1989). V nevydané životopisné knize od Věry Krásné, jejíž rukopis je uložen v archivu roztockého muzea, vzpomíná na to, jak se ve 20. letech 20. století „brozně rád potuloval za malířskými náměty a předhistorickými vykopávkami na sever Prahy, tj. v Podhoří, Na Babě, v Sedlci, Roztokách, kolem Levého Hradce, na předhistorickém hradišti Řivnáči, na Kozích hřbetech, Holém vrchu...“ (Krásná b. d., 24). Kreslil si tam náměty, které poté používal pro dřevoryty a lepty a zároveň hledal archeologické artefakty. Dokonce uvádí, že několik let poté, co zemřel (v roce 1923) místní významný amatérský archeolog MUDr. Čeněk Ryzner, „navštívil jeho paní a ptal se jí na archeologické nálezy, které však už věnovala roztockému muzeu.⁶ Přesto mi z půdy domu přinesla zbytky jeho sbírky, tj. velkou nádobu ve střepech z doby hradištní a větší množství kostěných nástrojů z předhistorického hradiště Řivnáče. Nádobu jsem zrekonstruoval a sbírku kostěných nástrojů daroval roztockému muzeu...⁷ (Krásná b. d., 25). Tato příhoda, myslím, dobře ilustruje Malinovu touhu po sbírání a shromažďování artefaktů, kdy neváhal využít příležitosti, aby něco získal.

⁶ Roztocké muzeum vzniklo až po 2. světové válce. Sběrka dr. Ryznera byla instalována na Jubilejní výstavě v Praze v roce 1891 a pak přešla do Národního muzea. Po jeho smrti v roce 1923 vdova věnovala Národnímu muzeu zřejmě zbytek sbírky (Sklenář 2005b, 485–486).

⁷ V Malinově seznamu u data 11. 2. 1927 figuruje, kromě (zatím nenalezeného) souboru kostěných nástrojů z Řivnáče (č. M266–M294) také nádoba ze Žalova č. M321. Ta dostala v muzeu přír. č. 2/95 a inv. č. A 244542.

Na svých vycházkách do terénu se nutně musel potkávat s dalšími sběrateli i archeology. Jak vyplývá z vyprávění Lutobora Hlavsy, znal se Miloš Malina dobře s jeho otcem Stanislavem Františkem Hlavsou⁸, který „*ho vodil po zajímavějších lokalitách, ve kterých se zrovna dělaly archeologický výzkumy – především Levej Hradec. A táta ho učil, jak se hledají a opečovávají vykopávky, jak se očišťují od písku a skládají dohromady*“. V pozdějších letech byl podle něj Miloš Malina vyhlášeným restaurátorem skla, keramiky a porcelánu (Hubičková 2011, 26).

Je také jisté, že se přátelil s Ladislavem Hájkem, který se ve 20. letech 20. století věnoval kopání na podobných lokalitách jako Malina. V archivu roztockého muzea se dochovala fotografie Miloše Maliny (viz Foto 1), na jejíž druhé straně je napsáno: „*Starej tramp Miloš Malina na vykopávkách ve Statenicích na podzim 1929. Pod tímto křížkem na fotogr. je vykopaná volutová nádobka.*“ Do této „trampské party“ patřil také další uznávaný amatérský archeolog Alois Jeništa (Sklenář 2005a, 58–59).⁹ Miloš Malina se bezesporu znal i s Františkem C. Friedrichem¹⁰, který jej několikrát zmiňuje ve svých denících. Ze záznamů vyplývá, že některé z artefaktů, které se dostaly do NM s Friedrichovou sbírkou, pocházejí původně ze sbírky Malinovy. Šlo o nálezy z Hloubětína, Řeporyjí a Suchdola (Lutovský – Slabina 2004, 41, 45 a 46). Friedrich si v deníku také poznamenal, že se mu u Maliny ztratila nádoba nalezená v Karlíku v roce 1931, kterou měl u něj „na doplňování“. U nálezů ze Stodůlek uvádí, že daroval Malinovi lebku získanou od vdovy po sběrateli v roce 1926 a že ji malíř prodal do antropologického ústavu prof. Matiegky (Lutovský – Slabina 2004, 20 a 45).

⁸ Malíř, obchodník a sběratel; v letech 1920–22 byl zaměstnán jako laborant v pravěkém oddělení Národního muzea, které později získalo jeho sbírku (Sklenář 2005b, 221).

⁹ Jeništova sbírka byla zakoupena Národním muzeem v roce 1937 (RNM k. č. 136-IX-Zakupování-2875).

¹⁰ Friedrichova sbírka je od roku 1967 uložena v Národním muzeu (Lutovský – Slabina 2004, 9).

Tito čtyři badatelé, kteří se narodili v prvním desetiletí 20. století, měli zřejmě společného „rádce“ – MUDr. Jana Axamita. S ním se Malina potkával od roku 1921, například na řivnáčském hradišti na kopci Kloboučku na Zlíchově (Sklenář 1992). Je jisté, že i Jan Axamit získával předměty do své sbírky nejen vlastními výzkumy, ale také dary od mladších kolegů (jak to ostatně uvádí ve svých denících i F. C. Friedrich). Miloš Malina si ve svém prvním archeologickém období ve 20. letech 20. století nevedl deníkové záznamy nijak pečlivě (nebo se nedochovaly), ale v jednom ze zápisníků (kde jinak uváděl pouze data a místa výletů) si zapsal následující: *1928 – Výlety za archeologií do okolí Prahy sám, někdy s přítelem Hájkem (velký nález tehdejší nordické nyní řivnáčské kultury na Kloboučku neboli Voňavka na Zlíchově s Hájkem, můj objev unikátní mazanice z předhistorické chaty – knovízská kultura, lokalita Černý Vůl – plastické ornamenty svět. významu), další můj nález nádoby na hvězdicové nožce kultury řivnáčské. Ke konci roku některé obrazy oleje.*

Misky eneolitické kultury Lublaňských blat nebo vučedolské jsou vzácné nálezy na řivnáčských výšinných sídlištích (Turek 2005, 260). Zdá se, že Malina píše o známé misce z Kloboučku¹¹, kterou uvádí již v roce 1926 Albín Stocký v prvním dílu svého Právěku země České (Stocký 1926, tabule XCV/3), a po něm i novější literatura (Pleslová 1978, obr. 63/11; Zápotocký 2008, Příl. 3/3). Do Národního muzea se dostala jako součást Axamitovy sbírky v roce 1936 (přír. č. 15/1936, viz Foto 3). Jan Axamit si misku do svého inventáře zapsal pod číslem 146, bez bližších nálezových okolností snad k datu 22. 10. 1920 (viz Foto 4). V té době bylo Malinovi 16 let a je možné, že se tehdy s Axamitem setkal, více k tomu ale vypátrat nelze. Pokud má Malina na mysli nález z jiné lokality, není o něm v jeho záznamech vůbec nic.

¹¹ Uložena v NM – inv. č. 46116, viz Foto 2.

Druhý uvedený objev – mazanici s plastickými ornamenty z Černého Vola – lze sledovat lépe. V roce 1929 Miloš Malina tento nález prodal do Národního muzea za 600 Kč (NM – přír. č. 7/1929, viz Foto 5)¹² kromě jednoho malého zlomku, který si ponechal ve své sbírce (dnes v roztockém muzeu: 1. 7. 1928 – jeden kus č. M513, přír. č. 49/95, viz Foto 6). Celý soubor uvádí Jiří Neustupný jednak v práci věnované pravěkému umění (*Neustupný 1941*, 40–43), jednak byl zařazen do přehledu čs. pravěku (*Neustupný – Neustupný 1960*, 167, obr. 56). V obou případech je vyobrazen jediný (týž) zlomek z celého souboru 307 kusů (NM – inv. č. 511157–511463).

V roce 2009 vyšel 4. díl katalogu ze sbírek Národního muzea od Víta Vokolka (*Vokolek 2009*), kde tento soubor mazanice chybí, neboť se již připravovala samostatná publikace. Je zde publikována pouze keramika z kontextu nálezu (inv. č. 511464–511500, 37 kusů). K publikaci zdobené mazanice došlo o několik let později ve dvou článcích „Oltáře“ z *Černého Vola I a II*. V prvním z nich (*Bouzek – Vokolek 2016*) autoři upřesňují dataci mazanice (dle doprovodné keramiky) do pozdně mohylového horizontu, tj do přechodného období mezi střední a mladší dobou bronzovou. Dále uvádějí, že Jiří Neustupný jako vedoucí pravěkého oddělení NM uvažoval v 50. letech o publikaci, ale nedošel k uspokojivému závěru. Ve druhém článku (*Bouzek – Tisucká – Vokolek 2017*) byl uveřejněn pokus o rekonstrukci použití mazanice na průčelí hypotetické svatyně s oltářem, přičemž autoři vyslovili domněnku, že zlomky nebyly nalezeny, resp. vyzvednuty všechny: „*Také vzhledem k počtu zlomků a součtu jejich plochy, nadto vzhledem*

¹² Děkuji Mgr. Lucii Vélové za laskavou pomoc při hledání záznamu o prodeji v přírůstkových knihách Národního muzea, a také za množství postřehů o amatérských i profesionálních archeologiích v období první republiky.

k okolnosti, že výzkum byl zastaven před dosažením úplnosti, činí pravděpodobným názor, že nešlo jen o jednu zdobenou stěnu, že část dekoru byla aplikována i na boční stěny“.

Miloš Malina měl tedy pravdu v tom, že jde o objev „světového významu“, a je třeba soubor ozdobné mazanice z Černého Vola přidat na seznam jeho archeologických zásluh, protože autoři článků zřejmě ani nevěděli, kdo je nálezcem celého souboru (v evidenci NM je uvedeno pouze „jáma 1928“).

Během celého období, kdy se Miloš Malina věnoval archeologii, publikoval pouze tři krátké články, a to v letech 1927 a 1928 v Památkách archeologických: *Hradištní pohřebiště v Hloubětíně (Malina 1927, viz Foto 7)*, *Hrob se šňůrovou keramikou v Přemyslení (Malina 1928a)* a *Hradištní hrob v Husinci (Malina 1928b)*. V posledně jmenovaném článku popisuje M. Malina artefakty, které získal v Husinci Alois Jeništa. Další článek chystal malíř o nález známého „hrobu bojovníka v Čelákovících“ z doby stěhování národů (viz Foto 8 a 9), jehož výbavu se mu podařilo odkoupit na jaře v roce 1927, ten ale zůstal pouze v rukopise (*Přílohy 1–3, viz Foto 10*). V letech 1931 a 1932 uveřejnil Ladislav Hájek v krátkých člancích v Památkách archeologických nálezy, které našli s Malinou při společných výzkumech a z nichž některé má (podle Hájkova sdělení) malíř ve své sbírce (např. *Hroby z doby stěhování národů v Toušeni: Hájek 1931a*, *Drobné nálezy předúnětické keramiky: Hájek 1931b (viz Foto 11)*, *Jordansmühlský kostrový hrob v Praze-Bubenči: Hájek 1932a*, nebo *Příspěvek k chronologickému zařazení a vývoji šňůrové keramiky: Hájek 1932b*).

Ve skutečnosti se Malina k archeologii dostal občas ještě v roce 1929, ale období častých vycházek a rehabilitace zraněné ruky skončilo, vrátil se k malířskému plátnu a intenzivně se začal připravovat na přijetí do spolku Mánes. Sám přiznává, že v té době měl dluhy a často nebyl

schopen zaplatit nájemné (*Krásná b. d.*, 17). Zřejmě i proto se rozhodl v roce 1932 nabídnout svou archeologickou sbírku Národnímu muzeu. Jiří Neustupný interně doporučil sbírku zakoupit (viz Foto 12) za 8 tisíc korun s tímto odůvodněním: „*Vzhledem k tomu, že p. Malina má k řadě nálezů zprávy udávající nálezové okolnosti (předmětů lze použít k vědecké práci), dále proto, že nálezy jsou většinou pečlivě konservovány...*“ Tento návrh byl vedením muzea akceptován jen částečně – za vybranou část sbírky Malinovi muzeum nabídlo 4 tisíce korun ve dvou splátkách.¹³ Z koupě nakonec sešlo – není jasné proč. Na muzeum se v březnu roku 1933 obrátil advokát Fr. Kopáč s dotazem, jak je to s prodejem sbírky, neboť jeho mandantka Zálěžna československých lékařů v Praze se domáhá své pohledávky vůči malíři.¹⁴

V roce 1939 se Malina podílel na výstavě *Tvář Prahy* v budově Mánesa (viz Foto 13). Dle fotografií, které má roztocké muzeum k dispozici v souvislosti s probíhající výstavou,¹⁵ Miloš Malina vystavil některé své nálezy upravené na kartonech podle lokalit. Část z takto upravených artefaktů se dochovala ve sbírce dodnes (viz Foto 14).

K archeologii se naplno vrátil až v roce 1949, kdy se zřejmě v důsledku politické situace rychle zhoršovala jeho pozice v ateliéru Emila Filly. A tak opět využil psychoterapeutických účinků pobytu na čerstvém vzduchu. Z této doby pocházejí velké soubory střepů z několika lokalit. Největší z nich je v depozitáři roztockého muzea uložen odděleně od zbytku Malinovy archeologické sbírky a není součástí této práce. Jde o výzkum knovízského sídliště v lokalitě Malá Ohrada, jak lokalitu tradičně označoval Malina. V inventární knize roztockého muzea je

¹³ RNM k. č. 118-IX-9-sbírky-1705

¹⁴ RNM k. č. 121-IX-sbírky-618

¹⁵ Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy: Miloš Malina. Sběratel, archeolog, podivín, 17. 5. 2024 – 13. 10. 2024.

pak výzkum zapsán jako (k. ú.) Jinonice, Stodůlky – Hvíždalka. Na základě pátrání, které podnikl Mgr. Petr Nový na jaře 2024, byla lokalita identifikována jako někdejší pozemek p. Malého, dnes ve Velichovské ulici (přibližně v prostoru č.p. 1362), dříve Malá Ohrada 207 (k. ú. Stodůlky)¹⁶, kde se těžila hlína na výrobu květináčů a podobných výrobků. Výrobu provozoval v blízkých Jinonicích p. Růžička.¹⁷ V říjnu 1950 Miloš Malina ohlásil písemně nález tří knovízských jam z této lokality Státnímu archeologickému ústavu, možná i v důsledku událostí z Lysolají (*Anonym 1950*, viz Foto 15). Podle záznamů v přírůstkové knize roztockého muzea se na místo vracel několik dalších let.

V březnu 1950 Miloš Malina upozornil Muzeum hlavního města Prahy na to, že v Hergetově pískovně v Lysolajích jsou při těžbě narušovány kulturní vrstvy. Na místo se 4. 3. 1950 dostavil Václav Spurný ze StAÚ a zjistil, že vedení pískovny nic nehlásilo, ale bagrista mu potvrdil, že se toho zničilo v uplynulých dvou letech více. V únoru například narazil bagr na sídlištní jámy s jordanovskou keramikou a Miloš Malina prý některé jámy na poslední chvíli prozkoumal. Dr. Spurný usoudil, že za to Malina nemůže být potrestán (dle tehdy stále platného vládního nařízení č. 274/41 ze 12. 6. 1941 totiž nebyl k provedení výzkumu oprávněn), ale že by si zasloužil spíše pochvalu. Nicméně chtěl znát stanovisko ředitelství StAÚ k tomu, že malíř chce pokračovat v záchranných výzkumech a že si nalezené artefakty chce ponechat ve své soukromé sbírce. Také doporučil v obou velkých pískovnách zahájit záchranné výzkumy. Jaroslav Böhm na to reagoval tím, že upozornil p. Malinu na to, že nemůže podporovat soukromé sběratelství, ale že oceňuje jeho „*zkušenost a lásku k věci*“ a uvítal by jeho spolupráci

¹⁶ 50°2'36.746"N, 14°20'25.743"E

¹⁷ Děkuji Mgr. Petru Novému, že se se mnou podělil o výsledky pátrání, do které byli zapojeni řeporyjský starosta Pavel Novotný a archivář na výminku K. Peterka.

s ústavem. Zároveň nemá nic proti tomu, že si ponechá materiál získaný sběrem (ne výkopem). Ústav také rád využije jeho služeb k záchranným výkopům v okolí Prahy, pokud je řádně ohlásí a bude jimi pověřen. V takovém případě mu ústav i zaplatí. Malina s tím souhlasil (*Böhm – Spurný 1950*, viz Foto 16). Další nález z bývalé Hergetovy pískovny v Lysolajích ohlásil 14. 3. 1950, šlo o kostrový hrob a blízko jámy byla nalezena jordanovská keramika (*Novotný 1950*). Dne 21. 3. 1950 volal M. Malina do muzea znovu a ohlásil další narušený hrob z pozdní doby kamenné, ze střepů se podařilo sestavit malou kotlovitou nádobku se zesíleným okrajem zdobeným „na způsob románské lisény“ (*Novotný 1951*). O Malinově případné další spolupráci se Státním archeologickým ústavem či Muzeem hlavního města Prahy se zatím nepodařilo najít žádné zprávy.

V roce 1950 si Malina zapsal do diáře několik dalších výzkumů. V Malinově sbírce jsou ještě artefakty z několika lokalit (Bohnice – Zámka, Hloubětín, Lysolaje, Řeporyje, Šárka) nalezených v následujících deseti letech, nicméně záznamy k nim jsou velmi kusé a z číslování artefaktů lze spolehlivě odvodit pouze rok. Poté už nenavštěvoval naleziště pravidelně, a i když občas do jeho sbírky přibyl nový soubor, věnoval se spíše slepování a doplňování nádob.

Mezi archeology nicméně přetrvávalo povědomí o tom, že má Miloš Malina doma rozsáhlou archeologickou sbírku. V roce 1957 byla rozšiřována silnice na Barrandov, což znamenalo další zásahy do již částečně zničeného výšinného sídliště řivnáčské kultury na Kloboučku (Zlíchov, k. ú. Hlubočepy) – Zdeněk Fiedler z ARÚ ČSAV v Praze tam provedl záchranný výzkum. Nálezovou zprávu vypracovala Emilie Pleslová, která uvádí, že nálezy z minulých let jsou uloženy v Národním muzeu a ve sbírce Miloše Maliny (*Pleslová – Komárková 1958*). K dalšímu předstihovému záchrannému výzkumu na Kloboučku došlo v roce 1979, kdy

byla archeology z Muzea hlavního města Prahy prozkoumán zbytek ostrožny, neboť při následující výstavbě nájezdu na nově budovaný Barrandovský most byla lokalita v podstatě zničena. I tentokrát je připomenuta Malinova sbírka (*Moucha – Pleslová 1979*).

2.2. Sbírka

2.2.1. Vznik a vývoj sbírky

Jak již bylo popsáno v předchozím textu, Miloš Malina většinu sbírky získal vlastními sběry a vykopávkami. Také, stejně jako většina jeho amatérských kolegů ve 20. letech 20. století, obcházel místa, kde se intenzivně kopalo – cihelny, pískovny či velké stavby. Je pravděpodobné, že se snažil získávat vykopané artefakty i od dělníků. Zároveň měl oblíbená místa, kam se vracel na svých pochůzkách pravidelně. Menší část jeho sbírky tvoří dary či nákupy od známých a přátel. Na přiložených lístcích je často uvedeno jméno pana Výšky a pana Maška (zřejmě archeologa Norberta Maška) jako dárců či prodejců artefaktů. V letech 1949–1960 bylo navštěvovaných míst méně, zároveň ale z několika lokalit pocházejí větší soubory nálezů. Předpokládám, že v prvním období si Malina ve své sbírce nechával převážně typické střepy, zatímco v pozdějších letech uchovával vše, co našel. V tom lze u něj vidět posun v chápání smyslu archeologického bádání – od sbírání pouze zajímavých předmětů ke snaze o uchování celých nálezových celků. Nálezy z pozdějšího období také nejsou tak pečlivě umyté a jednotlivě popsáné, Malina se často spokojil s popisem na krabici.

Malina udržoval svou sbírku relativně přehlednou. V pozůstalosti se dochovaly (bohužel neúplné) seznamy artefaktů. První si začal psát česky a zdá se, že začínal nálezy až z roku 1924 nebo 1925 (chybí první strana), záznamy končí v březnu 1927 a jsou zde uvedeny položky č. 28–236. S tímto seznamem jsem dále nepracovala, neboť M. Malina artefakty přečísloval dle novějšího seznamu a položky nelze spolehlivě propojit. Druhý ze seznamů je veden v němčině, počíná nálezy z roku 1922, končí rokem 1929 a jsou zde uvedeny položky č. 1–598, některá čísla jsou vynechána. Pokud je v této práci zmíněno číslo z tohoto seznamu, je vždy před číslem

uvedeno „M“. Nálezy z některých lokalit uspořádal a připevnil drátkem na karton. Naprostá většina nálezů však byla uložena do papírových krabic od potravin či malířských potřeb, které byly popsány. Na většině z nich je uvedena lokalita, někdy nálezový kontext (jáma) a občas i datum. Artefakty byly alespoň částečně popsány čísly.

Nynější čísla, která jsou na artefaktech, se shodují s německy psaným seznamem. Předpokládám tedy, že Malina přečísloval sbírku v době nacistické okupace Československa, možná se chystal k prodeji sbírky. Od roku 1949 pokračoval v číselné řadě, ale opět nečísloval všechny uložené nálezy. Zatím nebyl nalezen soupis těchto položek (599 a výše). Na některých krabicích se ani žádné popisy nedochovaly, část sbírky tedy není možné přiřadit ke konkrétní lokalitě – počítáno na kusy jde cca o 3–4 % artefaktů. Časovou osu pomáhají doplnit jeho ojedinělé deníkové záznamy, které se podařilo objevit v souvislosti s přípravou výstavy k výročí 120 let od malířova narození. Podle všech těchto seznamů soudím, že Malina si většinu sbírky ponechal a (kromě výše popsaného jednání s Národním muzeem) sbírku neprodával ani po částech.

2.2.2. Stav sbírky v době předání do muzea a dnes

Několik vybraných artefaktů daroval malíř do roztockého muzea už za svého života, první z nich již v roce 1962. Většina Malinovy archeologické sbírky se ale do muzea dostala až spolu se zbytkem jeho obrovské pozůstalosti. Sbírka je nyní uložena v libčických depozitářích archeologického oddělení Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Artefakty byly ponechány v původních popsaných krabicích a naskládány do beden od banánů, ve kterých je sbírka uložena dodnes (viz Foto 17). Nálezy z častěji navštěvovaných lokalit jsou tak i nyní v desítkách krabic a krabiček, někdy dále rozdělené podle materiálu či tvaru (ucha, pupky apod.). Od sbírky v krabicích byly po převzetí odděleny kovové předměty, které jsou kvůli specifickým nárokům na podmínky uloženy ve zvláštním depozitáři muzea, některé z nich byly restaurovány a konzervovány. Samostatně jsou uloženy také celé nádoby – část z nich slepil a doplnil sám Malina. Několik nádob a kamenných nástrojů z Malinovy sbírky je v současné době součástí stálé expozice Archevita v areálu Středočeského muzea v Roztokách.

V letech 1993–1995 byla sbírka postupně zapsána do prvního stupně evidence. V roce 1993 dostala část předmětů ze sbírky přírůstková čísla 1/93–32/93. Během dvou následujících let byly z administrativních důvodů tyto položky znovu (a lépe rozděleny) a zapsány pod novými přírůstkovými čísly spolu se zbytkem sbírky. V roce 1994 byly zapsány položky 1/94–393/94, 414/94–426/94 a v roce 1995 položky 1/95–125/95. Přírůstkové knihy jsou uloženy v depozitáři roztockého muzea v Libčicích nad Vltavou. Část sbírky poté byla převedena do 2. stupně evidence vedené elektronicky – převážně šlo o celé nádoby a další větší artefakty, a také o část výzkumu z Malé Ohrady.

Některé informace zapsané do přírůstkových knih krátce po převzetí sbírky do muzea již dnes nejde ověřit – neví se, odkud jsou převzaty (např. data nálezů u některých položek), považovala jsem proto přírůstkové knihy za jeden z pramenů, který je ke sbírce k dispozici. Vlivem hektického způsobu převzetí sbírek došlo k nejrůznějším chybám, kvůli kterým nebyly některé artefakty dodnes zaevidovány, nebo byly zaevidovány chybně. K nápravě dochází i díky zpracování sbírky pro tuto bakalářskou práci a aktuální výstavu.

2.2.3. Postup při revizi sbírky

Jedním z cílů této práce je utřídit artefakty ve sbírce tak, aby bylo možné – tam, kde jsou dostupná data – sledovat časovou osu malířovy archeologické činnosti. Zároveň bylo záměrem shromáždit a vyhodnotit artefakty z jednotlivých lokalit. V aplikaci Microsoft Access jsem sestavila databázi, ve které je možné jednotlivé položky třídit podle různých kritérií a zároveň vytvářet databázové dotazy. V databázi uváděna lokalita nálezů, kontext nálezů a archeologická kultura (pokud to lze)¹⁸, číslo v Malinově evidenci (číslo je vždy uváděno s „M“), datum získání a stručný popis. Na jednom místě jsou zde tedy uvedeny informace z různých zdrojů – malířova seznamu (čísla „M“), popisů na krabicích i v nich, deníkových záznamů, čísel a případně dalších popisů přímo na artefaktech, a z přírůstkových knih (včetně přírůstkových a inventárních čísel). Na databázi navazuje fotografická dokumentace – fotografiím je přiřazeno stejné číslo, které má artefakt v databázi (ID). Artefakty jsou fotografovány s měřítkem a z více stran, pokud je to možné. Takto připravený soupis může být podkladem pro další vyhodnocování a publikování sbírky, ve které malíř Miloš Malina shromáždil přes čtyři tisíce kusů archeologických artefaktů.

¹⁸ Děkuji doc. Miroslavu Popelkovi a Mgr. Janu Eignerovi za laskavou pomoc při určování provenience a kulturního zařazení kamenných artefaktů. Děkuji také PhDr. Zuzaně Bláhové, Ph.D. a Mgr. Petru Novému za laskavou pomoc se zařazováním keramických střepů do archeologických kultur.

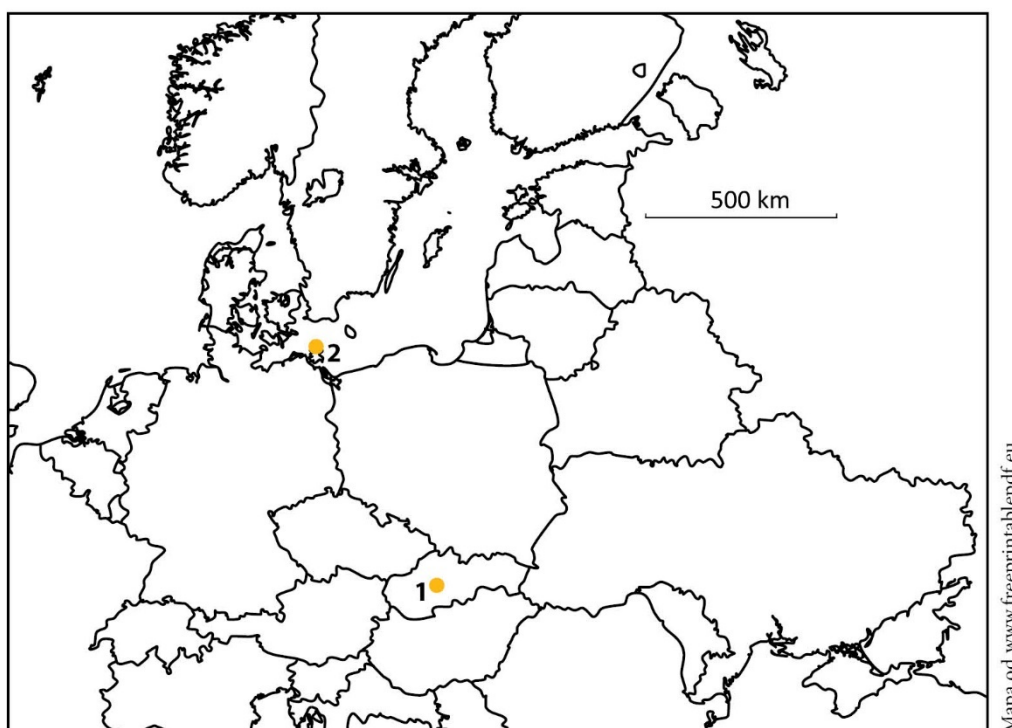
3. Analýza a vyhodnocení sbírky, diskuse

3.1. Geografický původ nálezů

Sledování geografického původu nálezů přineslo další pohled na celou sbírku. Lokality bylo možné rozdělit do skupin podle vzdálenosti od Malinova působiště – a vyhodnotit každou skupinu zvlášť. Je tak jasně vidět, kam bylo v jeho možnostech docházet (dojíždět) pravidelně a kam se vypravil jen příležitostně. Spolu s dalšími analýzami v následujících kapitolách bude možné posoudit odborný potenciál sbírky v regionech, které navštívil.

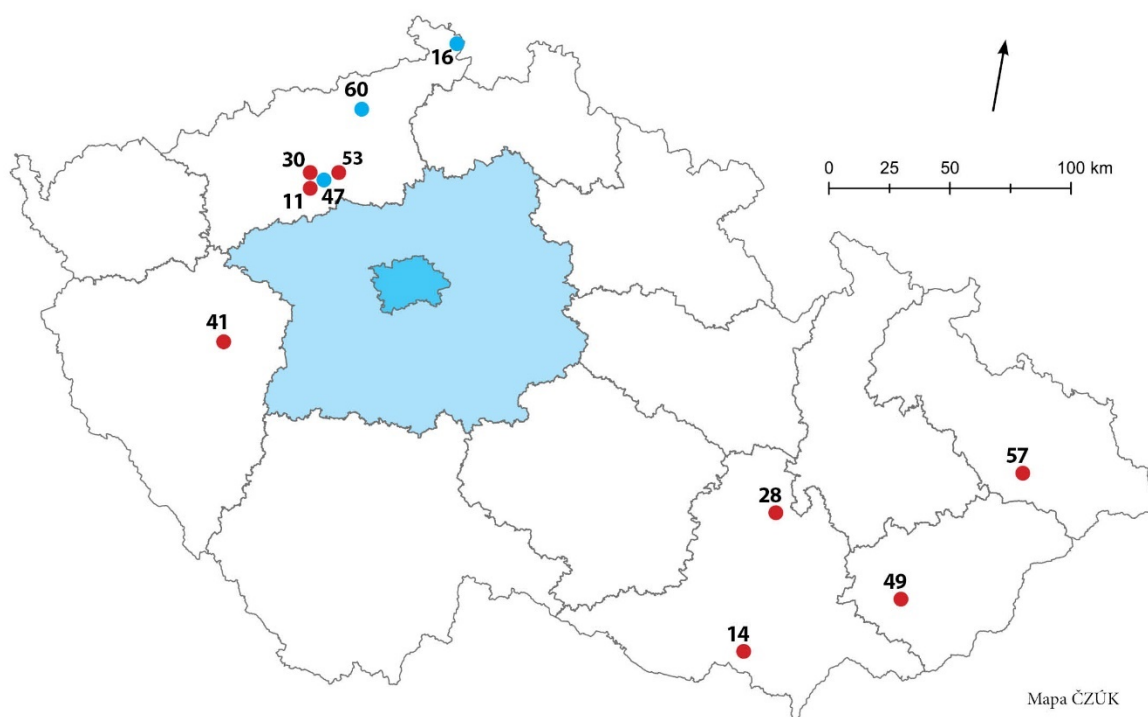
Na mapách č. 1–4 jsou vyznačeny všechny známé lokality, ze kterých pocházejí nálezy ve sbírce Miloše Maliny. Čísla odpovídají číslování lokalit v katalogu v kapitole 3.4.

V archeologické sbírce Miloše Maliny jsou dále dva předměty, které nepocházejí z území České republiky. Oba získal pravděpodobně darem či koupí (*Mapa č. 1*).

Mapa č. 1: Lokality mimo ČR: 1 – Banská Štiavnica (SR); 2 – Rujána (SRN)

Na mapě České republiky (*Mapa č. 2*) jsou vyznačeny lokality mimo území hlavního města Prahy a Středočeského kraje, ze kterých pochází několik artefaktů ve sbírce. Soubor z Filipova (16) si Miloš Malina přivezl z ozdravného pobytu v roce 1950. Původ souboru z Ústí nad Labem (60), získaného zřejmě v roce 1970, není znám. Ostatní nálezy jsou nejspíš dary (či koupě). Zajímavá je koncentrace čtyř lokalit v okrese Louny – Černčice (11), Mnichovský Týnec (30), Slavětín (47) a Stradonice u Loun či u Pátku (53). Předpokládám, že zde působil jiný sběratel (*Novák 2020*), který Malinovi předměty prodal či daroval. U některých je to zřejmé, protože se zachovaly v krabičkách i s popiskami odlišnými od Malinových, u části to doložit nelze.

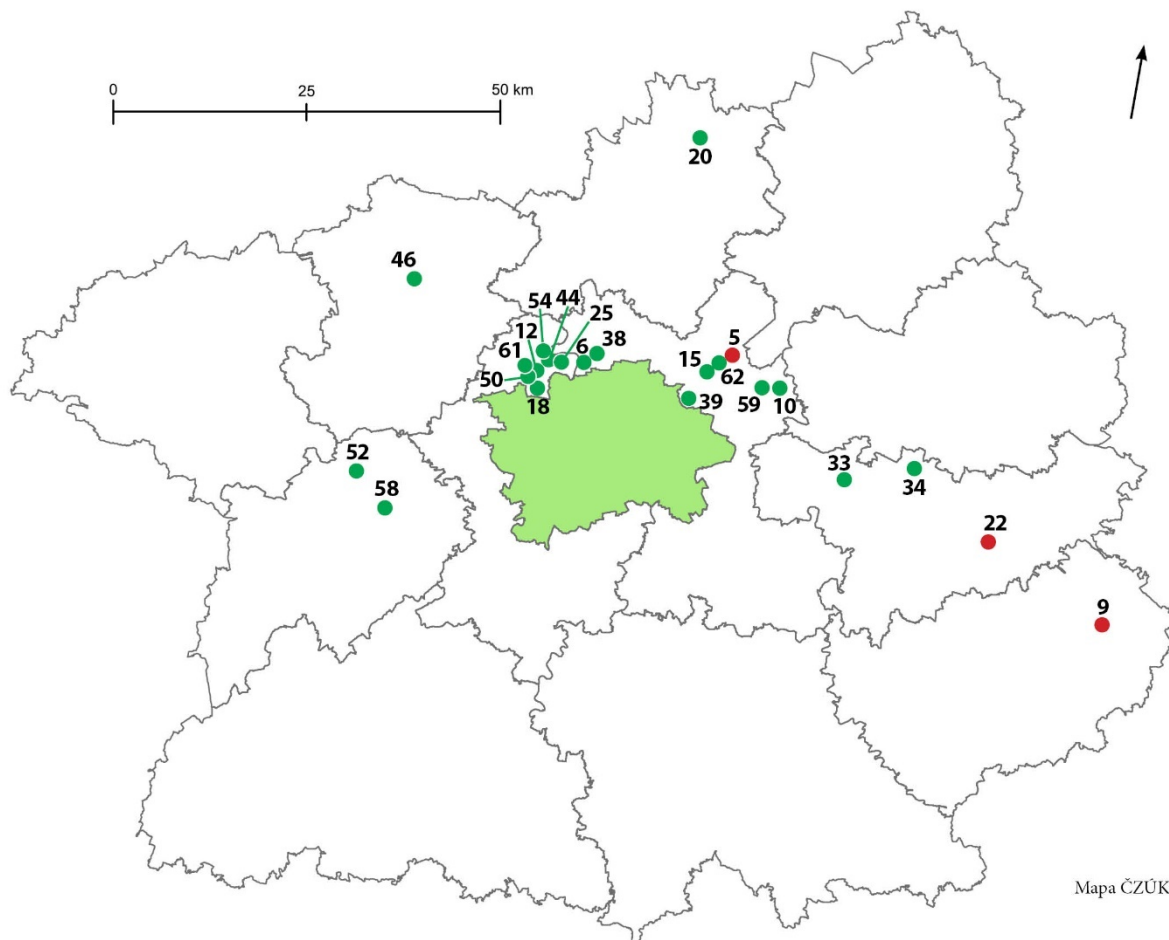

Mapa č. 2: Lokality v ČR (mimo Prahy a Středočeského kraje): 11 – Černčice (okr. Louny), 14 – Dolní Věstonice (okr. Břeclav), 16 – Filipov (k. ú. Jirřikov, okr. Děčín), 28 – Macocha (k. ú. Vilémovice u Macochy, okr. Blansko), 30 – Mnichovský Týnec (k. ú. Chožov, okr. Louny), 41 – Rokycany (okr. Rokycany), 47 – Slavětín (okr. Louny), 49 – Staré Město (okr. Uherské Hradiště), 53 – Stradonice (okr. Louny), 57 – Štramberk (okr. Nový Jičín), 60 – Ústí nad Labem

(okr. Ústí nad Labem). Červeně jsou označeny lokality, ze kterých pocházejí pouze darované (či koupené) předměty. Modře jsou označeny lokality, na kterých Malina pravděpodobně byl, nebo u kterých není původ nálezů jasný.

Vynesení nalezišť na mapu Středočeského kraje (*Mapa č. 3*) ukázalo předpokládanou koncentraci těsně za dnešní severní hranicí hlavního města, v dnešním okrese Praha-západ. Další oblast, které Malina věnoval pozornost ve 20. letech 20. století, vyplynula až z vynesení lokalit na mapu – je to okolí Čelákovic a Brandýsa nad Labem. V Čelákovících (10) a Toušni (59) prokazatelně sám byl, z ostatních lokalit z této oblasti je ve sbírce vždy jedna nádoba. Čtyři lokality východně od Prahy v podstatě kopírují hlavní železniční trať do Kolína a Pardubic. Na dalších lokalitách byl Malina pouze jednou – to jsou Hradsko (20) na severu, Slánská hora (46) na západě a Tetín (58) na jihozápadě. Číslem 52 je na mapě označeno laténské hradiště (oppidum) Stradonice u Berouna. Ve sbírce jsou čtyři předměty s označením „Stradonice“, ale pouze u dvou z nich je i upřesnění „u Loun“ (viz *Mapu 2*, lok. č. 53). Dva zbývající předměty tedy mohou být ze Stradonic středočeských (viz kapitola 3.4. Katalog lokalit, číslo 52).

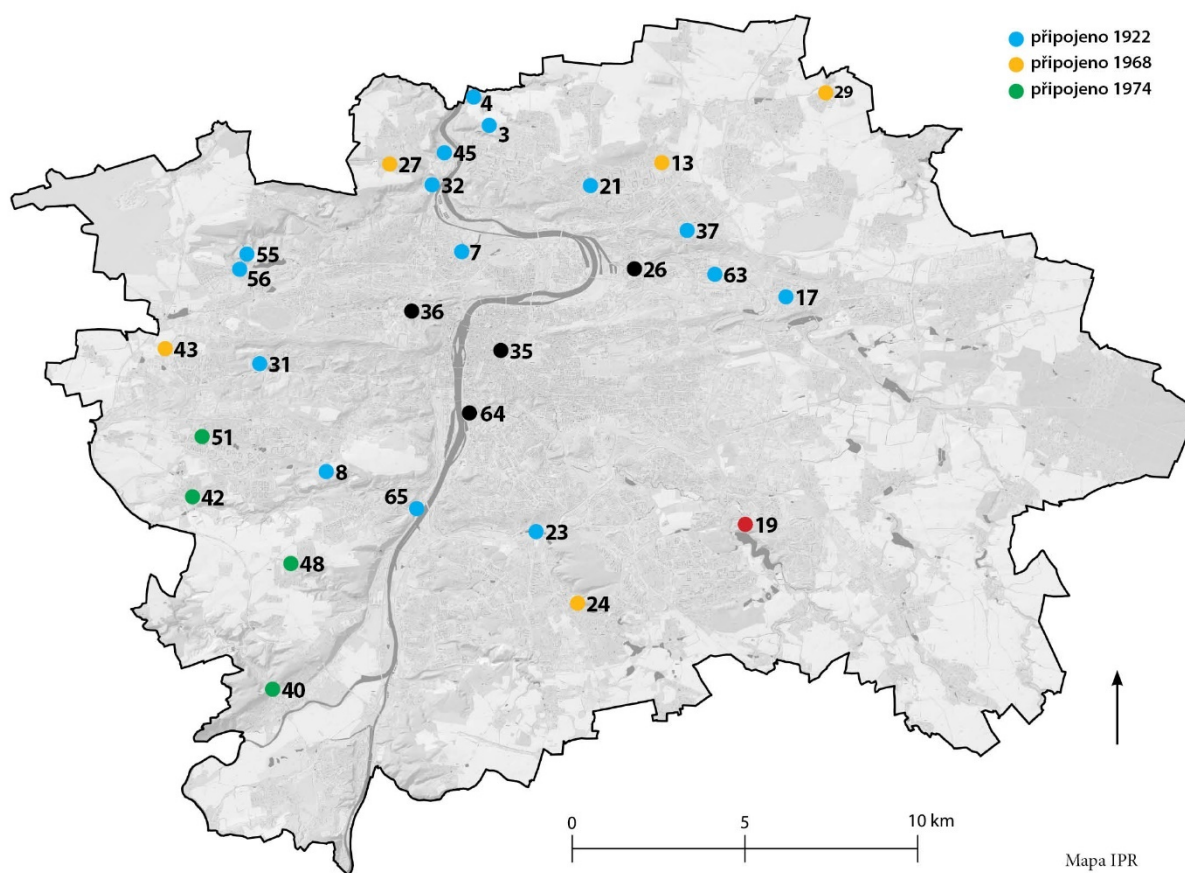
Mapa č. 3: Lokality ve Středočeském kraji: 5 – Brandýs nad Labem (okr. Praha-východ), 6 – Brnky (okr. Praha-východ), 9 – Čáslav (okr. Kutná Hora), 10 – Čelákovice (okr. Praha-východ), 12 – Černý Vůl (k. ú. Statenice, okr. Praha-západ), 15 – Dřevčice (okr. Praha-východ), 18 – Horoměřice (okr. Praha-západ), 20 – Hradsko (k. ú. Sedlec u Mšena, okr. Mělník), 22 – Kolín (okr. Kolín), 25 – Levý Hradec (k. ú. Žalov, Praha-západ), 33 – Okrouhlík u Bylan (k. ú. Bylany u Českého Brodu, okr. Kolín), 34 – Pečky (okr. Kolín), 38 – Přemyslení (k. ú. Zdiby, okr. Praha-východ), 39 – Radonice (okr. Praha-východ), 44 – Řivnáč (k. ú. Žalov, okr. Praha-západ), 46 – Slánská hora (k. ú. Slaný, okr. Kladno), 50 – Statenice (okr. Praha-západ), 52 – Stradonice (okr. Beroun), 54 – Stříbrník (k. ú. Úholičky, okr. Praha-západ), 58 – Tetín (okr. Beroun), 59 – Toušeň (k. ú. Lázně Toušeň, okr. Praha-

východ), 61 – Velké Přílepy (okr. Praha-západ), 62 – Vrábí (k. ú. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ). Červeně jsou označeny lokality, ze kterých pocházejí pouze darované (či koupené) předměty. Zeleně jsou označeny lokality, na kterých Malina pravděpodobně byl, nebo u kterých není původ nálezů jasný.

Mapa č. 4 zobrazuje lokality, které Miloš Malina během svého archeologického působení navštěvoval na dnešním území hlavního města Prahy. Je třeba si uvědomit, že okrajové čtvrtě byly k Praze připojovány postupně – pro malíře to tak někdy byly výlety na venkov. Kromě Nového Města a Hradčan, což jsou historická města pražská, a dále Vyšehradu (1883) a Libně (1901), které byly připojeny k Praze před Malinovým narozením, se to týká všech ostatních lokalit. V roce 1922 byly Zákonem o Velké Praze č. 114/1920 Sb. připojeny (ze zde uvedeného

seznamu lokalit – označeny modře) Bohnice, Bubeneč, Butovice, Dejvice, Hlubočepy, Liboc, Motol, Hloubětín, Hostivař, Kobylisy, Krč, Prosek, Sedlec a Vysočany. Zákon o hlavním městě Praze č. 111/1967 Sb. připojil k roku 1968 Ďáblice, Lysolaje, Kunratice, Miškovice a Řepy (označeny oranžově). A konečně v roce 1974 Zákonem ČNR č. 31/1974 Sb. se k Praze připojily Radotín, Řeporyje, Slivenec a Stodůlky (označeny zeleně).¹⁹

Mapa č. 4: Lokality na území hl. m. Prahy: 3 – Bohnice (obecně), 4 – Bohnice – Zámka, 7 – Bubeneč, 8 – Butovice, 13 – Ďáblice, 17 – Hloubětín, 19 – Hostivař, 21 – Kobylisy, 23 – Krč, 24 – Kunratice, 26 – Libeň, 27 – Lysolaje, 29 – Miškovice, 31 – Motol, 32 – Dejvice – Na Babě, 35 – Nové Město (Praha II), 36 – Hradčany – Loreta, 37 – Prosek, 40 – Radotín, 42 – Řeporyje, 43 – Řepy, 45 – Sedlec, 48 – Slivenec, 51 – Stodůlky, 55 – Šárka (obecně), 56 – Šárka – Šestáková skála, 63 – Vysočany, 64 – Vyšehrad, 65 – Zlíchov – Klobouček. Červeně jsou označeny lokality, ze kterých

¹⁹ Wikipedia: Vývoj území Prahy a jeho administrativního dělení <https://1url.cz/I12kG> [cit. 12. 8. 2024]

pocházejí pouze darované (či koupené) předměty. Ostatní jsou lokality, na kterých Malina pravděpodobně byl, nebo u kterých není původ nálezů jasný.

Na mapě je zároveň vidět, že Malinu vůbec nezajímala pravobřežní oblast na jih od Žižkova. Nálezy z Krče (23), Kunratic (24) a Hostivaře (19) představují vždy 1 kus. Pravěké a středověké osídlení tam přitom je bohaté, obzvláště na břehu Vltavy a v údolích Botiče a Kunratického potoka. Lze si to vysvětlit tak, že v těchto lokalitách za první republiky nebyla tak vysoká koncentrace průmyslu a staveb, to přišlo většinou až v 50. letech. Svoji roli mohla hrát i možnost dopravy (a vzdálenost od centra, kde Malina bydlel) či neznalost místních nalezišť.

3.2. Časová osa (kalendárium)

Vývoj Malinova archeologického zájmu v čase ukazuje kalendárium Malinových výprav za archeologií. Čerpala jsem z jeho dvou seznamů nálezů, z popisů na krabicích i na lístcích v nich, a také ze zápisů v přírůstkových knihách. Část údajů z let 1927 a 1950 byla nalezena v denících – mezi dalšími písemnostmi z malířovy pozůstalosti, které jsou uloženy v depozitáři SMR. Do kalendária jsou zanesena všechna data, která byla k dispozici – neznamená to ale, že ke každému datu lze přiřadit nález artefaktu. To znamená, že je zde uvedeno více lokalit, než je zobrazeno na mapách v předchozí kapitole, kde jsou pouze lokality se známými nálezy. U některých artefaktů je znám pouze rok, resp. měsíc nalezení.

Pod letopočtem uvádím lokality, které M. Malina (pokud je známo) navštívil v daném roce, ale neví se přesně, kdy. Za jménem měsíce následují lokality, které v onom měsíci navštívil. Pokud je znám i den, je uveden v závorce před lokalitou. U let 1926–1928 a 1950 připojuji pro větší přehlednost grafy s počtem návštěv jednotlivých lokalit.

Z kalendária je jasně vidět, že v roce 1926 a v první polovině roku 1927 byl Miloš Malina hodně aktivní a navštěvoval své oblíbené lokality i několikrát týdně. V druhé polovině roku 1927 jeho aktivita prudce klesla v důsledku pádu z lešení a následného léčení. V roce 1928 byl opět velmi aktivní, protože nemohl malovat a rehabilitoval ruku pomocí vykopávek. V roce 1929 se rozhodl, že chce vstoupit do spolku Mánes, začal se plně věnovat malování a omezil vycházky. Další nárůst jeho aktivity je vidět až koncem roku 1949, kdy začal mít politické potíže na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a opět se začal více věnovat archeologii. Hodně aktivní byl i v roce 1950, pak opět frekvence jeho výprav klesá. Z 50. let 20. století není dostatek záznamů, neexistuje žádný souhrnný seznam – je tedy pravděpodobné, že jsou záznamy z toho období

neúplné. Je třeba též uvést, že v kalendáriu není uveden výzkum na Malé Ohradě, kde M. Malina pravidelně kopal od roku 1949. I tak se zdá, že tou dobou již zdaleka nechodil do terénu tak často jako ve 20. letech. Může to souviset s postupnou profesionalizací oboru, tzn. se stoupajícím počtem kompetentních archeologů v několika institucích, a s kladením většího důrazu na dodržování zákonů (Památkový zákon č. 22/1958 Sb.). Jistou roli v tom jistě hrál i postupující věk Miloše Maliny, stejně tak jako zdravotní stav jeho manželky.

Z lokalit, které navštěvoval nejčastěji je ve sbírce také nejvíce předmětů. Zároveň lze i dobře sledovat změnu zájmu: Hloubětín a Řeporyje postupně vystřídal Zlíchov – Klobouček (i když tam zřejmě chodil ještě častěji, jen nejsou k dispozici záznamy), od roku 1949 hojně navštěvuje Šárka a Lysolaje. Bohnice – Zámka byly jeho cílem často po celou dobu jeho terénní aktivity (od roku 1937 měl v nedalekých Brkách chatu).

1921

Nálezy u zříceniny na Babě (k. ú. Dejvice) a na poli u zříceniny Nového Hrádku u Kunratic

1922

květen: Krč

říjen: Šárka – Šestákova skála

listopad: Bohnice – Zámka, Hloubětín

1923

Bohnice – Zámka, Stodůlky, Tetín

březen: Řivnáč, Hloubětín, (28.) Šárka – Šestákova skála

1924

Ďáblice, Motol, Tetín, Žalov

duben: Bohnice – Zámka

říjen: Hloubětín

1925

Bohnice, Černý Vůl, Řivnáč

březen: Hloubětín

květen: (25.) Bubeneč

červen: Kolín

říjen: Bohnice – Zámka, Šárka – Šestákova skála, (25.) Šárka, (30.) Hloubětín

listopad: Bohnice – Zámka, (22.) Stradonice, (29.) Hloubětín

prosinec: (13.) Šárka

1926

Čelákovice, Dáblice, Motol, Stříbrník

únor: (14.) Bohnice – Zámka, (22.) Hloubětín, (24.) Hloubětín

březen: (2.) Hloubětín, (9.) Hloubětín, (12.) Hloubětín, (18.) Hloubětín, (22.) Hloubětín, (26.) Hloubětín, Vysočany, (28.) Řivnáč

1926

Hloubětín (27x)

Bohnice – Zámka (7x)

Černý Vůl (5x)

Dřevčice, Kazín, Statenice, Toušeň (4x)

Řeporyje, Slánská hora, Zlíchov – Klobouček (3x)

Chaby, Řivnáč, Šárka – Šestkákova skála, Vysočany (2x)

Čelákovice, Dáblice, Horoměřice, Motol, Okrouhlík, Pečky, Přemyslení, Stradonice, Stříbrník, Šárka (1x)

Graf č. 1: Lokality navštívené v roce 1926

duben: (1.) Hloubětín, (2.) Řeporyje, (4.) Bohnice – Zámka, (7.) Hloubětín, (8.) Hloubětín, (9.) Bohnice – Zámka, Hloubětín, (15.) Hloubětín, (27.) Hloubětín

květen: Černý Vůl, (2.) Zlíchov – Klobouček, (3.) Zlíchov – Klobouček, (11.) Statenice, (23.) Šárka, (25.) Přemyšlení

červen: (3.) Dřevčice, (13.) Slánská hora, (19.) Stradonice, (20.) Toušeň, (24.) Toušeň, (27.) Chaby, (29.) Bohnice – Zámka

červenec: (2.) Bohnice – Zámka, (5.) Šárka – Šestákova skála, (9.) Statenice, (11.) Statenice, (15.) Pečky, (17.) Černý Vůl

srpen: Okrouhlík u Bylan, Toušeň

září: (1.) Hloubětín, (4.) Hloubětín, (5.) Dřevčice, (12.) Statenice, (15.) Hloubětín, (19.) Černý Vůl, (22.) Hloubětín, (26.) Černý Vůl, Hloubětín, (28.) Dřevčice, Vysočany, (30.) Hloubětín

říjen: (3.) Kazín, (6.) Hloubětín, (10.) Kazín, (15.) Hloubětín, (17.) Kazín, (19.) Šárka – Šestákova skála, (22.) Hloubětín, (28.) Bohnice – Zámka, Zlíchov – Klobouček, (31.) Horoměřice, Černý Vůl

listopad: (2.) Bohnice – Zámka, (7.) Řivnáč, (21.) Slánská hora, (28.) Slánská hora

prosinec: (5.) Chaby, Řeporyje, (12.) Kazín, (15.) Hloubětín, (20.) Hloubětín, (21.) Hloubětín, (23.) Hloubětín, (25.) Toušeň, (29.) Řeporyje, (31.) Dřevčice

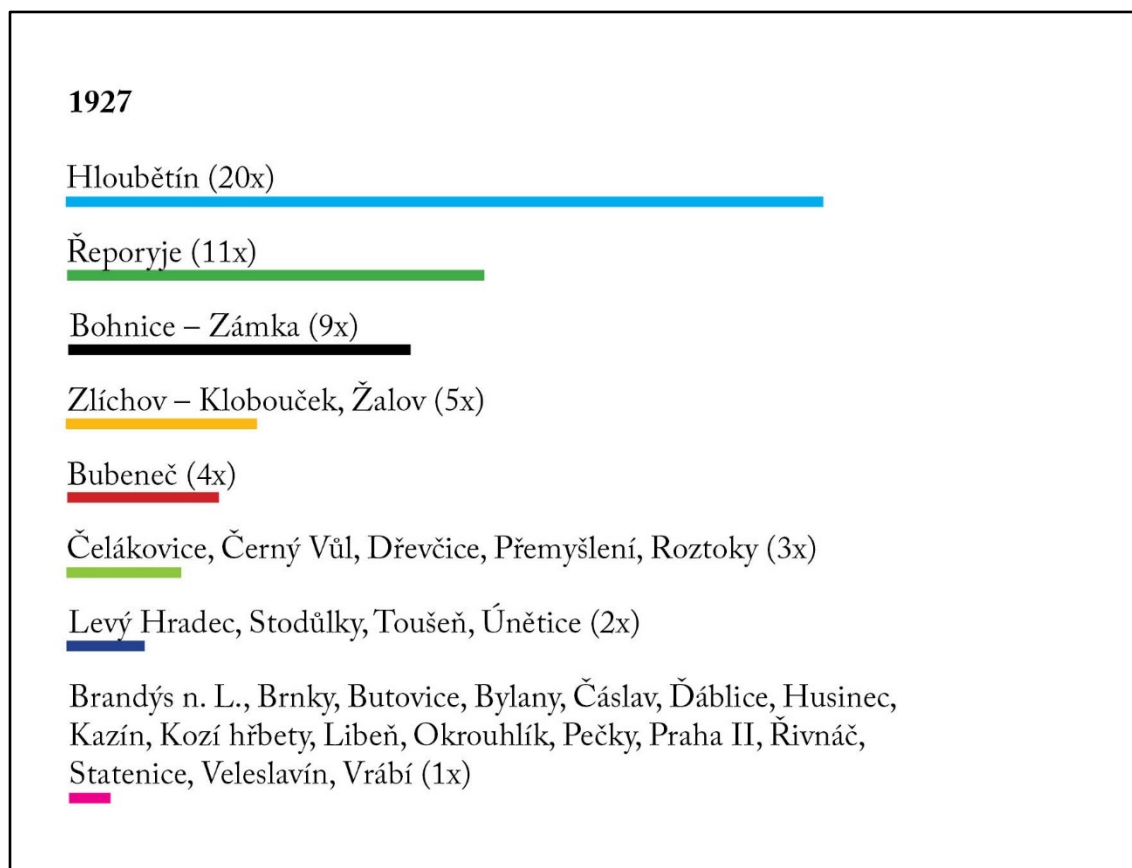
1927

Čáslav, Praha II-Nové Město

leden: (3.) Hloubětín, (4.) Hloubětín, (5.) Bohnice – Zámka, Brnky, Přemyšlení, (6.) Dřevčice, (8.) Řeporyje, (9.) Kazín, (11.) Bylany u Českého Brodu, Pečky, (12.) Okrouhlík u Bylan, (17.) Hloubětín, (19.) Hloubětín, (21.) Řeporyje, (22.) Hloubětín, (23.) Brandýs nad Labem, Čelákovice, Dřevčice, Toušeň, Vrábí, (24.) Bohnice – Zámka, Hloubětín, (28.) Bohnice – Zámka, (30.) Čelákovice, Dřevčice

únor: (1.) Hloubětín, (4.) Černý Vůl, Roztoky, Únětice, Veleslavín, Žalov, (6.) Řeporyje, (7.) Hloubětín, (9.) Hloubětín, (10.) Hloubětín, (11.) Bubeneč, Ďáblice, Levý Hradec, Libeň, Roztoky, Řivnáč, Žalov, (12.) Hloubětín, (13.) Husinec, Přemyšlení, (14.) Žalov,

(17.) Řeporyje, Stodůlky, (24.) Butovice, Řeporyje, Stodůlky, (25.) Bohnice – Zámka, Bubeneč, Levý Hradec, Přemyslení, Žalov, (27.) Bohnice – Zámka
březen: (1.) Řeporyje, (2.) Hloubětín, (4.) Řeporyje, (6.) Bohnice – Zámka, (7.) Bubeneč, (10.) Řeporyje, (13.) Toušeň, (14.) Čelákovice, (18.) Řeporyje, (25.) Hloubětín, (26.) Hloubětín, (27.) Bohnice – Zámka, (28.) Řeporyje

Graf č. 2: Lokality navštívené v roce 1927

duben: (20.) Bohnice – Zámka, Bubeneč, Černý Vůl

květen: (22.) Černý Vůl, Suchdol-Kozí hřbety, Statenice, Únětice, (25.) Bohnice – Zámka

červen: (11.) Hloubětín, (16.) Hloubětín, Řeporyje

červenec: (1.) Hloubětín, (5.) Roztoky, Žalov, (8.) Hloubětín, (15.) Hloubětín,

(22.) Hloubětín

říjen: (27.) Zlíchov – Klobouček, (28.) Zlíchov – Klobouček, (29.) Zlíchov – Klobouček,

(30.) Zlíchov – Klobouček,

prosinec: (11.) Zlíchov – Klobouček

1928

Tatobity u Turnova

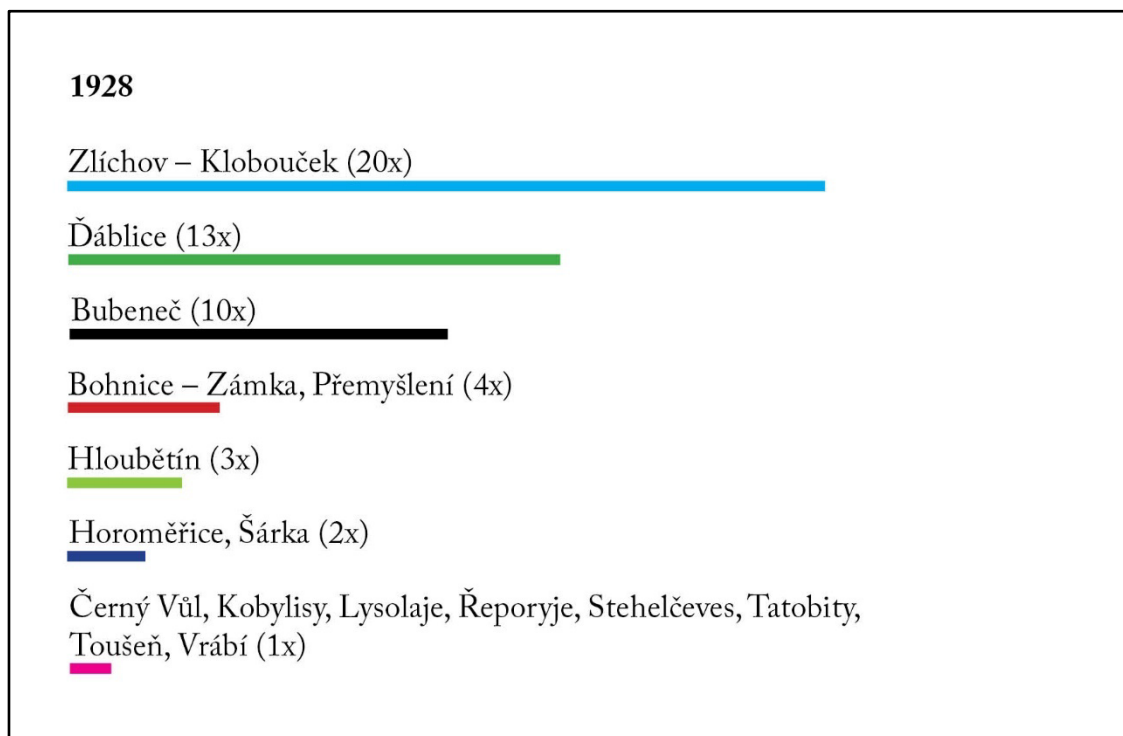
leden: Řeporyje, (25.) Zlíchov – Klobouček, (28.) Zlíchov – Klobouček, (29.) Bohnice – Zámka

únor: (1.) Zlíchov – Klobouček, (5.) Zlíchov – Klobouček, (6.) Ďáblice, (11.) Zlíchov – Klobouček, (12.) Toušeň, (17.) Hloubětín, (18.) Zlíchov – Klobouček, (20.) Šárka, (24.) Zlíchov – Klobouček, (27.) Zlíchov – Klobouček

březen: (2.) Ďáblice, (3.) Zlíchov – Klobouček, (4.) Zlíchov – Klobouček, (15.) Bubeneč, (18.) Bohnice – Zámka, Zlíchov – Klobouček, (23.) Přemyslení, (25.) Hloubětín, Horoměřice, Zlíchov – Klobouček

duben: (1.) Zlíchov – Klobouček, (8.) Bohnice – Zámka, Bubeneč, Horoměřice, Zlíchov – Klobouček, (9.) Šárka, (10.) Přemyslení, (16.) Lysolaje (19.) Ďáblice, (29.) Bohnice – Zámka, (30.) Zlíchov – Klobouček,

květen: (1.) Zlíchov – Klobouček, (18.) Bubeneč, (20.) Přemyslení, (25.) Bubeneč, (27.) Přemyslení, (29.) Bubeneč

Graf č. 3: Lokality navštívené v roce 1928

červen: (2.) Ďáblice, (8.) Bubeneč, (12.) Bubeneč, (13.) Bubeneč, (19.) Ďáblice, (23.) Ďáblice,
(24.) Vrábí, (29.) Ďáblice

červenec: (1.) Černý Vůl, (12.) Hloubětín, (14.) Ďáblice, Kobylišy, (20.) Ďáblice,
(31.) Ďáblice

srpen: (12.) Bubeneč, (18.) Ďáblice, (25.) Bubeneč, Ďáblice

září: Ďáblice, (1.) Zlíchov – Klobouček,

říjen: (21.) Zlíchov – Klobouček, (30.) Zlíchov – Klobouček,

listopad: (1.) Zlíchov – Klobouček

prosinec: (15.) Stehelčevy

1929

Řivnáč

duben: (7.) Brnky

červenec: (20.) Zlíchov – Klobouček

prosinec: (1.) Statenice

1943

Brnky

1944

září: Brnky

1949

Bohnice – Zámka

leden: (30.) Lysolaje

říjen: (9.) Černý Vůl, (23.) Řeporyje

listopad: (26.) Lysolaje, (29.) Statenice

prosinec: (17.) Lysolaje

1950

Butovice

leden: (14.) Přemyslení

únor: (25.) Šárka

březen: (8.–17.) Lysolaje, (18.) Černý Vůl, Lysolaje, Řivnáč, (21.) Lysolaje, (23.) Lysolaje, (25.) Šárka, (27.) Lysolaje,

duben: (1.) Šárka, (9.) Hloubětín, (10.) Krč, Nový hrad u Kunratic, (14.) Krč

květen: (17.) Šárka

červenec: Filipov

srpen: (30.) Šárka

září: (2.) Bohnice – Zámka, (8.) Bohnice – Zámka, (12.) Bohnice – Zámka

říjen: (24.) Bohnice – Zámka

prosinec: (2.) Šárka

Graf č. 4: Lokality navštívené v roce 1950

1951

září: (11.) Bohnice – Zámka

prosinec: (9.) Šárka

1952

září: (15.) Šárka

říjen: (19.) Šárka

listopad: (21.) Bohnice – Zámka

1953

září: (15.) Šárka, (16.) Řepy, (19.) Bohnice – Zámka, (20.) Řeporyje

říjen: (4.) Řeporyje, (24.) Šárka

1954

květen: (2.) Bohnice – Zámka, (9.) Bohnice – Zámka, (23.) Bohnice – Zámka

červen: (6.) Bohnice – Zámka

1956

červenec: (1.) Bohnice – Zámka

srpen: (19.) Bohnice – Zámka

říjen: (7.) Bohnice – Zámka, (30.) Bohnice – Zámka

1957

březen: (13.) Bohnice – Zámka

listopad: (24.) Bohnice – Zámka

1958

květen: (13.) Hloubětín

1959

Brnky

listopad: (22.) Bohnice – Zámka

1960

Lysolaje, Velké Přílepy

květen: (3.) Stříbrník, (6.) Levý Hradec, Stříbrník, (10.) Levý Hradec, (18.) Levý Hradec

září: (9.) Bohnice – Zámka, (21.) Bohnice – Zámka

říjen: (14.) Bohnice – Zámka, (23.) Bohnice – Zámka

1969: Toušeň

1971: Šárka

3.3. Archeologická chronologie sbírky

Těžiště sbírky – z hlediska epoch minulosti – leží v neolitu a eneolitu. Zdaleka největší část sbírky je vyhodnocena jako obecně eneolitické památky, bez určení konkrétní kultury (téměř 1500 ks). Jde hlavně o soubory z Lysolají, Bohnic-Zámku a Šárky (pravděpodobně nálezy patří kultuře nálevkovitých pohárů a řivnáčské kultuře). Další velká část sbírky (cca 900 kusů) je zařazena do skupiny označené „zemědělský pravěk“ – jde především o soubory kamenné industrie a kostěných nástrojů z hradiště Bohnice-Zámka (kde jde možná o artefakty řivnáčské kultury, u kostěných artefaktů, popř. i věteřovské) a dále velmi početné soubory atypických střepů z Lysolají (zřejmě eneolitických), ale i větší soubor z Ústí nad Labem, ke kterému nejsou žádné informace.

Největší počet artefaktů konkrétní kultury (cca 900 ks) patří kultuře s vypíchanou keramikou. Jde hlavně o soubory z Řeporyjí, Šárky, Černého Vola a Horoměřic. Téměř 250 kusů bylo bezpečně určeno jako artefakty řivnáčské kultury, případně kultury kulovitých amfor – 80 ks (Bohnice – Zámka, Zlíchov – Klobouček a Řivnác). Přes 100 kusů je ve sbírce artefaktů knovízské kultury (Hloubětín, Libeň, Dáblice, Velké Přílepy, Bohnice-Zámka). A přes 100 kusů je zde i nálezů z raného středověku (Bohnice-Zámka a Levý Hradec).

Celkem překvapivá je absence většího zastoupení knovízské kultury, která je jinak v dotčené oblasti celkem hojná. Nicméně je otázkou, jestli k ní nepatří část atypických střepů zařazených do skupiny „zemědělský pravěk“.

Jednoznačně určit, proč se Miloš Malina soustředil na eneolit, nelze. Myslím si, že mnohem větší roli ve výběru hrálo území, na kterém se pohyboval, a možnosti, kde mohl kopat. Tři největší soubory pocházejí z Lysolají – hlavně z roku 1949 a dál, kdy zachraňoval archeologické (hlavně eneolitické) památky před postupující těžkou v pískovně, pak z Bohnic-

Zámků, které měl na dohled chaty v Brnkách a kam rád chodil i malovat do plenéru, a z Řeporyjí – opět hlavně velké soubory neolitických stěpů z poválečného období (a nedaleko „jeho“ lokality Malá Ohrada s knovízskou kulturou). Podle všeho tedy pro Malinu byla důležitější příležitost něco najít či si někde „kopnout“, než konkrétní kultura, kterou by vyhledával.

Vzhledem k tomu, že Miloš Malina nepodnikal dlouhodobé systematické vykopávky, ale spíše sledoval oblíbené lokality, jestli se díky zemním pracím něco neobjeví, nelze říci, že by se do jeho sbírky spolehlivě promítalo objektivně zastoupené osídlení jednotlivých lokalit. Obzvlášť pokud sledoval více lokalit v rámci jedné čtvrti (obce). Jsou ovšem lokality, které navštěvoval opakovaně a ze kterých získaný materiál odpovídá zjištěnému osídlení. Jde především o hradiště Bohnice – Zámka, Zlíčov – Klobouček a částečně i hradiště v Šárce. Všechno to jsou relativně přesně lokalizovaná naleziště a Malinou získané artefakty z nich odpovídají současnému stavu bádání. Zároveň jde o lokality, které podle všeho navštěvoval nejčastěji – a které přitom (na rozdíl od ostatních) nebyly bezprostředně ohroženy těžbou nebo výstavbou.

3.4. Katalog lokalit

U všech položek tohoto soupisu jsou informace uváděny v následujícím pořadí: lokalita (jak ji uvádí M. Malina), katastrální území (pokud se liší od Malinova označení) a okres; rok získání (**R**); popis nálezů, upřesňující a zajímavé informace k položkám i k lokalitě, případně popis z krabic nebo lístků (**P**), přírůstkové číslo SMR (**Č**), u kterého jsou v závorce uvedena ID čísla artefaktů v databázi, případně inventární číslo SMR. Číslo, které dával Malina některým svým artefaktům zde uvádím pouze v případě, že předmět unikl evidenci v SMR, tzn. nemá ani přírůstkové číslo. V takovém případě je před číslem uvedeno „M“. (V databázi, ze které tento seznam vychází, jsou samozřejmě u každého předmětu uvedena všechna dostupná čísla a data.) popis nálezů (**N**); datování nálezů (**D**).

Zahraniční lokality:

1. BANSKÁ ŠTIAVNICA – hrad (okr. Banská Štiavnica, Slovenská republika)

R: 1926 (?)

Č: 186/94 (#2772)

N: železný hřeb (1 ks)

D: středověk

2. RUJANA (ostrov Rügen, Meklenbursko-Přední Pomořansko, SRN)

R: ?

P: „Získáno od Maška“ – nejspíše Norberta.

Č: 178/94 (#578)

N: pazourková čepel (1 ks)

D: místní pozdní neolit, tj. eneolit až starší d. b. (?)

Lokality v České republice v abecedním pořadí:

3. BOHNICE (Praha 8)

R: 1925

P: „Nalezen na poli u mlýna za Bohnicemi.“

Č: 303/94 (#1522)

N: štípaná industrie (1 ks)

D: zemědělský pravěk

4. BOHNICE – ZÁMKA (Praha 8)

R: 1922–1929, 1949–1960

P: Mezi nálezy není jediná celá nádoba, Miloš Malina také neuvádí žádné objekty a nálezové okolnosti. Jednotlivé nálezy rozdělil do krabic dle materiálu a kultury. Viz Fota 18–21.

Č: 110/94 (#292), 111/94 (#293), 112/94 (#294), 113/94 (#295), 114/94 (#296–299), 115/94 (#300), 116/94 (#301), 117/94 (#302), 118/94 (#303), 119/94 (#304), 120/94 (#305), 121/94 (#306), 125/94 (#50–121), 127/94 (#307–348), 129/94 (#11–20), 158/94 (#411–454), 159/94 (#469–528), 198/94 (#907–916), 209/95 (#2777), 220/94 (#1219–1255), 245/94 (#1701–1702), 294/94 (#3011–3043), 303/94 (#1520–1694), 391/94/2 (#3046–3104), 42/95 (#2851–2852), 52/95 (#2864–2873), 53/95 (#2874–2876), 54/95 (#2877–2883), 55/95 (#2884–2886), 56/95 (#2887–2889), 57/95 (#2890–2895), 58/95 (#2896–2899), 59/95 (#2900–2903), 60/95 (#2904–2910), 61/95 (#2911–2928), 62/95 (#2929–2950), 63/95 (#2951–2952), 64/95 (#2953), 65/95 (#2954), 66/95 (#2955), 67/95 (#2956), 68/95 (#2957), 69/95 (#2958–2959), 70/95 (#2960–2961), 71/95 (#2962), 72/95 (#2963–2965), 73/95 (#2966–2967), 74/95 (#2968), 82/95 (#3105–3173), 100/95 (#3174–3242), 107/95 (#3243–3276), bez přír. č. (#3719–3768)

N: valouny a oblázky (4 ks); kamenný kadlub, možná falzum (1 ks), broušená industrie (167 ks), kamenné palice (3 ks) a brousky (3 ks); štípaná industrie (216 ks); keramické střepy (360 ks) a přesleny (44 ks); mazanice (4 ks); mušle a ulity (3 ks); parohové nástroje (13 ks) a roh (1 ks); zvířecí zuby (4 ks), provrtaný zub (1 ks), kostěné nástroje (65 ks), kostěný knoflík (1 ks), bronzový závěsek (1 ks) – celkem 890 ks

D: neolit; eneolit – kultura nálevkovitých pohárů, řivnáčská kultura, kultura zvoncovitých pohárů; doba bronzová – věteřovsko-mohylový horizont, knovízská kultura, štitarská kultura; raný středověk; vrcholný středověk

5. BRANDÝS NAD LABEM (okr. Praha-východ)

R: 1950

P: Dar od pana Výšky

Č: 174/94 (#576)

N: štípaná industrie – pazourková čepel (1 ks)

D: eneolit

6. BRNKY (okr. Praha-východ)

R: 1929, 1943–1944, 1959

P: Roky 1943 a 1944 jsou výjimečné, v těchto letech se M. Malina archeologii příliš nevěnoval. V Brnkách však měl od roku 1937 chatu. Jako místo nálezu uvádí u dvou artefaktů čihadlo u lesa (166/94), jeden našel přímo na svém pozemku (167/94), jeden získal od pana Svatušky (168/94), další artefakt našel cestou do Přemyšlení (169/94) a předposlední z nich (170/94) našel na polní pěšině směrem k lesu od chaty na podzim 1959.

Č: 166/94 (#384–385), 167/94 (#386), 168/94 (#387), 169/94 (#388), 170/94 (#389), 30/95 (#2835)

N: broušená industrie (4 ks); štípaná industrie (2 ks), parohy (2 ks) – celkem 8 ks

D: zemědělský pravěk

7. BUBENEČ (Praha 6 a 7)

R: 1925, 1928

P: U nálezů z května 1928 je uvedena jáma v ulici Na Piavě – dnes ulice Charlese de Gaulla (přír. č. 39/95, 40/95, 95/94, 133/94). U jednoho nálezů z června 1928 (přír. č. 83/95) M. Malina uvádí „u hřbitova“. Podle Hájka šlo o hrob jordanovské kultury, na který narazili dělníci při hloubení jámy pro kanalizaci a který „dokopal p. M. Malina“ (*Hájek 1932a*). Na krabici přír. č. 238/94 je napsáno „j. VII. spodek“ a není uvedena lokalita. V poznámce v přírůstkové knize je u tohoto přír. č. uveden datum 23. 10. 1979, což je nejmladší datum nálezů v celé Malinově sbírce. Jeden ze střepů (zlomek chrastítka) má Malinovo číslo 518 a byl podle evidence nalezen 12. 6. 1928 v Bubenči. Zdá se tedy, že byly dány dohromady nálezů ze

dvou akcí – snad platí, že jsou všechny nálezy v této krabici z Bubenče. Na dřevěné krabičce přír. č. 386/94 je uvedeno „dar“.

Č: 39/94 (#2713, inv. č. 244494), 40/94 (#2714, inv. č. 244495), 94/94 (#7), 95/94 (#8), 133/94 (#2754–2755), 196/94 (#666), 238/94 (#3279–3286), 386/94 (#3287–3296), 22/95 (#2829, inv. č. 244560), 83/95 (#2980, inv. č. 244566)

N: nádoby (4 ks), přeslen (1 ks) a keramické střepy (18 ks); kostěné nástroje (3 ks); bronzová jehlice (1 ks), mazanice (1 ks) – celkem 28 ks

D: eneolit – jordanovská kultura; doba bronzová – únětická kultura, knovízská kultura; starší doba železná – bylanská kultura; doba římská

8. BUTOVICE (k. ú. Jinonice, Praha 5)

R: 1950

P: U bronzového knoflíku není znám rok získání do sbírky, je zde pouze poznámka „od pana Výšky“. U nádoby získané v roce 1950 je upřesnění „u Butovického hradiště“.

Č: 154/94 (#2765), 88/95 (#2985, inv. č. 244571)

N: nádoba (1 ks); bronzový knoflík (1 ks) – celkem 2 ks

D: raný středověk, vrcholný středověk

9. ČÁSLAV (okr. Kutná Hora)

R: 1927

P: Jeden z kostěných artefaktů je upraven do tvaru brusle (#1026), další vypadá jako část píšťalky (#1027), třetí z nich je dlouhý úzký hřeben (#1029). Pravděpodobně jde o dar či nákup. Viz Fota 13 a 22.

Č: 200/94 (#1026–1031)

N: kostěné nástroje (4 ks), keramické korálky (2 ks) – celkem 6 ks

D: raný středověk

10. ČELÁKOVICE (okr. Praha-východ)

R: 1926–1927

P: U neolitických předmětů (přír. č. 24/94 a 249/94) nejsou uvedeny žádné podrobnosti o jejich získání, ani upřesnění lokality. U ostatních předmětů, datovaných do doby stěhování národů, se v krabici zachoval lístek s poznámkami o nálezů (Příloha 1) a koncepty článku, kterým chtěl Miloš Malina nález zveřejnit (Příloha 2 a Příloha 3). Jde o nálezový celek hrobu „bojovníka“, který získal od dělníka z cihelny. V textu je uvedeno jako místo nálezů Límanova cihelna v Záluží u Čelákovic. Kovové předměty a kostěný hřeben jsou připevněny na kartonu s popiskou (přír. č. 75/95). K nim patří zdobená nádoba (přír. č. 87/95). Kromě toho se k lokalitě vztahují další tři předměty (přír. č. 298/94 a 299/94) – zlomky lidské lebky, rozlomená bronzová záušnice a cca 40 železných (?) plíšků. Není jisté, zda tyto předměty patří do stejného hrobového celku, nicméně byly uloženy ve stejné krabici. Viz foto 8 a 9.

Č: 24/94 (#2698, inv. číslo 244479), 249/94 (#1695–1700), 298/94 (#2792–2793), 299/94 (#2794), 75/95 (2969–2979), 87/95 (#2984, inv. č. 244570)

N: bronzová pinzeta (1 ks), štípaná industrie (4 ks), nádoby (2 ks), keramické střepy (2 ks), část mozkovny lidské lebky (1 ks), kostěný hřeben (1 ks), železné předměty (11 ks) – celkem 22 ks

D: neolit – kultura s vypíchanou keramikou; doba stěhování národů

11. ČERNČICE (okr. Louny)

R: ?

P: „Získáno od E. Flatové“

Č: 152/94 (#282)

N: keramický korálek (1 ks)

D: starší doba železná – halštatská kultura

12. ČERNÝ VŮL (k. ú. Statenice, okr. Praha-západ)

R: 1925–1928, 1949–1950

P: U přír. č. 188/94 z roku 1950 je uvedeno, že byl soubor získán od p. Antonína Piše ze žalovské cihelny. Pod přír. č. 49/95 je uveden zlomek ozdobné mazanice, který byl součástí většího celku, nalezeného M. Malinou v roce 1. 7. 1928. O rok později malíř nález prodal do Národního muzea – kromě tohoto jednoho kusu, viz Foto 5 a 6. Ve sbírce byl při aktuální revizi

dále nalezen keramický korálek s číslem M198 (nalezen v květnu 1926), který zatím neprošel evidencí SMR.

Č: 71/94 (#2745, inv. č. 244526), 188/94 (#455–468), 219/94 (#798–888), 232/94 (#1821–1835), 35/95 (#2839–2841), 49/95 (#2859).

N: nádoba (1 ks), keramické střepy (110 ks), keramický korálek (1 ks), broušená industrie (4 ks), štípaná industrie (5 ks), kamenná destička (1 ks), mazanice (8 ks) a ozdobná mazanice (1 ks), mušle (1 ks), zvířecí kost (1 ks) – celkem 126 ks

D: neolit – kultura s lineární keramikou, kultura s vypíchanou keramikou; eneolit – pozdně lengyelské období; doba bronzová – pozdně mohylový horizont

13. ĎÁBLICE (Praha 8)

R: 1924, 1927–1928

P: Většina artefaktů byla nalezena v roce 1928. U části nálezů je jako místo nálezu uvedena v Malinově seznamu Batistova cihelna (*Hájek 1931b*). U přír. č. 137/94 je uvedeno „sídlíště Ďáblice“ na lístku, který je přiložen v krabici s artefaktem. V depozitáři byla nalezena nádoba – amfora eneolitické kultury nálevkovitých pohárů – s číslem M538 (nalezena 20. 7. 1928 v Batistově cihelně), která zatím neprošla evidencí muzea. Muzeum má v archivu také fotografii, na které Miloš Malina drží tuto nádobu v ruce. Viz Fota 11, 23 a 24.

Č: 27/94 (#2701, inv. č. 244482), 29/94 (#2703, inv. č. 244484), 30/94 (#2704, inv. č. 244485), 33/94 (#2707, inv. č. 244488), 34/94 (#2708, inv. č. 244489), 43/94 (#2717, inv. č. 244498), 52/94 (#2726, inv. č. 244507), 54/94 (#2728, inv. č. 244509), 56/94 (#2730, inv. č. 244511), 57/94 (#2731, inv. č. 244512), 58/94 (#2732, inv. č. 244513), 60/94 (#2734, inv. č. 244515), 62/94 (#2736, inv. č. 244517), 63/94 (#2737, inv. č. 244518), 64/94 (#2738, inv. č. 244519), 78/94 (#2752, inv. č. 244533), 89/94 (#288), 92/94 (#291), 102/94 (#205), 103/94 (#206), 105/94 (#208), 106/94 (#209), 108/94 (#211), 109/94 (#212), 137/94 (#2756), 141/94 (#275), 165/94 (#354), 203/94 (#890), 212/94 (#674–678), 384/94 (#3333–3353), 3/95 (#2809, inv. č. 244543), 6/95 (#2812, inv. č. 244545), 8/95 (#2814, inv. č. 244546), 9/95 (#2815, inv. č. 244547), 12/95 (#2818, inv. č. 244550), 26/95 (#2833, inv. č. 244564), 39/95 (#2847), 46/95 (#2856)

N: bronzová rukojeť (1 ks), broušená industrie (5 ks), křemencová čepel (1 ks), nádoby (20 ks), přesleny (6 ks), keramické střepy (25 ks), chřestítka (1 ks), mazanice (2 ks), kostěná nátepní destička (1 ks) – celkem 62 ks

D: eneolit – kultura nálevkovitých pohárů, kultura se šňůrovou keramikou, kultura zvoncovitých pohárů; doba bronzová – únětická kultura, mohylová kultura, knovízská kultura; starší doba železná – bylanská kultura; mladší doba železná – laténská kultura; starší doba římská

14. DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)

R: 1950

P: Velký zdobený střep, který je překreslen na přiloženém papíru, upřesnění naleziště „Na Pískách“, v krabici s nápisem „archeologické nálezy od pana Výšky“. Viz Fota 25 a 26.

Č: 184/94 (#355)

N: velký zdobený střep (1 ks)

D: raný středověk

15. DŘEVČICE (okr. Praha-východ)

R: 1926

P: Na připojeném lístku je jako místo nálezu napsána Zárubova cihelna, kostrový hrob, získáno 1926. Ve stejném roce kopal v Zárubově cihelně také Ladislav Hájek (*Hájek 1929*), ten ovšem píše o pohřebišti kultury se šňůrovou keramikou.

Č: 85/95 (#2982, inv. č. 244568)

N: nádoba (1 ks)

D: raný středověk

16. FILIPOV (k. ú. Jiříkov, okr. Děčín)

R: 1950

P: Artefakty si Miloš Malina přivezl z ozdravného pobytu, kam odjel poté, co byl vyhozen z Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Jde o soubor menších úštěpů a jader, některé kusy mohou být i pseudoartefakty.

Č: 123/94 (#31–45)

N: drobná štípaná industrie (15 ks)

D: pravěk

17. HLOUBĚTÍN (Praha 9)

R: 1922–1928, 1950, 1958

P: Čtyři předměty daroval Miloš Malina do muzea v 60. a 70. letech. V depozitáři muzea byly nalezeny tři předměty, které ještě neprošly evidencí muzea: M182 – bronzový kroužek (bylanská kultura, nalezen 18. 3. 1926), M225 – bronzový kroužek (knovízská kultura, nalezen 6. 10. 1926), M226 – bronzový řetízek (laténská kultura, nalezen 22. 10. 1926). Na podzim roku 1924 získal M. Malina dvě nádoby (10/95 a 86/95) a železný nožik (150/94) z „hradištních hrobů u silnice“. Dne 13. 05. 1958 získal 9 předmětů z „jámy pod elektrickým stožárem blíže výzkumnému ústavu a hřišti“ (97/94, knovízská a štítarská kultura doby bronzové). Viz Foto 7.

Č: 155 (#2995, inv. č. 38014), 236/72 (#3001, inv. č. 38050), 261/72 (#2996, inv. č. 38015), 264/72 (#2999, inv. č. 38031), 1/94 (#2676, inv. č. 244456), 2/94 (#2677, inv. č. 244457), 3/94 (#2678, inv. č. 244458), 4/94 (#2679, inv. č. 244459), 5/94 (#2680, inv. č. 244460), 6/94 (#2681, inv. č. 244461), 8/94 (#2683, inv. č. 244463), 9/94 (#2684, inv. č. 244464), 11/94 (#2686, inv. č. 244466), 12/94 (#2687, inv. č. 244467), 13/94 (#2688, inv. č. 244468), 14/94 (#2689, inv. č. 244469), 16/94 (#2691, inv. č. 244471), 19/94 (#2694, inv. č. 244474), 20/94 (#2695, inv. č. 244475), 21/94 (#2696, inv. č. 244476), 22/94 (#2697, inv. č. 244477), 25/94 (#2699, inv. č. 244480), 26/94 (#2700, inv. č. 244481), 28/94 (#2702, inv. č. 244483), 48/94 (#2722, inv. č. 244503), 49/94 (#2723, inv. č. 244504), 55/94 (#2729, inv. č. 244510), 96/94 (#46–47), 97/94 (#228–236), 134/94 (#23), 136/94 (#21), 145/95 (#277), 150/94 (#2764), 192/94 (#924–935), 193/94 (#921–923), 197/94 (#667), 258/94 (#2202–2210), 259/94 (#2175), 260/94 (#2176–2177), 261/94 (#2178), 262/94 (#2179), 263/94 (#2180), 264/94 (#2181), 265/94 (#2182), 266/94 (#2183), 267/94 (#2184), 268/94 (#2185), 269/94 (#2186), 270/94 (#2187), 271/94 (#2188), 272/94 (#2189), 273/94 (#2190), 274/94 (#2191), 275/94 (#2192), 276/94 (#2193), 277/94 (#2194), 278/94 (#2195), 279/94 (#2196), 280/94 (#2197), 281/94 (#2198), 282/94 (#2199), 283/94 (#2200), 284/94 (#2201), 10/95 (#2816, inv. č.

244548), 23/95 (#2830, inv. č. 244561), 23/95 (#2831, inv. č. 244562), 24/95 (#2831, inv. č. 244562), 40/95 (#2848), 86/95 (#2983, inv. č. 244569), 111/95 (#2991)

N: bronzový náramek (1 ks), pískovcový brousek (1 ks), vývrtek (1 ks), kamenná sekerka (1 ks), štípaná industrie (5 ks), keramické přesleny (10 ks), keramické korálky (2 ks), nádoby (26 ks), keramická závaží (5 ks), keramické střepy (26 ks), parohové nástroje (3 ks), zvířecí zub (1 ks), kostěné nástroje (17 ks), železný nožík (1 ks) – celkem 100 ks

D: neolit; eneolit – jordanovská kultura; doba bronzová – knovízská kultura, štítarská kultura; starší doba železná – bylanská kultura; mladší doba železná – laténská kultura; raný středověk; zemědělský pravěk

18. HOROMĚŘICE (okr. Praha-západ)

R: 1928

P: V Horoměřicích byl Miloš Malina dvakrát – 25. března a 8. dubna v roce 1928. Uvádí, že nálezy pocházejí z jámy č. 1 a 2. Ve stejném roce se tam vyskytoval i Ladislav Hájek (*Hájek 1934*). Viz foto 27.

Č: 44/94 (#2718, inv. č. 244499), 251/94 (#1764–1815), 252/94 (#2211–2282), 15/95 (#2822, inv. č. 244553)

N: štípaná industrie (6 ks), nádoby (2 ks), keramická kulička (1 ks), keramické střepy (110 ks), parohový nástroj (1 ks), kostěné nástroje (4 ks), zvířecí zub (1 ks), fragment zvířecí čelisti (1 ks) – celkem 126 ks

D: neolit – kultura s vypíchanou keramikou

19. HOSTIVAŘ (Praha 10)

R: ?

P: Ojedinělý předmět z této lokality, pravděpodobně se jedná o dar

Č: 147/94 (#279)

N: plochý keramický přeslen (1 ks)

D: středověk

20. HRADSKO (k. ú. Sedlec u Mšena, okr. Mělník)

R: 1927

P: Na Hradsku byl M. Malina jednou 11. února 1927. Čtyři nalezené předměty připevnil na karton. Muzeum má k dispozici fotografii z výstavy Tvář Prahy, která se konala v roce 1939 v Mánesu. Tento karton se jako jediný z pěti zachycených na tomto dobovém snímku zachoval v původním stavu. Viz Fota 13 a 14.

Č: 191/94 (#917–920)

N: broušené kamenné dlátko (1 ks), kostěné nástroje (2 ks), velký zdobený střep (1 ks) – celkem 4 ks

D: neolit/eneolit; raný středověk

21. KOBYLISY (Praha 8)

R: 1928

P: Jednu z nádob (36/94) „nalezl pan Hájek“ – Ladislav Hájek (*Hájek 1932b*). Zbývající dva nálezy – nádoba (18/95) a kostěný knoflík s V-vrtáním (206/94) byly nalezeny 14. 7. 1928 společně v Bořanovické ulici.

Č: 36/94 (#2710, inv. č. 244491), 206/94 (#891), 18/95 (#2825, inv. č. 244556)

N: nádoby (2 ks), kostěný knoflík (1 ks) – celkem 3 ks

D: eneolit – kultura zvoncovitých pohárů, doba bronzová – únětická kultura

22. KOLÍN (okr. Kolín)

R: 1925

P: Pravděpodobně jde o dar.

Č: 155/94 (#2766)

N: bronzová mince (1 ks)

D: doba římská

23. KRČ (Praha 4)

R: 1922

P: Ve sbírce je z Krče pouze tento jediný artefakt, přestože Miloš Malina v rozhovoru pro Československý sport (*Hubáčková 1989*) řekl, že „v roce 1920 vykopal v Krči mamutí stoličku a kost diluviálního nosorožce“. Týlní část broušeného kamenného nástroje našel na písčité u rybníka.

Č: 163/94 (#352)

N: zlomek broušeného nástroje (1 ks)

D: zemědělský pravěk

24. KUNRATICE (Praha 4)

R: 1921

P: Železný třmen našel Miloš Malina „na poli u kunratické zříceniny“ – u zříceniny Nového Hrádku. Je uložen v krabici s dalšími železnými předměty ze zříceniny Na Babě a z Tetína.

Č: 173/94 (#2770)

N: železný třmen (1 ks)

D: středověk

25. LEVÝ HRADEC (k. ú. Žalov, Praha-západ)

R: 1927, 1960

P: Roku 1927 našel Miloš Malina soubor železných předmětů, které připevnil na karton. Soubor je na fotografii z roku 1939. Z důvodu konzervace byly předměty z kartonu sundány a uloženy ve speciálních obalech. Viz Fota 13 a 28.

Č: 201/94 (#892–897), 1/95 (#2798–2807), 2/95 (#2808, inv. č. 244542)

N: nádoba (1 ks), keramické střepy (6 ks), železné předměty (10 ks) – celkem 17 ks

D: raný středověk

26. LIBEŇ (Praha 8)

R: 1927

P: Soubor z roku 1927 (233/94) byl nalezen v ulici Na Žertvách. Keramický přeslen či korálek (139/94) byl nalezen na „Libeňském nádraží“, nejspíš to byl dar. Druhý korálek (182/94),

získaný zřejmě od pana Výšky, byl nalezen „u nádraží“. Není jasné, u kterého libeňského nádraží byly korálky nalezeny. Do roku 1972 byla v Libni nádraží dvě – budova historického Dolního nádraží (na zrušené trati na Tišnov) dodnes stojí nedaleko křižovatky Palmovka. Někdejší Horní nádraží je dnešní nádraží Praha-Libeň (které je ovšem už na k. ú. Vysočany).

Č: 139/94 (#24), 182/94 (#581), 233/94 (#1836–1842),

N: keramické korálky (2 ks), parohové nástroje (3 ks), kostěné nástroje (3 ks), provrtaný prasečí zub (1 ks) – celkem 9 ks

D: doba bronzová – knovízská kultura; starší doba železná; doba římská

27. LYSOLAJE (Praha 6)

R: 1928, 1949–1950, 1960

P: Není úplně jasné, proč malíř v roce 1949 začal pravidelně obcházet pískovny a cihelny v Lysolajích, snad to byla lokalita blízka Šárce, kam chodil často i do plenéru. Přesnější lokalizace nálezů v rámci Lysolají, kde bylo několik pískoven a cihelen, není snadná. U jednoho přírůstkového čísla (217/94) je přímo uvedeno, že nálezy pocházejí z Landovy pískovny (26. 11. 1949). V této době ale těžba pokračovala hlavně v Hergetově a Denkrově pískovně (tehdy po znárodnění to byly Stavební závody). V březnu 1950 Miloš Malina několikrát upozorňoval na ničení archeologických nálezů v Hergetově pískovně (viz 2.1.3.). U souboru zvířecích kostí (389/94) uvádí lokalitu „u kolejí“, u jednoho souboru střepů je uvedeno „jáma II, na svahu“. Na několika krabicích se vyskytuje označení „N.P. V4“ a číslo jámy (I až III).

Na prostý počet kusů (1500) je soubor z Lysolají nejpočetnější z celé Malinovy sbírky. V souboru je jedna nádoba (61/94, inv. č. 244516) nalezená jako jediná v roce 1928, patřící neolitické kultuře s vypíchanou keramikou. Zbytek nálezů je s velkou pravděpodobností z období 1949–1950. Jeden předmět – neolitickou kamennou sekerku z roku 1960 – získal Miloš Malina od pana Výšky, lokalita je uvedena „na vinici“.

Č: 61/94 (#2735, inv. č. 244516), 175/94 (#574), 213/94 (#679–797), 217 (#936–989), 218/94 (#615–665), 221/94 (#1330–1369), 224/94 (#1370–1493), 229 (#1256–1278), 239 (#2787, inv. č. 244538), 246/94 (#1843–1866), 285/94 (#3323–3332), 286/94 (#2664–2675), 287/94

(#2316–2414), 292/94 (#1), 389/94, 33/95 (#2837), 43/95 (#2853), 48/95 (#2858), 109/95, 124/95, 125/95

N: třecí podložka (1 ks), zlomek drtidla (1 ks), brousky (4 ks), neopracované kameny (5 ks), broušená industrie (26 ks), štípaná industrie (19 ks), mazanice (13 ks), nádoba (1 ks), keramické střepy (1373 ks), zelená sklovitá hmota (1 ks), struska (6 ks), kostěné nástroje (5 ks), zvířecí kosti (45 ks) – celkem 1500 kusů

D: neolit – kultura s vypíchanou keramikou; eneolit – jordanovská kultura, kultura nálevkovitých pohárů, kultura řivnáčská, kultura kulovitých amfor, kultura zvoncovitých pohárů; zemědělský pravěk

28. MACOCHA (k. ú. Vilémovice u Macochy, okr. Blansko)

R: 1937

P: Část kosti, která je zřejmě odřezána pilkou, je zabalena v dárkové krabičce s lístečkem „zkamenělá holenní kost jeskynního medvěda, dar od přátel Anny a Jiřího k Vánocům 1958“.

Č: 293/94 (#3010)

N: zkameněná zvířecí kost (1 ks)

D: paleolit

29. MIŠKOVICE (Praha 9)

R: ?

P: Ojedinělý nález bez jakýchkoliv informací, uloženo ve skleněné ampuli.

Č: 179/94 (#2771)

N: bronzová jehla s očkem, předběžně z mladší doby laténské (1 ks) a neurčený hrot ze slitiny mědi (1 ks) – celkem 2 ks

D: starší doba železná – bylanská kultura

30. MNICHOVSKÝ TÝNEC (k. ú. Chožov, okr. Louny)

R: ?

P: Sekeromlat je označený štítkem, jaký M. Malina k popisu sbírky nepoužíval, zřejmě tedy získal artefakt od někoho jiného.

Č: 83/94 (#202)

N: vrtaný sekeromlat

D: eneolit – kultura se šňůrovou keramikou (?)

31. MOTOL (Praha 5)

R: 1924, 1926

P: Kromě keramického korálku mají předměty Malinova obvyklá čísla, tedy je zřejmě našel sám.

Č: 10/94 (#2685, inv. č. 244465), 144/94 (#2761), 149/94 (#2762–2763), 153/94 (#283)

N: nádoba (1 ks), keramický korálek (1 ks), bronzové záušnice (3 ks) – celkem 5 ks

D: doba bronzová – štítarská kultura, raný středověk

32. NA BABĚ (k. ú. Dejvice, Praha 6)

R: 1921

P: Železný předmět je uložený dohromady s nálezy z Tetína a z Kunratic.

Č: 172/94

N: železný předmět (1 ks)

D: středověk či novověk

33. OKROUHLÍK u Bylan (k. ú. Bylany u Českého Brodu, okr. Kolín)

R: 1926–1927

P: Artefakty sesbírané zřejmě při dvou výpravách v srpnu 1926 a lednu 1927.

Č: 199/94 (#1006–1015)

N: broušená industrie (2 ks), štípaná industrie (4 ks), kostěný nástroj (1 ks), keramické střepy (3 ks) – celkem 10 ks

D: eneolit – řivnáčská kultura

34. PEČKY (okr. Kolín)

R: 1926

P: Tři nádoby získané v jeden den 15. 7. 1926, hrobová výbava.

Č: 15/94 (#2690, inv. č. 244470), 17/94 (#2692, inv. č. 244472), 18/94 (#2693, inv. č. 244473)

N: nádoby (3 ks)

D: eneolit – kultura zvoncovitých pohárů

35. PRAHA

R: 1927 a 1972

P: Předměty z centra Prahy. Větší nádoba získána v „Praze II“ (tehdy Nové Město pražské). Viz Foto 11. Malá nádobka „z výkopu metra“ byla v krabici s nápisem „od pana Výšky“, na popisové cedulce ještě připsáno „Mašek“.

Č: 185/94 (#356), 19/95 (#2826, inv. č. 244557)

N: nádoby (2 ks)

D: doba bronzová – únětická kultura, vrcholný středověk

36. LORETA (k. ú. Hradčany, Praha 1)

R: ?

P: Na příloženém lístečku je připsáno „Mašek“ a připojen náčrt předmětu

Č: 143/94 (#2760)

N: železné šídlo (1 ks)

D: středověk či novověk

37. PROSEK (Praha 9)

R: ?

P: Lístek se jménem „Mašek“

Č: 138/94 (#2757)

N: bronzové držadlo či ucho nádoby (1 ks)

D: starší doba římská

38. PŘEMYŠLENÍ (k. ú. Zdiby, okr. Praha-východ)

R: 1926, 1928, 1950

P: Dvě nádoby a jehlancovité závaží věnoval M. Malina roztockému muzeu již počátkem 60. let. Střepey z roku 1950 (130/94) jsou popsány „jáma zvoncovitých pohárů v levém rohu“. V depozitáři byla nalezena nádoba bez přírůstkového čísla (M503) – amfora kultury se šňůrovou keramikou.

Č: 100 (#3277, inv. č. 55605), 113 (#2992, inv. č. 22540), 114 (#2993, inv. č. 22541), 130/94 (#271–274), 13/95 (2819–2820, inv. č. 244551), 45/95 (#2855), 90/95 (#2987, inv. č. 244573)

N: nádoby (4 ks), konické závaží (1 ks), keramické střepey (6 ks) – celkem 11 ks

D: eneolit – kultura zvoncovitých pohárů, doba bronzová – mohylová kultura, knovízská kultura, štítarská kultura

39. RADONICE (Praha-východ)

R: ?

P: Nález bez dalších informací

Č: 84/95 (#2981, inv. č. 244567)

N: nádoba (1 ks)

D: eneolit

40. RADOTÍN (Praha 5)

R: ?

P: Nálezy bez dalších informací, střepey jsou popsány „Radotín“ bez uvedení data nebo Malinova čísla

Č: 118/95, 119/95

N: železné kopí (1 ks), keramické střepey (67 ks), keramické kachle (2 ks) – 70 ks

D: středověk

41. ROKYCANY (okr. Rokycany)

R: 1950

P: V krabici s dalšími artefakty s nápisem „p. Výška“

Č: 177/94 (#577)

N: brousek či prubířský kámen s otvorem (1 ks)

D: doba železná (?)

42. ŘEPORYJE (Praha 5)

R: 1926–1928, 1949, 1953

P: Soubor z Řeporyjí je třetí nejpočetnější v Malinově sbírce. I zde je vidět změna ve stylu vedení sbírky. Zatímco z meziválečného období jsou ve sbírce pouze typické střepy, z pozdějších let jsou v ní ponechány i střepy nezdobené. Pět celých nádob věnoval Miloš Malina roztockému muzeu na počátku 60. let. Další celou nádobu, nalezenou v Durasově cihelně, věnoval v roce 1972 (265/72). Jediná knovízská nádoba ve sbírce (46/94) zřejmě pochází z Reiserovy cihelny.

Č: 102 (#3002–3003, inv. č. 242769 a 242775), 112 (#2994, inv. č. 242768), 116 (#2997, inv. č. 38018), 117 (#2998, inv. č. 38019), 265/72 (#3000, inv. č. 38032), 41/94 (#2715, inv. č. 444496), 46/94 (#2720, inv. č. 244501), 66/94 (#2740, inv. č. 244521), 107/94 (#210), 122/94 (#27–30), 126/94 (#203–204), 131/94 (#2–6), 225/94 (#1032–1190), 226/94 (#1191–1218), 227/94 (#1279–1329), 237/94 (#2786), 247/94 (#1867–1905), 248/94 (#1816–1820), 288/94 (#2118–2174), 289/94 (#2435–2663), 290/94 (#3360–3552), 297/94 (#3354–3359), 301/94 (#3587–3636), 14/95 (#2821, inv. č. 244552), 20/95 (#2827, inv. č. 244558), 27/95 (#2834, inv. č. 244564), 31/95 (#2836), 38/95 (#2844–2846)

N: broušená industrie (2 ks), štípaná industrie (61 ks), nádoby (10 ks), zlomky půlměsícovité podložky (tzv. mondidolu) (1 ks), přeslen (1 ks), keramické střepy (746 ks), část lidské mozkovny (1 ks), fragment rohu (1 ks), kostěné nástroje (4 ks), zvířecí zuby (7 ks), zvířecí kosti (3 ks), mazanice (7 ks), struska (1 ks), mušle (2 ks) – celkem 847 ks

D: neolit – kultura s vypíchanou keramikou; eneolit – kultura zvoncovitých pohárů; doba bronzová – knovízská kultura; starší doba železná – bylanská kultura; mladší doba železná – laténská kultura

43. ŘEPY (Praha 5)

R: 1953

P: Jediný artefakt, nalezený „na poli u trestnice“.

Č: 101/94 (#49)

N: zlomek dna nádoby (1 ks)

D: zemědělský pravěk

44. ŘIVNÁČ (k. ú. Žalov, okr. Praha-západ)

R: 1923, 1950

P: V jedné krabici jsou artefakty sebrané jak v roce 1923, tak i v roce 1950 (odhadnuto podle číslování). Jeden velký střep s uchem je uložen zvlášť. Viz foto 29.

Č: 187/94 (#582–614), 44/95 (#2854)

N: broušená industrie (4 ks), štípaná industrie (8 ks), keramické střepy (22 ks) – celkem 34 ks

D: eneolit – řivnáčská kultura, kultura kulovitých amfor; raný středověk

45. SEDLEC (Praha 6)

R: ?

P: Jedna krabice artefaktů bez udání data získání. Lokalita je popsána jako „cihelna – rozcestí“.

Č: 157/94 (#529–572)

N: štípaná industrie (1 ks), mazanice (4 ks), keramické střepy (33 ks), rozlomený paroh (1 ks), zvířecí kosti (8 ks) – celkem 47 ks

D: eneolit

46. SLÁNSKÁ HORA (k. ú. Slaný, okr. Kladno)

R: 1926

P: Dva nálezy z jedné výpravy.

Č: 86/94 (#285), 36/95 (#2842)

N: kamenná čepelka (1 ks), broušený kamenný nůž (1 ks)

D: eneolit

47. SLAVĚTÍN (okr. Louny)

R: ?

P: Jediný předmět z této lokality ve sbírce.

Č: 47/94 (#2721, inv. č. 244502)

N: nádoba (1 ks)

D: doba bronzová – štitarská kultura

48. SLIVENEC (Praha 5)

R: ?

P: Lidská lebka a kosti

Č: 223/94 (#2783)

N: lidské kosti (5 ks)

D: ?

49. STARÉ MĚSTO (okr. Uherské Hradiště)

R: ?

P: Pravděpodobně dar

Č: 148/94 (#280)

N: jantarový korálek (1 ks)

D: raný středověk

50. STATENICE (okr. Praha-západ)

R: 1926–1927, 1929, 1949

P: Z této lokality jsou pouze neolitické artefakty, kromě jedné nádoby (23/94) patří ke kultuře s lineární keramikou.

Č: 23/94 (#1703, inv. č. 244478), 128/94 (#213–227), 176/94 (#575), 231/94 (#1704–1763), 17/95 (#2824, inv. č. 244555), 21/95 (#2828, inv. č. 244559)

N: broušená industrie (2 ks), štípaná industrie (1 ks), nádoby (3 ks), keramické střepy (70 ks), parohový nástroj (1 ks), kostěný nástroj (1 ks), zvířecí kost (1 ks) – celkem (79 ks)

D: neolit – kultura s lineární keramikou, kultura s vypíchanou keramikou

51. STODŮLKY (Praha 5)

R: 1923, 1927

P: Dva ojedinělé nálezy

Č: 88/94 (#287), 104/94 (#207)

N: brousek (1 ks), přeslen (1 ks) – celkem 2 ks

D: doba železná – přelom doby halštatské a laténské, zemědělský pravěk

52. STRADONICE (okr. Beroun)

R: 1925

P: U laténského střepu (135/94) je na přiloženém lístku je uvedeno „Hradiště u Stradonic 1925“, není jisté, o které Stradonice jde, ale podle tradičního označení jsou to pravděpodobnější tyto.

U brousku (162/94) je v Malinově seznamu uvedeno pouze „Stradonice“.

Č: 135/94 (#22), 162/94 (#351)

N: keramický střep (1 ks), brousek (1 ks) – celkem 2 ks

D: mladší doba železná – laténská kultura

53. STRADONICE (okr. Louny)

R: ?

P: Lokalita je u sekeromlatu (80/94) upřesněna dopisem ze dne 8. 6. 1989, kterým dr. Miroslav Buchvaldek potvrzuje Miloši Malinovi, že si od něj vypůjčil dva kamenné nástroje, mj. tento „fasetovaný sekeromlat ze Stradonic u Loun“, druhým byl „sekeromlat z Mnichova Týnce“ (viz výše 83/94). Viz Foto 30. U přeslenu (146/94) je uvedena lokalita na lístku, i když poškozeném, čitelně „Stradonice u Loun“. Dále je připsáno, že byl získán „od E. Flatové“.

Č: 80/94 (#199), 146/94 (#276),

N: sekeromlat (1 ks), přeslen (1 ks) – celkem 2 ks

D: eneolit – kultura se šňůrovou keramikou; mladší doba železná – laténská kultura

54. STŘÍBRNÍK (k. ú. Úholičky, okr. Praha-západ)

R: 1926, 1960

P: Stříbrník je vrch nad Vltavou nedaleko Řivnáče. Z roku 1926 pochází kamenný mlat (34/95) „získaný od p. Jenče“. U něj M. Malina uvádí lokalitu jako „Únětice Stříbrník“. U zbývajících artefaktů (214/94, 215/94 a 216/94) je lokalizace nejistá. Jsou uloženy v krabici, na které je z jedné strany nápis „Přemýšlení jáma, mezi r. 24–28“, na vrchu krabice datum 6. IX. a z druhé strany krabice nápis „Stříbrník 1960“. Uvnitř je pak vložen lístek „Stříbrník 3. V. 60 a 6. V. 60“. Vzhledem k tomu, že artefakty jsou očíslovány vysokými čísly 1223–1225, které odpovídají v časové ose roku 1960, přikláním se k lokalizaci na Stříbrníku.

Č: 214/94 (#898–899), 215/94 (#900), 216/94 (#901–906), 34/95 (#2838)

N: kamenný mlat (1 ks), štípaná industrie (2 ks), keramické střepy (2 ks), kostěné nástroje (2 ks), zvířecí kosti (3 ks) – celkem 10 ks

D: neolit – kultura s lineární keramikou; eneolit

55. ŠÁRKA (k. ú. Liboc, Praha 6)

R: 1925–1971

P: Ve sbírce je téměř 300 kusů předmětů, které (většinou podle popisů na krabičkách, někdy i přímo na artefaktech – „Šárka“ nebo „Š“) pocházejí ze Šárky. Někdy je připojena podrobnější lokalizace na poměrně velkém území, které pojmenování Šárka zahrnuje. Nakonec jsem do jednoho celku zahrnula soubory označené pouze Šárka, ale také soubory z Kozákovy skály, Vanžova či Šárecké skály – a to proto, že tato území nelze přesně vymezit a zřejmě se i částečně překrývají. Navíc jsou některé nálezy z těchto území uloženy do jedné krabičky. Naopak jsem vyčlenila soubory ze Šestákovy skály (dalších cca 100 kusů), která je od šáreckého hradiště oddělena hlubokým údolím.

Ze Šárky v Malinově sbírce není ani jedna celá nádoba, předpokládám tedy, že sem M. Malina chodil hlavně na sběry.

Č: 100/94 (#22), 132/94 (#122–198; bez čísel uvedených v dalším hesle), 160/94 (#349), 181/94 (#580), 183/94 (#357–383), 208/94 (#2776), 241/94 (#3009), 250/94 (#1906–1963),

302/94 (#3673–3678), 303/94 (#1538), 387/94 (#3769–3794), 388/94 (#3795–3829), 391/94/1 (#3044–3045), 392/94, 32/95, 106/95

N: přeslen (1 ks), keramické střepy (215 ks), štípaná industrie (78 ks), broušená industrie (2 ks), zlomek bronzového závěsku (1 ks) – celkem 297 ks

D: neolit – kultura s lineární keramikou, eneolit, doba bronzová (?), raný středověk

56. ŠÁRKA – ŠESTÁKOVA SKÁLA (k. ú. Liboc, Praha 6)

R: 1923–1971

P: Nálezy ze Šestákovy skály jsou ve sbírce Miloše Maliny dobře oddělené od zbytku lokalit v Šárce, proto bylo možné je vyhodnotit samostatně. Ani z této lokality nepochází žádná celá nádoba a předpokládám tedy, že zde M. Malina prováděl hlavně sběry.

Č: 98/94 (#264–270), 99/94 (#263), 132/94 (#131, 136, 146, 148–149, 169, 176–177, 182, 192), 302/94 (#3637–3718)

N: přesleny (3 ks), keramické střepy (30 ks), mušle (3 ks), paroh (1 ks), kostěné nástroje (17 ks), broušená industrie (33 kusů), štípaná industrie (12 kusů) – celkem 99 kusů

D: neolit – kultura s lineární keramikou, šárecký typ, kultura s vypíchanou keramikou, eneolit – jordanovská kultura, řivnáčská kultura (?)

57. ŠTRAMBERK (okr. Nový Jičín)

R: 1956

P: U keramiky v krabici je lístek „Štramberk – Kotouč, získáno 24.8.1957, nalezeno 24.–25. září 1956.

Č: 295/94 (##3570–3579)

N: nádoby (2 ks), obložek (1 ks), keramické střepy (7 ks) – celkem 10 ks

D: doba bronzová – slezská kultura

58. TETÍN (okr. Beroun)

R: 1924

P: Dva železné hroty (171/94) jsou v jedné krabici se železným předmětem nalezeným v roce 1921 Na Babě a s ostruhou nalezenou v roce 1921 „na poli u Kunratické zříceniny“.

Č: 90/94 (#289), 171/94 (#2767–2768)

N: kostěný nástroj (1 ks), železné hroty (2 ks) – 3 ks

D: zemědělský pravěk (štitarská kultura?), středověk

59. TOUŠEŇ (k. ú. Lázně Toušeň, okr. Praha-východ)

R: 1926, 1928, 1969

P: U jedné mísy (50/94) je uvedeno, že pochází z cihelny. U další nádoby (4/95) je uveden původ „cih. P. Jandy“ (*Hájek 1931a*). Stejný původ je pravděpodobný i u dalších předmětů – celé nádoby, jehlancovitá závaží. Z roku 1969 pocházejí dva kusy štípané industrie (235/94), které mají čísla nesouvisející s Malinovým seznamem.

Č: 50/94 (#2724, inv. č. 244505), 51/94 (#2725, inv. č. 244506), 53/94 (#2727, inv. č. 244508), 235/94 (#3007–3008), 4/95 (#2810, inv. č. 244544), 91/95 (#2988), 92/95 (#2989), 93/95 (#2990)

N: štípaná industrie (2 ks), nádoby (4 ks), keramická jehlancovitá závaží (3 ks) – celkem 9 ks

D: eneolit; doba bronzová – knovízská kultura; doba stěhování národů, zemědělský pravěk

60. ÚSTÍ NAD LABEM (okr. Ústí nad Labem)

R: 1970 (?)

P: Soubor střepů bez bližší lokalizace. Na krabici není uvedeno žádné datum, střepy jsou zabalené v novinách Rudé právo z úterý 15. září 1970. Jde o nezdobené atypické střepy.

Č: 234/94 (#1964–2049)

N: keramické střepy (86 ks)

D: zemědělský pravěk

61. VELKÉ PŘÍLEPY (okr. Praha-západ)

R: 1960

P: Soubor střepů, na krabici je napsáno „část mísy knovíz.“

Č: 194/94 (#668–673)

N: keramické střepy (6 ks)

D: doba bronzová – knovízská kultura

62. VRÁBÍ (k. ú. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ)

R: 1928

P: Jedna nádoba z Límanovy cihelny.

Č: 31/94 (#2705, inv. č. 244486)

N: nádoba (1 ks)

D: doba bronzová – únětická kultura

63. VYSOČANY (Praha 9)

R: 1926

P: Z roku 1926 je kostěný nástroj a střep připevněné na kartonu. Z druhé strany kartonu je napsáno „Pískovna u Kolben. III. 26.“

Č: 91/94 (#290), 195/94 (#1016–1025)

N: kostěný nástroj (1 ks), keramické střepy (11 ks) – celkem 12 ks

D: eneolit – kultura zvoncovitých pohárů, doba bronzová – mohylová kultura

64. VYŠEHRAD (Praha 2)

R: 1955

P: Tři středověké předměty. U rukojeti (142/94) je na lístku „1955 koupeno od archeologa, arch. Mašek“. Pravděpodobně jsou od Maška i další dva předměty.

Č: 140/94 (#2758), 142/94 (#278), 143/94 (#2759)

N: kostěné obložení jilce meče (1 ks), bronzová (?) rukojeť meče nebo dýky (1 ks), železný hrot šípu (1 ks) – celkem 3 ks

D: středověk

65. ZLÍCHOV – KLOBOUČEK (k. ú. Hlubočepy, Praha 5)

R: 1926–1928

P: U části nálezů se uvádí jako lokalita pouze Zlíchov. Tři nádoby věnoval Miloš Malina roztockému muzeu již v roce 1975 (30/75, 32/75, 33/75). V depozitáři SMR byla nalezena nádoba bez přírůstkového čísla (M449). Viz Fota 31–33.

Č: 30/75 (#3004, inv. č. 81886), 32/75 (#3005, inv. č. 81888), 33/75 (#3006, inv. č. 81889), 32/94 (#2706, inv. č. 244487), 37/94 (#2711, inv. č. 244492), 38/94 (#2712, inv. č. 244493), 42/94 (#2716, inv. č. 444497), 45/94 (#2719, inv. č. 244500), 69/94 (#2743, inv. č. 244524), 79/94 (#2753, inv. č. 244534), 84/94 (#237–261), 189/94 (#573), 190/94 (#390–410), 211/94 (#990–1005), 230/94 (#1494–1519), 253/94 (#2099–2117), 254/94 (#2050–2098), 255/94 (2283–2315), 256/94 (#3297–3322), 5/95 (#2811, inv. č. 81887), 11/95 (#2817, inv. č. 244549), 25/95 (#2832, inv. č. 244563), 37/95 (#2843), 41/95 (#2849–2850), 50/95 (#2860–2861), 51/95 (#2862–2863), 89/95 (#2986, inv. č. 244572)

N: kámen s důlky (1 ks), broušená industrie (21 ks), štípaná industrie (24 ks), nádoby (13 ks), přesleny (2 ks), keramické střepy (156 ks), mušle (2 ks), parohové nástroje (3 ks), kostěné nástroje (15 ks) – celkem 237 ks

D: eneolit – kultura nálevkovitých pohárů, řivnáčská kultura, kultura kulovitých amfor, kultura zvoncovitých pohárů; doba bronzová – knovízská kultura

66. BEZ LOKALITY

R: ?

P: U některých souborů se nedochoval údaj o lokalitě, jde o cca 3–4 % sbírky.

Č: 7/94 (#2682, inv. č. 244462), 35/94 (#2709, inv. č. 244490), 59/94 (#2733, inv. č. 244514), 65/94 (#2739, inv. č. 244520), 67/94 (#2741, inv. č. 244522), 68/94 (#2742, inv. č. 244523), 70/94 (#2744, inv. č. 244525), 72/94 (#2746, inv. č. 244527), 73/94 (#2747, inv. č. 244528), 74/95 (#2748, inv. č. 244529), 75/94 (#2749, inv. č. 244530), 76/94 (#2750, inv. č. 244531), 77/94 (#2751, inv. č. 244532), 81/94 (#200), 82/94 (#201), 85/94 (#284), 87/94 (#286), 93/94 (#9–10), 124/94 (#262), 151/94 (#281), 156/94 (#25–26), 161/94 (#350), 164/94 (#353), 180/94 (#579), 202/94 (#889), 204/94 (#2773), 205/94 (#2774), 207/94 (#2775), 210/94

(#2778), 222/94 (#2779–2782), 228/94 (#2784, inv. č. 244537), 236/94 (#2785), 240/94 (#2788, inv. č. 244541), 242/94 (#2789, inv. č. 244539), 243/94 (#2790, inv. č. 244540), 244/94 (#2791), 257/94 (#2415–2434), 291/94 (#3553–3569), 296/94 (#3580–3586), 392/94 (#2795–2796, inv. č. 244535; #2797, inv. č. 244536), 7/95 (#2813), 16/95 (#2823, inv. č. 244554), 47/95 (#2857), 96/95

N: bronzové artefakty (9 ks), drtiče (2 ks), drticí podložky (2 ks), brousky (2 ks), broušená industrie (8 ks), nádoby (13 ks), zlomek kachle (1 ks), přeslen (1 ks), keramické střepy (44 ks), jehlancovité závaží (2 ks), zlomky lidských kostí ze žárového hrobu (1 ks), část mozkovny lidské lebky (1 ks), mazanice (1 ks), škeble (1 ks), soubor drobných perleťových kroužků a soubor opracovaných zvířecích zubů – snad náhrdelník (1 ks), roh (1 ks), skleněný korálek (1 ks), struska (1 ks), kostěné nástroje (2 ks), kostěná šipka (1 ks), – celkem 96 ks

D: neolit – kultura s vypíchanou keramikou; eneolit – řivnáčská kultura, kultura se šňůrovou keramikou; kultura zvoncovitých pohárů; doba bronzová – kultura únětická, kultura mohylová, kultura knovízská, kultura štítarská; starší doba železná – bylanská kultura; doba římská; raný středověk; vrcholný středověk nebo novověk; zemědělský pravěk (výčet období a kultur není úplný, kompletní určení a datace musí být teprve předmětem dalšího zpracování, které může umožnit další přesnější identifikaci).

3.5. Kritika pramenů

Svou sbírku začal M. Malina budovat na počátku 20. let 20. století, kdy mu bylo pouhých 16 či 17 let. V jeho pozůstalosti nebyl nalezen žádný deník, který by si byl v těch letech vedl, k dispozici jsou pouze již uvedené dva seznamy nálezů. Německy psaný seznam odpovídá dochovanému současnému číslování sbírky a byl vypracován (s největší pravděpodobností) na počátku 40. let – tedy 10 let poté, co se Malina přestal archeologií na čas zabývat. O důvodu, proč seznam vyhotovil německy, se můžeme jen dohadovat. V tomto seznamu bohužel nejsou vždy uváděny nálezové okolnosti, jen někdy „jáma“ a případně její označení. Přestože byly některé skupiny artefaktů nalezeny v jeden den, nelze je automaticky považovat za nálezový celek. Na druhou stranu se u některých předmětů dochovaly lístky s údaji, kde Malina výslovně upozorňuje na to, které předměty byly nalezeny společně.

Většinou také chybí přesnější lokalizace nálezů, než je název obce, jen občas M. Malina připojil poznámku, např. „u hřbitova“. Stejně tak neúplné jsou záznamy o datech nálezů, u části je uveden pouze rok, případně měsíc. V tomto ohledu pomáhá srovnání číselné řady za sebou, ovšem i zde se občas objeví položka, která porušuje časovou souslednost.

Ve svém druhém archeologickém období v letech 1949–1960 pokračoval malíř v číslování artefaktů, avšak přidal písmena abecedy. Stejně číslo tedy má více artefaktů, odlišují se písmeny – lze předpokládat, že se jedná o nálezy z jednoho naleziště v jeden den. Bohužel se nezachoval žádný seznam těchto položek (nad číslo 598). Jen občas lze propojit datum s číslem a lokalitou díky popisu na krabici, ve dvou případech také díky informacím v přírůstkové knize. I z tohoto období chybí jakékoliv bližší záznamy a dokumentace nálezů.

Vedení sbírky plně odpovídá době jejího vzniku a zcela starožitnickému pojetí a více než polovina artefaktů nemá žádné Malinovo číslo. Ostatně archeologická sbírka byla nakonec jen malou částí rozsáhlého souboru, který M. Malina během svého života nashromáždil. I tak byla starší část sbírky uznána jako vhodná pro prodej Národnímu muzeu. V depozitáři Národního muzea se také nacházejí soukromé sbírky Malinových archeologických souputníků – Jana Axamita, Aloise Jeništy a Františka C. Friedricha. Například v zachovaných záznamech, které si vedl Jan Axamit, je vidět, že si zaznamenával okolnosti nálezů na lokalitách a popis předmětů (občas i náčrtek), většinou také připojil datum nálezů.

Nabízí se srovnání i s další sbírkou, kterou v roce 1925 zakoupilo Národní muzeum – se sbírkou Eduarda Štorcha. Ten si vedl ručně psaný katalog s vlepenými černobílými fotografiemi vybraných nálezů, většinu ostatních artefaktů si alespoň nakreslil. Z revize Štorchovy sbírky vyplývá, že existence katalogů je klíčová stejně jako to, že samotné předměty jsou popsány číslem a případně i lokalitou (*Bláhová-Sklenářová – Vělová 2023*). Moje zkušenost se zpracováním Malinovy sbírky je stejná – pokud je na artefaktu číslo, lze jej mnohem snáze dohledat v evidenci a správně zařadit. Proč Miloš Malina, bytostný malíř (a fotograf), nepřistoupil k podobně vedené evidenci své sbírky, se už nedozvíme.

3.6. Vybrané příklady lokalit

Dvě níže uvedené lokality jistě hrály v životě M. Maliny důležitou úlohu, na obě se totiž opakovaně vracel. Z obou míst zároveň dokázal shromáždit reprezentativní soubory artefaktů jednotlivých archeologických kultur zde zastoupených, tak jak jsou známy i dnes.

3.6.1. Klobouček na Zlíchově (k. ú. Hlubočepy)

Klobouček je téměř zaniklé návrší na levém břehu Vltavy, jehož východní úpatí obtéká Dalejský potok ústící pod ním do řeky. V minulosti se na skalnaté ostrožně nacházelo malé jednohektarové výšinné sídliště řivnáčské kultury. Právě tam se měl M. Malina poprvé setkat s archeologií a tam se také vrátil poprvé malovat po úspěšné rehabilitaci pravého lokte. Dnes je návrší téměř zničeno stavbou nájezdu na Barrandovský most.

Tato lokalita se dostala do povědomí archeologické veřejnosti díky výzkumům Jana Axamita. Součástí jeho sbírky (nyní v Národním muzeu) bylo i cca 90 artefaktů – nádob, keramických střepů, kamenných a kostěných nástrojů – ze Zlíchova. Jenišťova sbírka (nyní rovněž v Národním muzeu) obsahovala cca 80 artefaktů ze Zlíchova. Dalších 30 ks uložených v Národním muzeu pochází od jiných sběratelů.²⁰ Jde tedy přibližně o 200 ks, o kterých lze říci, že byly nalezeny ve 20. letech 20. století na Zlíchově, pravděpodobně na Kloboučku (ne vždy je to u záznamu přímo uvedeno). Miloš Malina měl ve své sbírce 237 artefaktů z Kloboučku, včetně 13 nádob a 20 kusů broušené industrie ze spilitu v různé fázi zpracování. Na dlouhou dobu to tedy byla největší sbírka artefaktů z této lokality a je i jeho zásluhou, že lokalita vešla ve

²⁰ Za laskavou ústní informaci děkuji Mgr. L. Vělové z NM.

známost v odborných kruzích. Od 50. let 20. století byla ostrožna sledována a zkoumána profesionálními archeology, nakonec zde byl v letech 1979–1983 proveden předstihový záchranný výzkum pod vedením Josefa Havla z Muzea hlavního města Prahy (*Moucha – Pleslová 1982*), během kterého byla prozkoumána zbývající plocha sídliště i svahy, na kterých byly rozptýleny archeologické nálezy. Stavba nájezdu Barrandovského mostu pak lokalitu v 80. letech 20. století téměř zničila, zbývá přibližně jedna pětina z původní rozlohy. Z těchto akcí získalo Muzeum hl. m. Prahy do sbírky téměř 4000 artefaktů.²¹

Při zpracovávání Malinovy sbírky jsem se kromě samotného zápisu jednotlivých artefaktů do databáze snažila také zjistit, jaká byla malířova motivace. Proč se věnoval archeologii, jak vnímal lokality a nálezy. Od prvotního „objevu“ fotografie Miloše Maliny v knize *Pravěká Praha (Sklenář 2005a, 58)* s přítelem Ladislavem Hájkem jsem se dostala ke článkům obou badatelů v *Památkách archeologických*, a pak dále k dalším archiváliím – pokus o prodej sbírky Národnímu muzeu, zápis o prodeji mazanice z Černého Vola do Národního muzea atd. Jelikož byl Malinův životopis již zpracován (*Hůlková 2015 a Hůlková 2019*), mohla jsem porovnávat jeho archeologická období s jednotlivými životními událostmi. Zdá se, že Klobouček byl jeho oblíbeným místem, kam chodil malovat do plenéru. Viz Foto 34.

²¹ Děkuji Mgr. Petře Schindlerové za laskavé poskytnutí této informace z databáze Muzea hl. m. Prahy.

3.6.2. Zámka (k. ú. Bohnice)

Hradiště Zámka leží na severní hranici Prahy. Ostrožna je vymezena ze západu strmým srázem k Vltavě s převýšením 60 metrů (skála je částečně odtěžena lomem), z jihu hlubokou Zámeckou strží Čimického potoka a ze severu údolím potoka Dražanského – ten také tvoří hranici Prahy a Středočeského kraje. Jediný pohodlný přístup na plochu hradiště je z východu přes cca 30 metrů širokou šíji – do původního valu je v těchto místech proražen široký vjezd pro zemědělskou techniku.

Zámka jsou polykulturní lokalitou, kterou pro archeologii objevil Václav Krolmus (*Sklenář 1984*), kopal zde i František X. Petera Rohoznický, později W. Osborne a J. L. Píč. První velký výzkum tu proběhl během první světové války – poděbradský lékárník Jan Hellich položil přes plochu hradiště dlouhé sondy. Podařilo se mu najít mj. polozemnici řivnáčské kultury (*Hájek – Moucha 1984*, 19–20).

Jen pár let po tomto výzkumu začal lokalitu pravidelně navštěvovat Miloš Malina (od r. 1922), přičemž zřejmě sbíral hlavně vyorané artefakty – neměl ve sbírce jedinou celou nádobu z této lokality. Ve 30. letech 20. století sem chodili hledat orbou zachycené objekty také Ladislav Hájek a Alois Jeništa (a podávali o tom nálezové zprávy do Národního muzea). Malina se sem pravidelně vracel i v 50. letech, zřejmě opět na sběry – měl hradiště na dohled ze své chaty v Brnkách. V 60. letech zde prováděl systematické výzkumy Norbert Mašek z Muzea hlavního města Prahy – zřejmě v souvislosti s chystanou těžbou kamene, po níž na okraji ostrožny zůstal dodnes znatelný stupeň. V letech 1969–1970 byla v „předpolí“ hradiště vykopána rýha pro položení plynovodu, kterou Norbert Mašek dokumentoval (*Hájek – Moucha 1984*, 20). V roce 2008 zde provedl geofyzikální průzkum Roman Křivánek v souvislosti s chystanou dostavbou

pražského silničního kruhu (*Křivánek 2008*). Díky zjištěnému předhradí bylo rozšířeno chráněné archeologické území.²² V budoucnu má po polích před hradištěm procházet pražský silniční okruh a předpokládají se zde tedy i plošné záchranné výzkumy.

Ostrožna (a o něco méně i „předpolí“) byla osídlena kulturou nálevkovitých pohárů, řivnáčskou kulturou (ta zde vystavěla palisádové opevnění doložené žlabem), kulturami doby bronzové – únětickou, věteřovskou (věteřovsko-mohylový horizont), knovízskou, štítarskou, dále zde bylo osídlení v mladší době halštatské, je zde doložena kultura s keramikou pražského typu a navazující osídlení střední doby hradištní v raném středověku (9. století – 1. polovina 10. století). Opevnění ostrožny patrné v terénu dodnes pochází z posledně jmenovaného období (*Hájek – Moucha 1984, 19*).

Miloš Malina dokázal během těch přibližně 20 sezón, kdy hradiště navštěvoval, nasbírat téměř 900 kusů artefaktů (kostěných a kamenných nástrojů i keramiky) ze všech výše jmenovaných kultur. Vytvořil tak komplexní soubor nálezů, který (pokud neprobíhá plošný terénní výzkum) nelze získat jinak než opakovanými návštěvami lokality, jež profesionální archeolog do svého rozvrhu většinou nedokáže zahrnout. I v tomto případě lze tedy konstatovat zásluhu na záchraně ničeného archeologického dědictví, kterou si může připsat i v případě Zámku vedle svých vrstevníků také Miloš Malina.

²² <https://pamatkovykatalog.cz/hradiste-zamka-18387215> [cit. 12. 8. 2024]

4. Vyhodnocení, přínos zpracování

Hledat badatelovu motivaci ke sběru archeologických nálezů je nejen zajímavé ze sociálního hlediska – prostě se zajímat o to, jak badatel žil a jaké měl vztahy s okolím. Je to důležité i proto, abychom mohli posoudit věrohodnost jeho nálezů a záznamů. Postupným pronikáním do Malinova soukromí jsem došla k závěru, že jeho sbírka je důvěryhodná. Pravda je, že některé předměty z lidí přímo vyloudil, ale pak ve svých záznamech uvedl nálezce (či dárce). Ve svých nedokonalých záznamech byl konzistentní a nenarazila jsem ani na pokus o vytvoření falza. Dokázal z několika větších stěpů vymodelovat celou nádobu – měl dobrou prostorovou představivost a uměl vystihnout tvary nádob. Rád se pak svými výtvary chlubil, neměl ale tendenci vytvářet nesmyslné tvary, jen aby zaujal pozornost.

Ukázalo se také, že je důležité uchovávat nejen samotné archeologické artefakty, ale i doprovodné předměty, které nesou další informace. Tím jsou míněny hlavně původní obaly – krabice a krabičky, a také vložené lístky. Některé z nich bohužel pomalu podléhají zubu času, takže je důležitá jejich včasná fotografická dokumentace. V případě Malinovy sbírky vyvstal také problém její velikosti, včetně mnoha kartonů písemností, které by bylo potřeba znovu projít – a hledat souvislosti s archeologickou částí sbírky. Věřím, že roztocký archiv ještě nevydal všechna Malinova tajemství.

Při zpracovávání takto rozsáhlé sbírky je nutné si dobře rozvážit, jak bude práce probíhat a co všechno se chci dozvědět. Během tří let, kdy jsem pracovala s Malinovou sbírkou, jsem si tuto skutečnost několikrát připomínala. Soukromé sbírky se zpracováním liší od souborů získaných při výzkumu. Na jednu stranu je třeba proniknout alespoň částečně do myšlení

sběratele. A na druhou stranu jsem musela několikrát vzdát úsilí o dokonalou evidenci bez jediného otazníku. Přesto sbírka přinesla několik drobných, nicméně zajímavých objevů.

Výrazně vyniká nález zdobené mazanice v Černém Volu, hrob „bojovníka“ z Čelákovic, v další úrovni je třeba ocenit významnou kolekci artefaktů ze Zlíchova-Kloboučku, či komplexní soubor artefaktů z bohnického hradiště Zámka. Svou cenu mají i velké soubory ze Šárky, Lysolaj a Hloubětína. V některých případech jsou ve sbírce unikátní jednotlivé artefakty, které svou mírou zachování či řemeslného zpracování budí pozornost. V případě větších souborů jde naopak o statisticky cenný vzorek důležitý pro celkové poznání lokality a struktury regionu v daném období.

Zpracování sbírky je z muzejnického i archeologického hlediska jistě přínosem pro Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, které získává ucelený přehled o archeologické sbírce Miloše Maliny a jejím současném stavu a může s údaji dále pracovat v rámci vlastního regionálního výzkumu. Databáze zároveň bude podkladem pro evidenci nálezů do 2. stupně.

Do archeologického poznání středních Čech přináší tato práce identifikované soubory keramických střepů, kamenných a kostěných artefaktů z jednotlivých lokalit, které rozšiřují znalosti o (většinou) zaniklých lokalitách. Jde především o cihelny, pískovny či centra obcí a pražských čtvrtí, které jsou dnes zastavěny. Už jen samotný záznam o výskytu archeologických situací znamená významné nahlédnutí do sídelní struktury regionu a doplňuje poznání o rozprostření osídlení jednotlivých archeologických kultur. V takovémto množství artefaktů nebylo možné podrobně zkoumat každý jednotlivý artefakt, a tak je zde velký prostor pro detailní zpracování souborů z jednotlivých lokalit, které budou nyní ve sbírce snáze dohledatelné. Je možné, že se podaří identifikovat další unikátní předměty, možné importy či

naopak doklady místní výroby. Pokračovat také bude procházení archivu písemností z pozůstalosti Miloše Maliny, ze kterého se snad podaří získat další informace k archeologické sbírce.

Z hlediska dějin oboru je zajímavé propojení archeologického života Miloše Maliny s jeho vrstevníky a celkově s děním na poli archeologie, jak za první republiky, tak po 2. světové válce. Zřejmě nikdy neplánoval stát se profesionálním archeologem, jako jeho přítel Ladislav Hájek, nicméně ho pražští archeologové (profesionální i amatérští) znali. Cílem této práce bylo také přiznat M. Malinovi podíl na záchraně archeologických památek a přeneseně (díky expozici Archevita, kde jsou vystaveny jeho některé sbírkové předměty) i na propagaci archeologie.

Po ukončení revize sbírky se počítá s podrobnějším zpracováním, především podle jednotlivých lokalit – hlavně těch v zájmové oblasti roztockého muzea. Pravděpodobná je také publikace některých souborů v oborových časopisech, čímž se sbírka může postupně prezentovat odborné veřejnosti k dalšímu bádání a diskusi.

5. Seznam použité literatury

Anonym 1898–1899: Archaeologický sbor Musea král. Českého. Památky archaeologické a místopisné XVIII, 267–269.

Anonym 1950: Dokument C-TX-195006672. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i..

Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-195006672> [cit. 11. 8. 2024]

Babor, J. – Štorch, E. 1907: První jistý nález diluviálních kostí lidských v Čechách. Vesmír XXXVI, 312–314.

Bláhová-Sklenářová, Z. – Vělová, L. 2023: Po stopách Štorchova archeologického dědictví.

Předměty z archeologické sbírky Eduarda Štorcha v Národním muzeu a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. In: Linda, J. – Halířová, M. (ed.), Učitelé a archeologie, Praha: 111–127.

Böhm, J. – Špurný, V. 1950: Dokument C-TX-195001242. Archeologický ústav AV ČR, Praha,

v.v.i.. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-195001242> [cit. 5. 8. 2024]

Bouzek, J. – Tisucká, M. – Vokolek, V. 2017: „Oltáře“ z Černého Vola – II. Archeologie ve středních Čechách 21, 83–801.

Bouzek, J. – Vokolek, V. 2016: „Oltáře“ z Černého Vola: prolegomena k publikaci. Archeologie ve středních Čechách 20, 711–722.

Hájek, L. 1929: Několik nových nálezů šňůrové keramiky. Památky archeologické 36, 105–108.

Hájek, L. 1931a: Hroby z doby stěhování národů v Toušeni, Památky archeologické 37, 14–16.

Hájek, L. 1931b: Drobné nálezy předúnětické keramiky, Památky archeologické 37, 60–61.

Hájek, L. 1932a: Jordansmühlský kostrový hrob v Praze-Bubenči, Památky archeologické 38, 33–34.

Hájek, L. 1932b: Příspěvek k chronologickému zařazení a vývoji šňůrové keramiky, Památky archeologické 38, 40–42.

Hájek, L. 1934: Střep se stylizovanou postavou z Horoměřic. Památky archeologické 40, 91–93.

Hájek, L. – Moucha, V. 1984: Nálezy ze Zámků u Bohnic v Národním muzeu v Praze I. *Archaeologica Pragensia* 4, 19–115.

Hlava, M. 2020: Archeolog a jeho sbírka. Josef Antonín Jíra a archeologické muzeum na Hanspaulce. Praha.

Hubáčková, J. 1989: Poutník krásou přírody, *Československý sport*, ročník 37, číslo 289, Příloha Volno (8. 12. 1989), 5.

Hubičková, L. 2011: Legendy o legendách, České Budějovice.

Hůlková, M. 2015: Malíř a sběratel Miloš Malina a jeho pozůstalost ve Středočeském muzeu v Roztokách. Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Katolická teologická fakulta. Dostupné on-line: <http://hdl.handle.net/20.500.11956/82685> [cit. 5. 8. 2024]

Hůlková, M. 2019: Miloš Malina – malíř, sběratel a milovník života. Diplomová práce (Mgr.), Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Filozofická fakulta. Dostupné on-line: <https://theses.cz/id/mfidqz/> [cit. 5. 8. 2024]

Krásná, V. b. d.: Dělníkem štětce: Od Švabinského k Fillovi. Nepublikovaný rukopis z archivu Středočeského muzea v Roztokách u Prahy, pozůstalost Miloše Maliny.

Křivánek, R. 2008: Nové výsledky geofyzikálních průzkumů v širším areálu pravěkého osídlení a raně středověkého hradiště Zámka v Praze-Bohnicích. *Archeaeologica Pragensia* 19, 233–256.

Lutovský, M. – Slabina, M. 2004: Archeologické dílo Františka C. Friedricha. *Archeologie ve středních Čechách* 8/1, 9–64.

Malina, M. 1927: Hradištní pohřebiště v Hloubětíně, *Památky archeologické* 35, 578–579.

Malina, M. 1928a: Hrob se šňůrovou keramikou v Přemyšlení, *Památky archeologické* 36, 104–105.

Malina, M. 1928b: Hradištní hrob v Husinci, *Památky archeologické* 36, 125–126.

Moucha, V. – Pleslová, E. 1979: Dokument C-TX-197907833. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-197907833> [cit. 16. 7. 2024]

Moucha, V. – Pleslová, E. 1982: Dokument C-TX-198204744. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-198204744> [cit. 23. 7. 2024]

Neustupný, E. – Neustupný, J. 1960: Nástin pravěkých dějin Československa, Sborník Národního muzea v Praze, řada A-Historie 14, 95–221.

Neustupný, J. 1941: Pravěké umění v Čechách a na Moravě. Praha.

Novák, P. 2020: Pravěk Lounska. Katalog k výstavě konané ve dnech 2. února – 2. května 2021 v Oblastním muzeu v Lounech. Louny.

Novotný, B. 1950: Dokument C-TX-195004663. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i..

Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-195004663> [cit. 16. 7. 2024]

Novotný, B. 1951: Dokument C-TX-195100554. Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i..

Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-195100554> [cit. 5. 8. 2024]

Pleslová, E. – Komárková, E. 1958: Dokument C-TX-195805044. Archeologický ústav AV

ČR, Praha, v.v.i.. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-195805044>

[cit. 16. 7. 2024]

Pleslová-Štiková, E. 1972: Eneolitické osídlení v Lysolajích u Prahy (s příspěvkem

B. Soudského: Výzkum v r. 1953), Památky archeologické 63, 3–141.

Pleslová, E. 1978: Řivnáčská kultura. In: Pleiner, R. – Rybová A. a kol., Pravěké dějiny Čech,

Praha: 253–259.

Sklenář, K. 1984: Archeologické záznamy Václava Krolmuse z Prahy a nejbližšího okolí

v polovině 19. století. Muzeum a současnost 7, 95–131.

Sklenář, K. 1992: Zemřel Miloš Malina, Archeologické rozhledy XLIV, 308.

- Sklenář, K. 2003:* Bohové, hroby a učitelé. Cesty českých spisovatelů do pravěku. Praha.
- Sklenář, K. 2005a:* Historie archeologického výzkumu Prahy. In: Lutovský, M – Smejtek, L. a kol., Pravěká Praha, Praha: 17–73.
- Sklenář, K. 2005b:* Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů. Praha.
- Sklenář, K. 2011:* Vývoj péče o archeologické památky v českých zemích do roku 1989. I. část. Acta Musei Nationalis Pragae – Historia 65 (1-2), 3-64.
- Sklenář, K. 2012:* Václav Krolmus. Život a dílo archeologa-romantika. Roudnice nad Labem a Mladá Boleslav.
- Sklenář, K. 2013:* Píč – Niederle – Buchtela: zápas o českou archeologii na přelomu 19. a 20. století (Památce Josefa Ladislava Píče po 100 letech od jeho úmrtí). Praehistorica XXXI/1, 9–98.
- Sklenář, K. 2014:* Pravěká a raně středověká archeologie v dějinách Národního muzea. Fontes Archaeologici Pragenses 40/1. Praha.
- Sklenář, K. 2017:* Archeologie v Čechách v období analytického pozitivismu (1868–1892): od Vocelova „Pravěku“ po střetnutí muzejní a univerzitní školy. Fontes Archaeologici Pragenses 44/1. Praha.
- Sklenář, K. 2018:* Počátky archeologie v Čechách: od prvních kronik na práh období romantismu (12.–18. století). Fontes Archaeologici Pragenses 45/1. Praha.

- Sklenář, K. 2020: Archeologie v Čechách v období romantismu (1802–1868): Od Josefa Dobrovského po Jana Erazima Vocela. Fontes Archaeologici Pragenses 47/1. Praha.*
- Stocký, A. 1926: Pravěk země České, díl I. Věk kamenný. Praha.*
- Šída, P. 2008: Několik poznámek k interpretaci libeňského hrotu. Archeologické rozhledy 60, 679–774.*
- Turek, J. 2005: Eneolit – pozdní doba kamenná. In: Lutovský, M – Smejtek, L. a kol., Pravěká Praha, Praha: 239–348.*
- Vokolek, V. 2009: Katalog sbírky oddělení prehistorie a protohistorie Národního muzea IV. Drobné přírůstky z let 1919–1939. Fontes archaeologici Pragenses 34. Pragae.*
- Zápotocký, M. 2008: Řivnáčská kultura. In: Neustupný, E. (ed.) a kol., Archeologie pravěkých Čech 4. Eneolit. Praha: 95–110.*

6. Přílohy

Příloha 1

(Depozitář Středočeského muzea v Roztokách, uloženo v krabici s nálezy přír. č. 75/95)

Při návštěvě v Čelákovících získal jsem od dělníka p. Hniličky předměty (?) z hrobu vykopaného v cih. p. Límana. Hrob podle jeho výpovědi ležel směrem... Byl dlouhý asi 2 m, 1½ m široký a 2 m hluboký. V rozích prý byly stopy po jakýchsi dřevěných kůlech. V hrobě ležela natažená kostra od rohu k rohu hlavou k ..., nohama.... Za hlavou kostry ležel oštěp. Na pravé straně hlavy nádoba, u pravého ramene hřeben a bronzová závěska, u levého ramene štítová puklička, dnem nahoru a na ní držadlo...

Příloha 2

(Depozitář Středočeského muzea v Roztokách, uloženo v krabici s nálezy přír. č. 75/95)

Hrob pozdně římský v Čelákovících

R. 1927 na jaře získal jsem předměty z hrobu, které vykopal dělník p. Hnilička v cihelně p. Límana. Dle jeho výpovědi a náčrtu byl hrob umístěn směrem od jihozápadu k severovýchodu. Hloubka jeho od ornice obsahovala 2 m. Půdorys hrobu měl tvar obdélníku měřící 2 m x 1,5 m v jehož rozích prý byly stopy po kulech (nalezl trochu dřeva). Kostra v něm byla uložena uhlopříčně tj. od jihu k severu úplně natažená na znaku ležící. Po pravé straně blíže ramene umístěna byla nádoba. Po levé straně u loktu puklice štítová otvorem nahoru na níž bylo železné držadlo štítové a u hlavy též na levé straně železný oštěp a dole blíže kolene konečně kování oštěpu, čímž se může dosti dobře určit přibližně délka oštěpu. V témž okruhu ležela železná kramle spojující (...?) pod dřeva štítu. U nádoby blíže ramenní kosti nalezen byl hřeben, zuby odvrácený od kostry a u něho bronzová pinzetka čili závěska. V okolí pánve ležela železná přezka a několik úlomků železných, patrně z pasu, na nichž jsou dobře znáti zbytky dosti jemného tkaniva. Mimo jiné též oboustranné železné šídlo.

Nejdůležitějším a nejkrásnějším předmětem jest nádoba v ruce hnětená, zdobená rytým ornamentem mající již merovejské vlivy. Jest to jakýsi přechod z kultury pozdně římské do ranně merovejské, což charakterizují již také ostatní předměty. Jest to důležitý poznatek pro vývin kultur. Nádoba jest tvaru okřínového s hrdlem vyhrnutým (...?) ven, vysoká 12,5 cm, průměr dna 11,5 cm, průměr hrdla měří 18 cm. Břicho nádoby, 4 cm od okraje k největšímu vyduťtí je

zdobeno rytým pásem cikcakovým, který jest na hoře lemován dvojitou linkou podobně jako je viděti na náčrtu.

Druhým předmětem, který ležel vedle nádoby jest hřeben ze slonové kosti, jest 15,5 cm dlouhý. Tvaru jest obvyklého, jednostranný s oblým hladkým držadlem, které je zdobeno při krajích dvojitou rytou linkou a zaraženými kroužky uprostřed s tečkami. Další předmět jest bronzová závěska čili pinzетка, zvlášť charakteristická pro merovejskou kulturu, která jest zdobena rytým ornamentem, jest 54 mm dlouhá. Schéma jest též na obrázku.

Ostatní předměty jsou železné. Jest to puklice štítová obvyklého tvaru, mající průměr otvoru 12 cm a kraj 3 cm široký. Oštěp jest 24 cm dlouhý. Šídlo oboustranné 5 cm dlouhé. Kramle $8\frac{3}{4}$ dlouhá. Ostatní předměty jen železné úlomky z pásu i spona a kování konec oštěpu pak již výše uvedeno. Tyto předměty jsou uloženy v mé sbírce.

Miloš Malina, akademický malíř

Příloha 3

(Depozitář Středočeského muzea v Roztokách, uloženo v krabici s nálezy přír. č. 75/95)

Bohatý předhistorický hrob bojovníka v Čelákovících

Česká veřejnost jest čas od času zpravována cizozemskými vykopávkami většinou egyptskými. Jest to vždy vzácný a jaksi senzační nález. Naším českým vykopávkám není již věnována taková pozornost.

Bývají to mnohdy velice vzácné nálezy, ne třeba sice tak přepychově bohaté jako většina v Egyptě, ale zajímavé již pro mnohem chudší a primitivnější zdejší kulturu. Jedním takovým nálezem jest nález hrobu z doby asi 300–500 let po Kristu o kterém se chci rozepsati. Jest výletní místo Čelákovice, které chovají ve své zemi doklady staré kultury našich předků. Hrob byl umístěn směrem od jihozápadu k severovýchodu (*zpráva není dokončena*).

7. Obrazová příloha

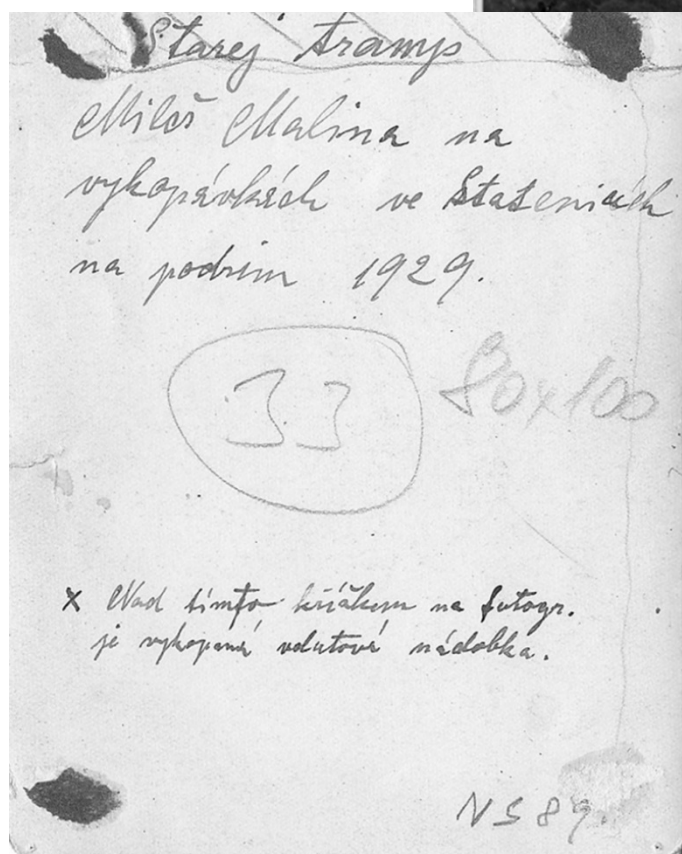

Foto 1:
Miloš Malina na fotografii
z vykopávek u Státnic v roce 1929
a zadní strana této fotografie
z archivu Středočeského muzea
v Rožtokách u Prahy.

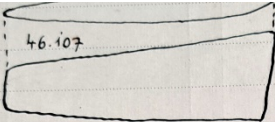
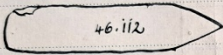
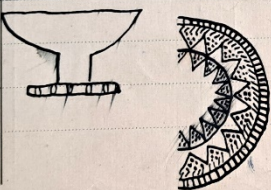
46.107		strany (náskové). D = 102, 87, 87, 78 a 49 mm.
46.110 46.115		6 kamenných seker s oboustranně srovnávaným ostřím. některé musy nepracované. D = 122, 106, 75, 66, 57 a 44 mm.
46.116		Žlutohnědá misa na plně nožce s širokým a vykrajovaným podstavcem. Vonitě ostří ryta výzdoba. Částičce doplněná. Vě 70, pr. okraje = 134, pr. dna = 80 mm.

Foto 2:

nahoře – Miska na nožce nalezená na Zlíčově – Kloboučku, dnes uložena v NM pod inv. č. 46116. (Děkuji kolegům z NM za poskytnutí fotografie.)

dole – zápis v inventární knize NM

00034 1936

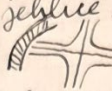
10.	28. II.	Závist u Bradavi (úbočí železniční na jižní straně za stanicí Bradav- Závist)	bronzová jehlice se zdobenou hlavicí (Patria prý k nálezům z r. 1897: hr. Schönborn)	Karolal Dr. h. c. Ing. M. Špaček, vrost. Kelmický II. Karlova n. 78. 17.263
11.	20. III.	1) Bzubece, ústecká 2) D. Píonice 3) Bzubece, ústecká	halštatské hroby: imentár 36 hrobů ústecké hroby: " 10 hrobů vyzkoušené hroby: " 15 hrobů	Statuár deposit. 44.226-44.259 St. arch. ústav. (Převato podle zprávy) 44.260-44.367
12.	10. III.	Račotice, dívčí skála ohrada stavitele kočilo (kancel. 402) $\frac{1}{3}$ a $\frac{1}{2}$	Rozpálený hrob šmiry: 1) bezpůlka nádoba 2) ampóra s ušky 3) perletové bronzky 4) novotane' míle' zoubay'	Zakoupeno O. Vidim 44.708 44.730
13.	12. III.	Libešovice	Hrob s natájenou kostrom: hromba, miniaturní nádoba.	Zakoupeno O. Vidim
14.	20. III.	Štáň u Radetie Falav	bronzový sonek (nalezen 1887) retušovaný hrot "paronchov"	Zakoupeno d. v. Mělnice za 20 Kč (z kopřivské školy otce)
15.	24. III.	Práha, Čelky 87. 115-129 87. 142-146	Šivna náleziš MUDr. J. Axamita. (Podle zprávy)	Zakoupeno za 50.000 Kč. 45.477-47.000 60.001-60.070

Foto 3: Zápis z přírůstkové knihy NM o zakoupení a převzetí sbírky Jana Axamita.

126. Semice u Píerova římské nádobí stálek p. Čepický č. 22 74 1915. různé ornament. střepy.	133. Zlíhořský vršek různé střepy a masami ce římské keramiky. zejména slonoviny vyřezané
127. Semice u Tr. jáma u kulby ve stálek p. Čepický č. 22 celý inventář jámy z římsk. materiálem, kožené nástroje z 1913.	134. Zlíhoř. vrch. Slonov. nádobí.
128. Zlíhoř. vrch různé ornament. střepy římské keramiky.	135. " " zbytky stříbrných sůvek uchem 22. 1920
129. " " 18 křemí 25 neoprac. nástrojů 46. 102-115	136. " " 11 parour. nástrojů 46. 107-112
130. " " velká 46. 117	137. " " různé zajímavé střepy 46. 113-118
131. " " ornamentovaná miska na nožce 46. 118	138. " " ornament. střepy 46. 119
132. " " 28 Z. džbáněcké sůvek 46. 119	139. Klamovské, de porušené nádoby 46. 136
	140. Různé porušené kosti z Felina učené prof. Wolotrichem.
	141. Ampóra ze šmiry hrobu Zéchorice. 46. 137
	142. Chrám a chrámový inventář z Janovské malované sůvky. 46. 153-157

Foto 4: Zápis v inventáři sbírky Jana Axamita – nahoře zápis s datem nálezů na straně předcházejí straně, kde je spodní zápis o získání misky na nožce.

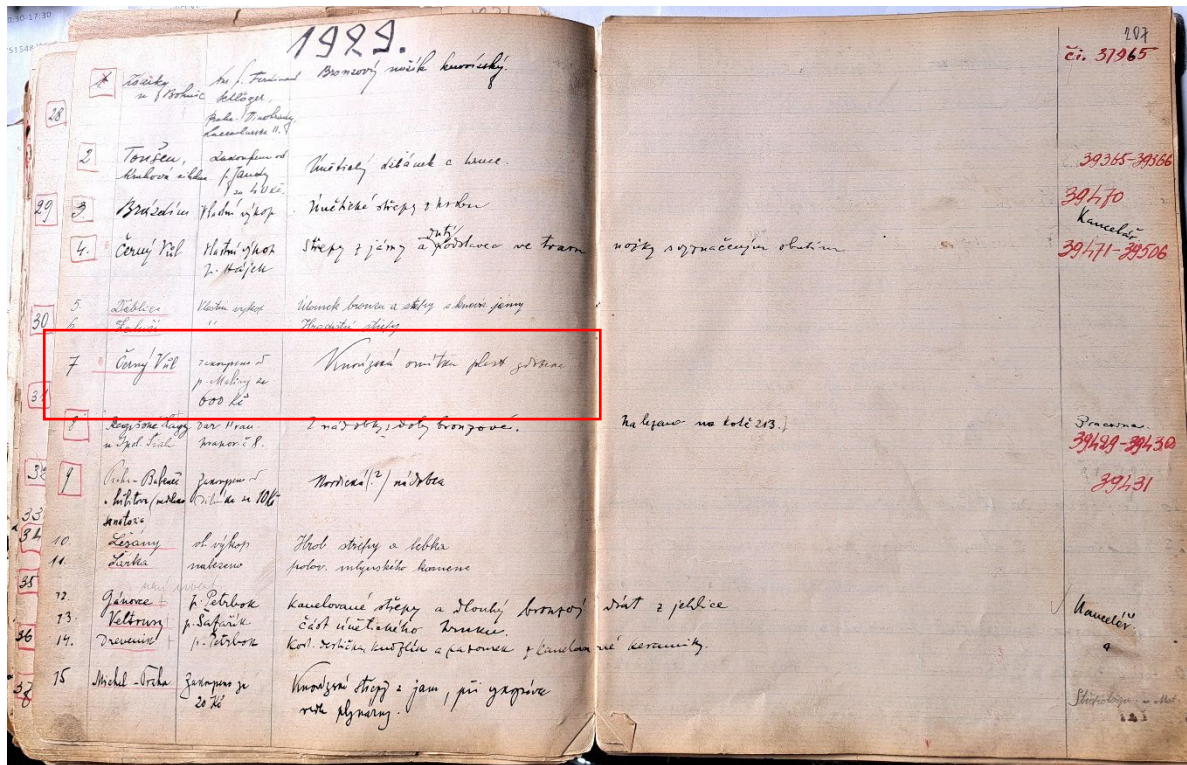
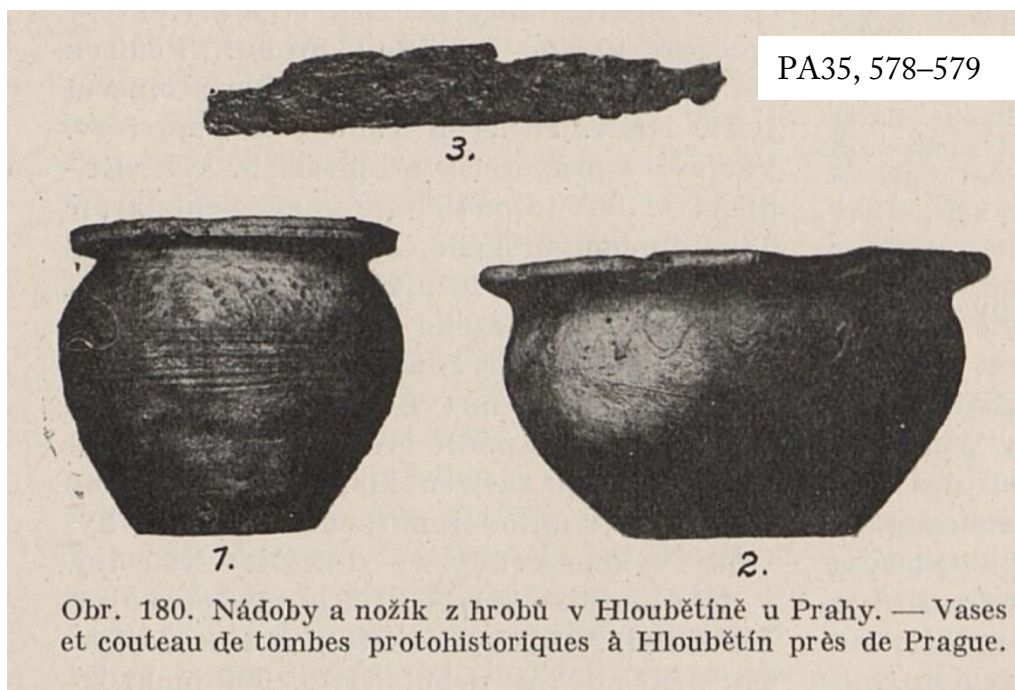

Foto 5: Zázpis z přírůstkové knihy NM o zakoupení a převzetí mazanice z Černého Vola.

Foto 6: Zdobená mazanice z Černého Vola, SMR – přír. č. 49/95, M513.

Obr. 180. Nádoby a nožík z hrobů v Hloubětíně u Prahy. — Vases et couteau de tombes protohistoriques à Hloubětín près de Prague.

a)

b)

c)

Foto 7: Dvě „hradištní“ nádoby a železný nožík z Hloubětína popsané v Malinově článku (*Malina 1927*) – a) přír. č. 150/94 (M72); b) přír. č. 10/95, inv. č. 244548 (M70); c) přír. č. 86/95, inv. č. 244569 (M69). Fota: Petr Nový.

Foto 8: Instalace „hrobu bojovníka z Čelákovic“, tak jak jej připevnil Miloš Malina na karton. Přír. č. 75/95 (M354–362, M526–527). Foto: Petr Nový.

Foto 9: Nádoba patřící k „hrobu bojovníka z Čelákovic“ Přír. č. 87/95, inv. č. 244570 (M353). Foto: Petr Nový.

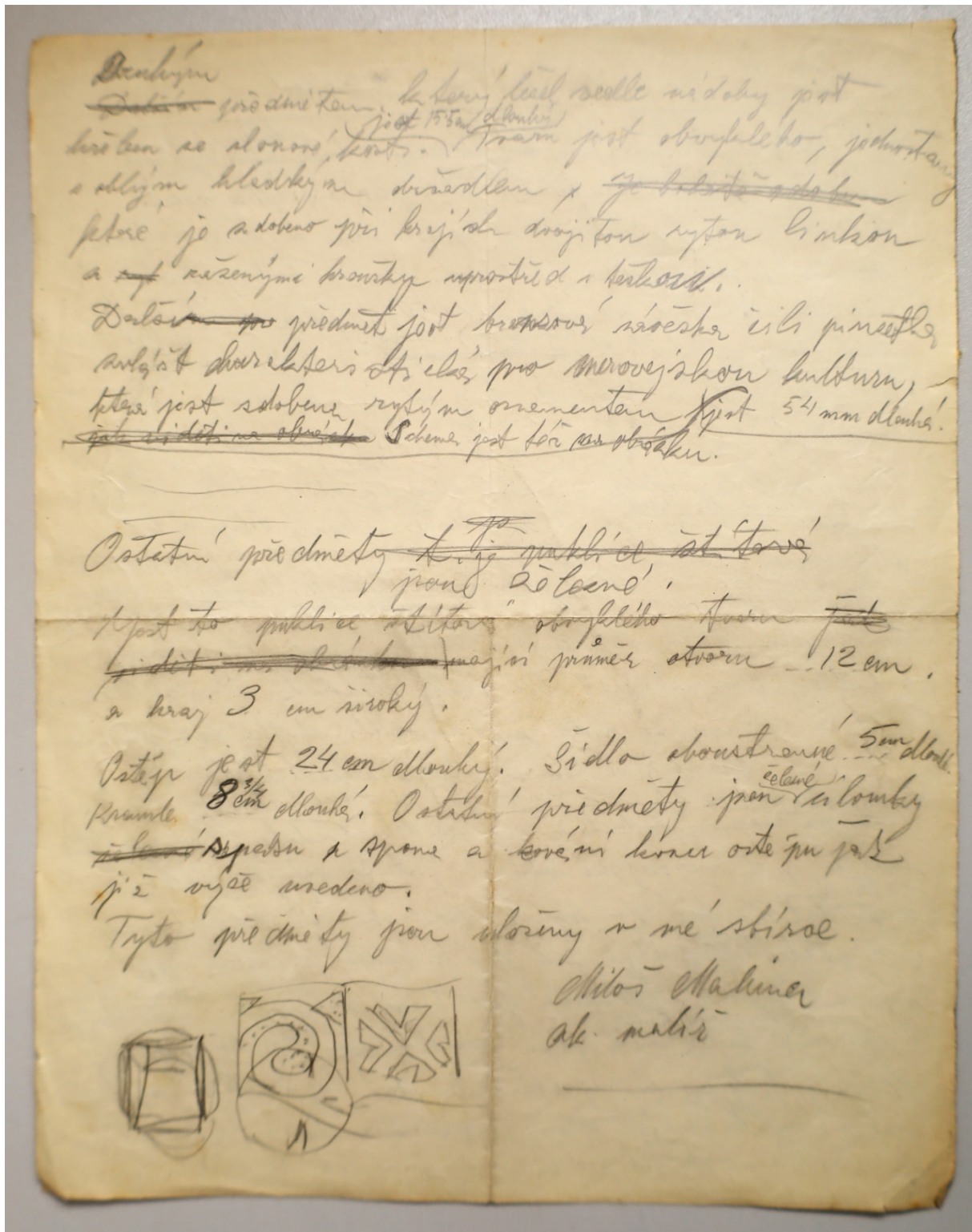

Foto 10: Část rukopisu nevydaného článku o „hrobu bojovníka z Čelákovice“ s Malinovým pokusem nakreslit výzdobu na pinzetě (viz též Příloha 2). Foto: Petr Nový.

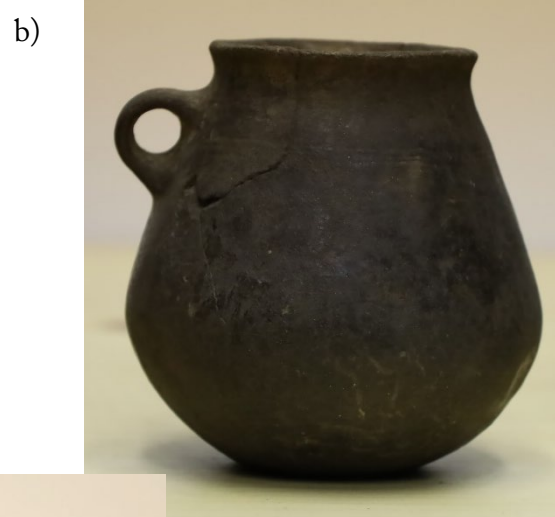
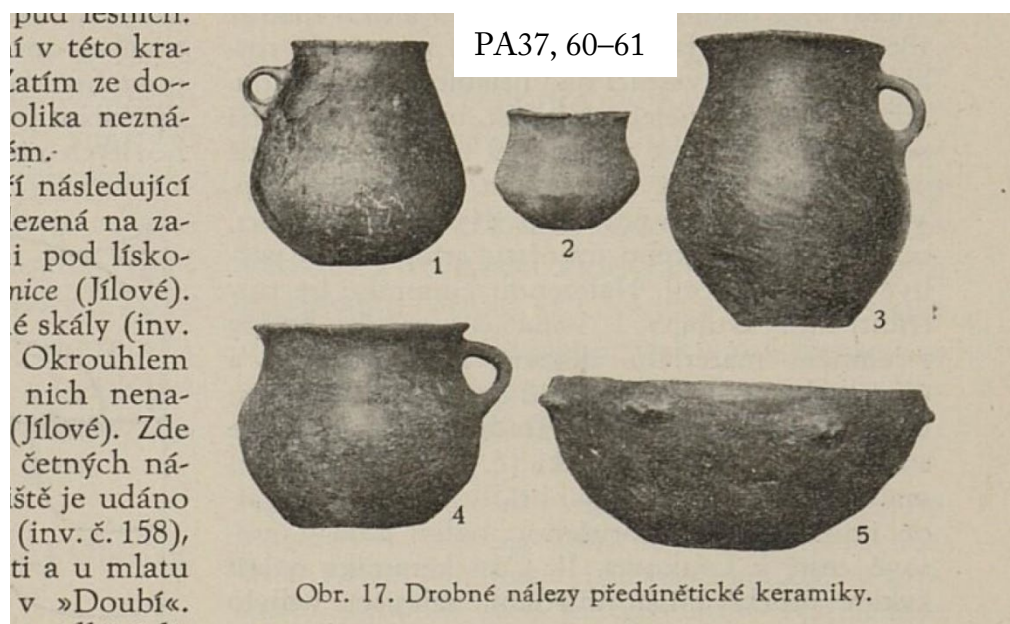

Foto 11: Nádoby zobrazené u Hájkova článku „Drobné nálezy předúnětické keramiky“
 (Hájek 1931b) – a) Ďáblice – přír. č. 12/95, inv. č. 244550 (M540); b) Praha II –
 přír. č. 19/95, inv. č. 244557 (M379); c) Ďáblice – přír. č. 29/94, inv. č. 244484 (M541).
 Fota: Petr Nový.

Kamenné nástroje různých kultur/asi 40 kusů/	300	"
kostěné nástroje, střepy a brousek provrtaný	170	"

C e l k e m5.360 Kč.

Vzhledem k tomu, že p. Malina má k řadě nálezů zprávy udávající nálezové okolnosti/předmětů lze použít k vědecké práci/, dále proto, že nálezy jsou většinou pečlivě konservovány, navrhuji, aby p. Malinovi bylo za sbírku nabídnuto 8,000 Kč, t.j. slovy

o s m t i s í c k o r u n č s .

Nebylo-li by možné zakoupiti sbírku celou, navrhuji, aby byla zakoupena aspoň část obsahující asi tyto nálezy: Pečky, Ďáblice/únět./, Tušev/merov./, Čelákovice/merov./, Praha/jord./, Zlícho/nord./, Ďáblice/nord./, Hloubětín/2 mal. byl.n./, Ďáblice/byl./, Praha: asi 10 kusů nádob knovízských a 5 bylanských, Přemysleni, Řeporyje/röss./, Čelákovice/vyp./, Lysoleje, Ďáblice/amf./, Hloubětín/str./, Bubeneč/řím./, Řivnáč/nord./, Řeporyje/vyp./, Horoměřice/vyp./, dále asi 20 kusů kamenných a asi 10 kusů kostěných nástrojů.

Zakoupení těchto nejčinnějších předmětů vyžadovalo by asi 4.000 - 4.500 Kč.

Neustupný 2000 Kč

*2000 Kč - 1932
2000 - 3*

Dr. Jiří Neustupný

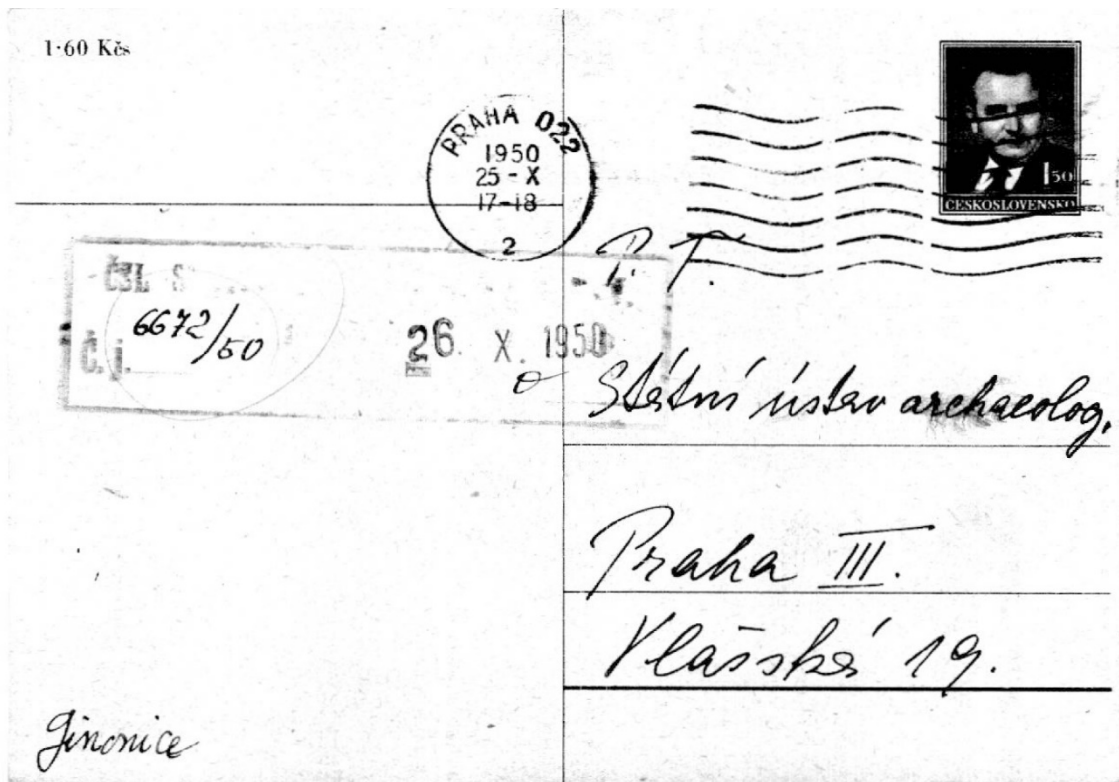
Dr. Jiří Neustupný,
prehistorické oddělení.

Foto 12: Hodnocení Malinovy sbírky Jiřím Neustupným v roce 1932
(RNM k. č. 118-IX-9-sbírky-1705)

Foto 13: Fotografie, kterou získalo Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy v souvislosti s výstavou Miloš Malina. Sběratel, archeolog, podivín, 17. 5. 2024 – 13. 10. 2024. Zleva jsou na kartonech nálezy z Motola, Čáslavi, Levého Hradce, Hradska a Hloubětína vystavené v roce 1939 na výstavě Tvář Prahy v budově Mánesa.

Foto 14: V původním stavu se z kartonů na fotografii výše dochoval pouze karton s nálezy z Hradska. Přír. č. 191/94 (M312–314; střep si Malina do seznamu nezapsal). Jinak se ve sbírce kartonů zachovalo více.

Děkuji Vám, že jsem přišel
na tři knoviáské jámy. Tyto byly
objevěny majitelem pozemku při
stavění arnice. Materiál je z
části vykopán a uschován a místo
nalezu je mezi Jinošicemi a Řeporyjemi.

S úctou
M. Malina

Praha 25. X. 50.

Kabát 26. X. 50. tel. 493-14.

Foto 15: Korespondenční lístek, kterým Miloš Malina oznámil své nálezy na Malé Ohradě Státnímu archeologickému ústavu v roce 1950 (Anonym 1950).

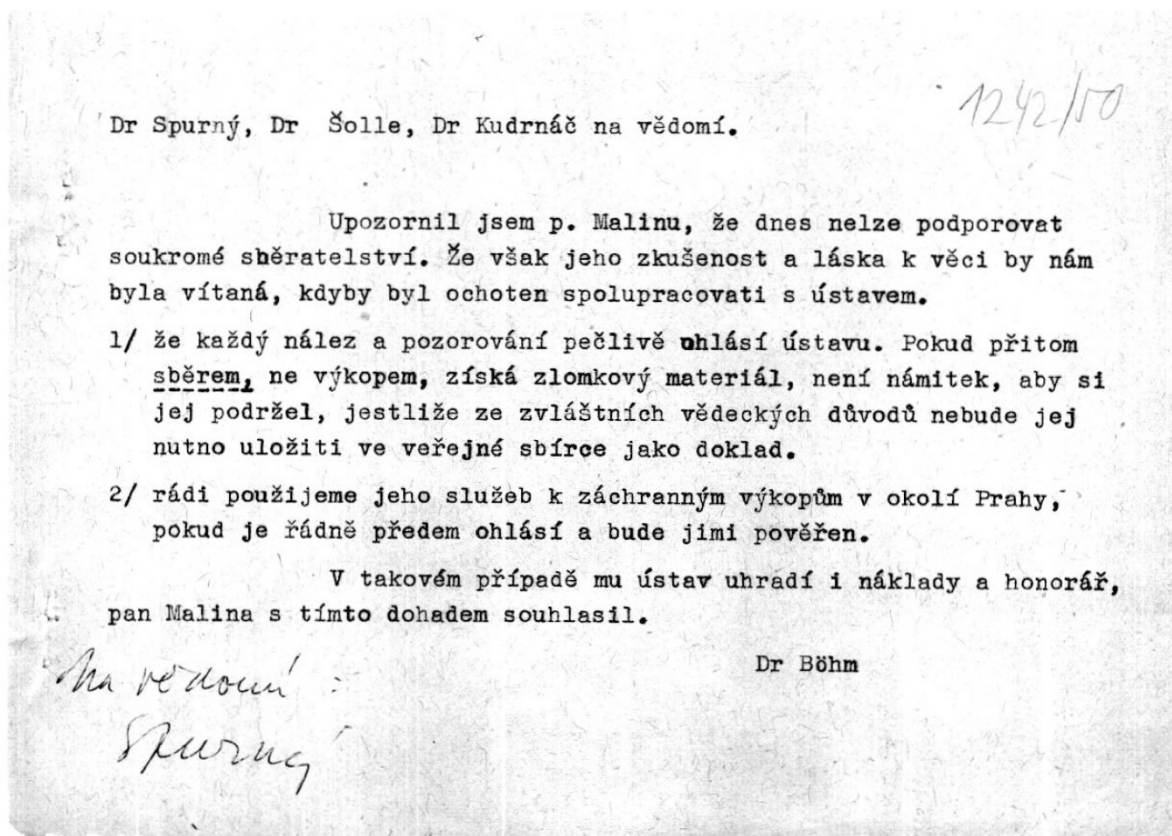

Foto 16: Interní sdělení ředitele Státního archeologického ústavu Jaroslava Böhma ohledně dalších Malinových výzkumů (Böhm – Spurný 1950, 3).

Foto 17: Příklad uložení Malinovy sbírky v krabičkách a banánové krabici.

Foto 18: Krabice raně středověkých střepeň z lokality Bohnice – Zámka, přír. č. 125/94

Foto 19: Kamenná palice z lokality Bohnice – Zámka, přír. č. 245/94. Váží 3316 gramů.

Foto 20: Nález z lokality Bohnice – Zámka, přír. č. 61/95. Uloženy v původní dřevěné vitrině přikryté sklem. Vpravo dole chybí přeslen (M1226), který je v expozici Archevita.

Foto 21: Nález z lokality Bohnice – Zámka, bez přír. č.

Foto 22: Nálezy z Čáslavi, přír. č. 200/94, viz také Foto 13.

Foto 23: Amfora kultury nálevkovitých pohárů z Ďáblic (M538). Foto Petr Nový.

Foto 24: Miloš Malina s amforou z Ďáblic (M538). Archiv SMR.

Fota 25 a 26: Střep z Dolních Věstonic (přír. č. 184/94), který získal M. Malina od p. Výšky.

Foto 27: Nádoba z Horoměřic, přír. č. 44/94, inv. č. 244499. Foto Petr Nový.

Foto 28: Železné předměty z Levého Hradce. Na kartonu vlevo byly vystaveny v roce 1939 (viz Foto 13). Dnes jsou po konzervaci uloženy ve speciálním depozitáři. Přír. č. 1/95. Foto Petr Nový.

Foto 29: Střep z nádoby s tunelovitým uchem z Řivnáče – řivnáčská kultura, přír. č. 44/95

Vypůjčen potvorení.
Potvrzuji, že jsem si vypůjčil
od Milky H. Malinové 2 kamenné nástroje
(1 fasovaný sekeromlat z Stádovic u Loun
1 sekeromlat z Kruchova Týnce)
Praha, 8. 6. 1989.
Dr. Miroslav Buchvaldek
Praha 1, Ostrovní 16
Telefon 202009

Foto 30: Potvrzení doc. dr. Miroslava Buchvaldka (FFUK) o vypůjčení dvou sekeromlatů z Malinovy sbírky.

Foto 31: Polotovár sekerky z Kloboučku, přír. č. 190/94 (M412)

Foto 32: Kamenná sekerka z Kloboučku, přír. č. 190/94 (M489)

Foto 33: Nádoba z Kloboučku s přír. č. 32/75, inv. č. 88188. Foto Petr Nový.

Foto 34: Malinova malba lokality Klobouček. Archiv SMR.